# DE

# SACRIFICIO

# MISSÆ

## TRACTATUS ASCETICUS

*Joannis S. R. E. Cardinalis Bona.*

---

*WATERFORDIÆ,*
IMPENSIS JOHANNIS BULL.

MDCCCX.

---

# AD
# SACERDOTES
## DE USU ET SCOPO
## HUJUS LIBELLI
### PRÆMONITIO.

*PAUCIS te in hoc vestibulo sistam, quisquis es Christi Sacerdos, qui hanc meam lucubrationem evolvere dignaberis, ut in eá edendá propositum meum, ejusque scopum, & usum noscas. Cùm primùm Sacerdotio initiatus fui, illud protinùs animo versare cœpi, quàm ardua res esset suscepto ministerio ritè fungi, & ipsum Dei Filium pro meis*

*& aliorum peccatis incruento sacrificio quotidiè immolare. Actus igitur conscientiæ stimulis, sanctorum Patrum & recentiorum ferè omnium, qui de Missâ sanctè celebrandâ aliquid ediderunt, scripta percurrens, plura ex illis documenta excerpsi, quibus in unum congestis, paucisque de meo additis, hoc Opusculum composui, quod, amicis impellentibus, multos post annos publici juris facio. Et primò quidem de ipso Sacrificio, ejusque valore & fructibus quædam generaliter præmitto. Secundò de his ago, quæ ad ritè & piè celebrandum Sacerdoti necessaria sunt. Tertiò de antecedentibus Missæ celebrationem, & de proximâ ad eam præparatione. Quartò de ipsâ celebratione. Demùm de his, quæ Sacro absoluto facienda sunt.*

*Inserui aliquot orationes & exercitia pro me, meique similibus adhuc in limine perfectionis hærentibus, quibus si quis assueverit,*

*à distractionibus præservari, Deique amore succendi facilè poterit. Alios autem, qui in altiori gradu sunt constituti, sublimiores exercitationes Spiritûs sancti unctio docebit.*

*Porrò hæc exercitia non eo consilio descripta sunt, ut in singulis diebus à Sacerdote rem divinam acturo peragantur: sed legendus aliquoties libellus est, donec documenta in eo tradita benè animo percipiantur, & voluntas piis affectibus imbuatur: tùm ea quisque seliget, quibus se magis affici senserit; & quoties celebrare voluerit, aliqua ex illis pro suo arbitrio, & devotione assumet.*

*Terret quosdam prolixitas, sed inexpertos, qui tandem usu & exercitatione edocti, quæ priùs ardua, & operosa putabant, expeditissima esse, minimique negotii experiuntur. Velociùs enim mens operatur quàm lingua; & quæ nonnisi longo sermone explicari pos-*

*sunt, unico mentis actu concipiuntur. Plura docebit usus, Deo juvante, cujus gratiam, ut mihi & omnibus, qui hoc meo labore uti voluerint, uberrimè aspiret, enixè deprecor; sed mihi præcipuè ne fortè cum aliis prædicaverim, ipse reprobus efficiar.*

# ORATIO S. AMBROSII

## ANTE MISSAM.

*Die Dominicâ.*

SUMME Sacerdos, & vere Pontifex, Jesu Christe, qui te obtulisti Deo Patri hostiam puram & immaculatam in Ara crucis pro nobis miseris peccatoribus, quique dedisti nobis Carnem tuam ad manducandum, & Sanguinem tuum ad bibendum, & posuisti mysterium illud in virtute Spiritûs sancti, dicens: *Hæc quotiescumque feceritis, in meî memoriam facietis.* Rogo per eumdem Sanguinem tuum, magnum salutis nostræ pretium: rogo per hanc miram & ineffabilem charitatem quâ nos miseros & indignos sic amare dignatus es, ut lavares nos à peccatis nostris in Sanguine tuo: Doce me servum tuum indignum, quem inter cætera dona tua, ad officium Sacerdotale vocare dignatus es, nullis meis meritis, sed solà dignatione misericordiæ tuæ: Doce me, quæso, per Spiritum

sanctum tuum, tantum mysterium tractare eâ reverentiâ & honore, eâque devotione & timore, quibus oportet & decet. Fac me, Domine Jesu Christe, per gratiam tuam semper illud de tanto mysterio credere & intelligere, sentire & firmiter tenere, dicere & cogitare, quod tibi placet, & expedit animæ meæ. Intret Spiritus tuus bonus in cor meum, qui sonet ibi sine sono, & sine strepitu verborum loquatur omnem veritatem tantorum mysteriorum: Profunda quippe sunt nimis, & sacro tecta velamine: Propter magnam clementiam tuam concede mihi Missarum solemnia mundo corde, & purâ mente celebrare. Libera cor meum ab immundis & nefandis, vanis & noxiis cogitationibus. Muni me beatorum Angelorum piâ & fidâ custodiâ, atque fortissimâ tutelâ, ut hostes omnium bonorum confusi discedant. Per virtutem tanti mysterii, & per manum sancti Angeli tui repelle à me, Domine Jesu Christe, et à cunctis servis tuis, durissimum spiritum superbiæ, cœnodoxiæ, invidiæ & blasphemiæ, fornicationis & immunditiæ, dubietatis & diffidentiæ. Confundantur quis nos persequuntur: pereant illi qui nos perdere festinant.

*Feria secunda.*

REX Virginum, et amator castitatis & integritatis, cœlesti rore benedictionis tuæ extingue in corpore meo fomitem ardentis libidinis, ut maneat in me tenor castitatis animæ & corporis. Mortifica in membris meis carnis stimulos, omnesque libidinis commotiones, & da mihi veram & perpetuam castitatem, cum cæteris donis tuis, quæ tibi placent in veritate, ut sacrificium laudis casto corpore & mundo corde valeam tibi offerre. Quantà enim, Domine Jesu Christe, cordis contritione & lacrymarum fonte, quantâ reverentià & tremore, quantà corporis castitate, & animæ puritate illud divinum & cœleste sacrificium est celebrandum, ubi Caro tua in veritate sumitur, ubi Sanguis tuus in veritate bibitur, ubi summis ima, terrena divinis junguntur; ubi adest præsentia sanctorum Angelorum: ubi tu es sacerdos, & sacrificium mirabiliter & ineffabiliter constitutus?

*Feria tertia.*

QUIS dignè hoc celebrare poterit, nisi tu Deus omnipotens, offerentem feceris dignum? Scio & verè scio, & idipsum pietati

tuæ confiteor, quia non sum dignus accedere ad tantum mysterium, propter nimia peccata mea, & infinitas negligentias meas. Sed scio, & veraciter credo ex toto corde, & ore confiteor; quia tu potes me facere dignum, qui solus potes facere mundum de immundo conceptum semine, & de peccatoribus justos & sanctos. Per hanc omnipotentiam tuam te rogo ut concedas mihi peccatori hoc cœleste sacrificium celebrare cum timore & tremore, cum cordis puritate, & lacrymarum fonte, cum lætitiâ spiritali & cœlesti gaudio. Sentiat mens mea dulcedinem beatissimæ præsentiæ tuæ, & excubias sanctorum Angelorum tuorum in circuitu meo.

*Feriâ quartâ.*

Ego enim, Domine, memor venerandæ passionis tuæ, accedo ad Altare tuum, licet peccator, ut offeram tibi sacrificium, quod tu instituisti, & offerri præcepisti in commemorationem tuî, pro salute nostrâ. Suscipe istud, quæso, summe Deus, pro Ecclesiâ sanctâ tuâ, & pro cuncto populo tuo. Et quoniam me peccatorem inter te & eumdem populum tuum medium esse voluisti, licet in me boni operis testimonium non agnoscas, officium saltem dispensationis

creditæ non recuses; nec per me indignum famulum tuum eorum salutis pereat pretium, pro quibus victima factus salutaris, dignatus es esse redemptio. Profero etiam, Domine, si digneris propitius intueri, tribulationes plebium, pericula populorum, captivorum gemitus, miserias orphanorum, necessitates peregrinorum, inopiam debilium, desperationes languentium, defectus senum, suspiria juvenum, vota virginum, lamenta viduarum.

*Feriâ quintâ.*

Tu enim misereris omnium, Domine, & nihil odisti eorum quæ fecisti. Memorare quæ sit nostra substantia: quia tu Pater noster es, quia tu Deus noster es, ne irascaris satis, neque multitudinem viscerum tuorum super nos contineas; non enim in justificationibus nostris prosternimus preces nostras ante faciem tuam; sed in miserationibus tuis multis. Aufer à nobis, Domine, iniquitates nostras, & ignem sancti Spiritûs in nobis clementer accende. Aufer cor lapideum de carne nostrâ, & da nobis cor carneum, quod te amet, te diligat, te delectetur, te sequatur, & te perfruatur.

Oramus, Domine, clementiam tuam, ut sereno vultu familiam tuam, sacri tui nominis officia præstolantem, aspicere digneris, & ut nullius sit irritum votum, nullius vacua postulatio, tu nobis preces suggere, quas ipse audire propitius & exaudire delecteris.

*Feriâ sextâ.*

ROGAMUS etiam te, sancte Pater, pro spiritibus fidelium defunctorum, ut sit illis salus, sanitas, gaudium & refrigerium sempiternum, hoc magnum pietatis Sacramentum. Domine Deus meus, fit illis hodie magnum & plenum convivium de te Pane vivo, qui de cœlo descendisti, & dàs vitam mundo de carne tuâ sanctâ & benedictâ, Agni videlicet immaculati, qui tollit peccata mundi: quæ de sancto & glorioso beatæ Virginis Mariæ utero est assumpta, & de Spiritu sancto concepta; ac de illo pietatis fonte, qui per lanceam militis ex tuo sacratissimo latere emanavit, ut exinde refecti & satiati, refrigerati & consolati exultent in laude & gloriâ tuâ. Peto clementiam tuam, Domine, ut descendat super panem tibi sacrificandum plenitudo tuæ benedictionis, & sanctificatio tuæ

divinitatis. Descendat etiam, Domine, illa sancti Spiritûs tui invisibilis, incomprehensibilisque majestas, sicut quondam in patrum hostias descendebat, qui & oblationes nostras, Corpus & Sanguinem tuum efficiat, & me indignum sacerdotem doceat tantum tractare mysterium cum cordis puritate, & lacrymarum devotione, cum reverentiâ & tremore, ita ut placidè ac benignè suscipias sacrificium de manibus meis, ad salutem omnium, tam vivorum, quàm defunctorum.

*Sabbato.*

Rogo te etiam, Domine, per ipsum sacrosanctum mysterium Corporis & Sanguinis tui, quo quotidie in Ecclesiâ tuâ pascimur & potamur, abluimur & sanctificamur, atque unius tuæ summæ divinitatis participes efficimur: Da mihi virtutes tuas sanctas, quibus repletus, bonâ conscientiâ, ad altare tuum accedam, ita ut hæc cœlestia Sacramenta efficiantur mihi salus & vita. Tu enim dixisti ore tuo sancto et benedicto: *Panis quem ego dabo, caro mea est pro mundi vitâ. Ego sum panis vivus qui de cælo descendi. Si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum.* Panis dulcissime, sana palatum cordis mei, ut sentiam suavitatem

amoris tui. Sana illud ab omni languore, ut nullam præter te sentiam dulcedinem. Panis candidissime, habens omne delectamentum, & omnem saporem, qui nos semper reficis, et nunquam in te deficis. Comedat te cor meum: et dulcedine saporis tui repleantur viscera animæ meæ. Manducat te Angelus ore pleno; manducet te peregrinus homo pro modulo suo, ne deficere possit in viâ, tali recreatus viatico. Panis sancte, Panis vive, Panis munde, qui descendisti de cœlo et das vitam mundo, veni in cor, meum, et munda me ab omni inquinamento carnis et spiritûs. Intra in animam meam, sana et munda me interiùs, et exteriùs. Esto tutamen, et perpetua salus corporis, et animæ meæ. Repelle à me insidiantes mihi hostes: recedant procul à præsentia potentiæ tuæ, ut foris et intùs per te munitus, recto tramite perveniam ad tuum regnum: ubi non in mysteriis, sicut in hoc tempore agitur, sed facie ad faciem te videbimus, cùm tradideris nos regnum Deo Patri, et eris Deus omnia in omnibus. Tunc enim me de te satiabis satietate mirifica: ita ut nec esuriam, nec sitiam in æternum. Qui cum eodem Deo Patre, et Spiritu sancto vivis et regnas in sæcula sæculorum. Amen.

# DE

# SACRIFICIO

# MISSÆ

## TRACTATUS ASCETICUS.

---

### CAP. I.

### *Quedam præmittuntur de ipso Missæ Sacrificio.*

#### §. I. *Quale Sacrificium sit Missa.*

QUAMVIS in lege veteri plura fuerint sacrificia, in nova tamen unicum est, quod omnium legalium hostiarum differentiam tantò perfectiùs complectitur, quantò excellentior Deoque acceptabilior est victima, quæ in eo immolatur. Est igitur Missa sacrificium *Latreuticum*, sive

honorarium oblatum Deo ad summum et supremum cultum atque honorem ipsi exhibendum, tanquam primo principio et ultimo fini nostro, in protestationem infinitæ ejus excellentiæ, dominii, et majestatis; nostræque ab eo dependentiæ, servitutis, et subjectionis. Est *Eucharisticum* in gratiarum actionem pro omnibus beneficiis naturæ, gratiæ, et gloriæ collatis, et conferendis ab ipso Deo, ut summo benefactore. Est *Propitiatorium* et satisfactorium pro peccatis et pœnis debitis; applicat enim omnibus, pro quibus offertur, vim et virtutem sacrificii crucis: imò est idem sacrificium quoad substantiam, eadem hostia, idem principalis offerens, licet diverso modo offeratur. Ideò verò Propitiatorium dicitur, quia hâc oblatione placatus Dominus gratiam et donum pœnitentiæ peccatoribus non ponentibus obicem concedit: Pœnas item peccatis debitas relaxat, quia per ipsum applicatur sacrificium Christi, qui pro peccatis totius mundi in cruce satisfecit. Easdem pœnas remittit defunctis existentibus in purgatorio, quia ad eum quoque finem à Christo institutum est; ut constat ex * *potestate*, quæ

* Pont. Rom.

confertur Sacerdotibus in Ordinatione, *offerendi pro vivis & defunctis:* nec potest hoc effectu carere, quia ex parte ipsorum nullus obex esse potest. Porrò in illis, pro quibus tantùm offertur, sive vivis sive defunctis, tanta erit pœnæ remissio, quantam Christus ex suâ misericordiâ taxavit. Licèt enim res, quæ offertur, sit infiniti valoris, nostra tamen oblatio non nisi finitum habet effectum, ut communiter docent Theologi. In iis verò qui simul etiam offerunt, augetur pro cujusque affectu et devotione. Denique quia Christus non solùm nobis remissionem peccatorum, sed alia quæcunque beneficia promeruit, idcircò hoc sacrificium est etiam omnium bonorum *Impetratorium,* spiritualium quidem primò & per se, temporalium verò secundariò, et quatenus ad spiritualia conducunt. Sed quia ex se vim habet duntaxat impetrandi in genere, ut aliquid determinatum impetretur, debet ad illud offerentis intentio specialiter applicari. Ad impetrandum autem pro Ecclesiâ, semper intervenit ejusdem Ecclesiæ intentio, præsertim quoad ea quæ in orationibus Missæ à Deo petuntur: nam ipsa quoque Ecclesia est offerens in persona sui Ministri.

## §. II. *De his qui offerunt hoc Sacrificium.*

PRIMUM et præcipuum inter offerentes locum obtinet Christus, qui solus potuit acceptabile sacrificium offerre Patri, quòd quia quotidie offert per Sacerdotes ministros suos, ideò dicitur sacerdotium habere sempiternum, sicut scriptum est, *Tu es sacerdos in æternum secundùm ordinem Melchisedech.* Non solùm autem ex eo est offerens quòd illud instituerit, quodque ei vim totam ex meritis suis contulerit: sed ex eo præcipuè quòd sacerdos in personâ ejus, et tanquam Minister ac legatus ipsum repræsentans sacrificat, ut constat ex verbis consecrationis, non enim dicit: *Hoc est corpus,* vel *hic est sanguis* Christi; sed *Hoc est corpus meum, Hic est sanguis meus.* Christus igitur simul cum Sacerdote idem sacrificium Deo Patri pro hominibus offert: et ex ejus personâ, cujus purissima sanctitas et dignitas infinita est, semper hoc sacrificium mundum est et gratum Deo; quamvis à Ministro peccatore offeratur.

Alter offerens est ipsa Catholica Ecclesia, cujus sacerdos Minister est, et in câ omnes fideles non excommunicati, qui etiam aliquâ ratione

sunt offerentes per sacerdotem, non tanquam per Ministrum, sed tanquam per legatum seu mediatorem. Nam sicut tota Respublica dicitur agere, quicquid ejus nomine Legatus suus agit: sic omnes Catholici dicuntur sacrificare, quia ipsorum nomine in personâ totius Ecclesiæ Sacerdos sacrificat. Non tamen omnes eodem modo: sed quidam habitualiter tantùm, illi nimirum qui nec adsunt sacrificio, nec cogitant de illo; quia tamen uniti sunt toti Ecclesiæ per charitatem, censentur habitualiter idem facere quod illa facit. Alii causaliter jubendo et curando ut quis sacrificet, quod maximè contingit in dantibus ad hoc eleesymonam. Alii demùm actualiter, qui sacrificio actu intersunt.

Tertius offerens et proprius Minister hujus sacrificii est sacerdos legitimè ordinatus, cujus tam firma et immobilis potestas est, ut etiam in hæresim lapsus, suspensus, depositus, degradatus, sive excommunicatus, validè hoc sacramentum conficiat et offerat, licèt illicitè, dummodò legitimam materiam et formam adhibeat. Nec valor sacrificii minuitur, etsi sacerdos pessimus, aut ab Ecclesiâ præcisus sit: non enim fructus

ex qualitate Ministri, sed ex Christi institutione dependet.

## § III. *De vi effectivâ hujus Sacrificii.*

DUPLEX spectari potest in hoc sacrificio vis effectiva. Una quam dicunt Theologi ex opere operato, independenter à merito et dignitate Ministri : altera quam vocant ex opere operantis, dependenter nimirum ab ipso operante, ejusque merito et bonitate, atque ab ipso pretium et virtutem accipiens. Primum effectum ex opere operato plures Theologi docent, nec sacerdotem percipere ut offerens est, nec fideles quatenus sunt offerentes, sed quatenus pro ipsis offertur : hunc enim effectum sacrificium istud non habet, nisi pro iis pro quibus est institutum, et eo modo quo institutum fuit : est autem institutum ut pro hominibus offeratur, et ut illis duntaxat prosit, pro quibus offertur : cumque sit applicativum virtutis sacrificii crucis, non causat nisi in subjecto, cui talis virtus applicatur : id autem fit ab offerente, qui determinat òblationem pro tali persona. Constans semper fuit Catholicorum sententia habere hoc infallibiles et determinatos effectus ex opere operato, nisi

ille pro quo offertur obicem ponat, remissionem videlicet alicujus pœnæ peccatis jam remissis debitæ, vel donum alicujus gratiæ prævenientis ad obtinendam commissorum remissionem. Quod verò attinet ad vim impetrativam, eam non esse infallibilem quotidianâ probamus experientiâ: non enim omnia quæ petimus, et propter quæ sacrificium offertur, semper impetramus. Provenit hoc ex naturâ impetrationis, quæ requirit libertatem in dante, adeò ut possit pro suo arbitrio negare vel concedere quæ petuntur. Petimus enim proposito aliquo motivo, quo putamus posse Deum moveri ad aliquid faciendum, sed ex eo non arctatur, vel propter pactum, vel propter institutionem ad concedendum. Deinde non impetramus, nisi voluntas nostra, respectu rei quam petimus, sit conformis voluntati Christi, quæ cùm nobis ignota sit, ei non possumus nos conformare. Certum nihilominùs est non carere sacrificium hoc effectu, quia, tametsi id præcisè Deus non concedat quod postulamus, aliud tamen tribuit quod hîc & nunc magis judicat expedire.

Quod ad alterum effectum ex opere operantis, duo sunt capita, ex quibus augeri potest.

Primum est bonitas et dignitas operantis procedens ex habitu gratiæ sanctificantis et virtutum, quæ gratiæ annexæ sunt: nam quò sanctior est sacerdos et gratior Deo, eò magis acceptabiles erunt ejus prèces, et oblationes. Secundum est actualis devotio, quâ sacrificium offertur: nam quò major illa est, eò ampliùs ipsum prodest. Sicut enim alia opera bona à justo facta, eò magis sunt meritoria et impetratoria, plusque valent ad satisfactionem et remissionem pœnæ, quò perfectiùs et ferventiùs fiunt: ita hoc sacrificium sive spectetur ut est sacrificium, sive ut est sacramentum, quò ferventiùs peragitur et suscipitur; eò magis augetur meritum, magisque prodest pro se offerentibus, et suscipientibus, et illis pro quibus offertur. Ideò satagere debet sacerdos, ut sit Deo valdè gratus, et continuâ virtutum heroïcarum exercitatione crescat apud illum in gratiâ et sanctitate, semperque celebret cum ingenti fervore et devotione: sic enim fiet, ut tam ipse quam alii pro quibus offert, plures et efficaciores sacrificii effectus ex opere operantis consequantur.

§. IV. *De valore & fructibus Sacrificii.*

QUAMVIS nonnulli ex Theologis existimârint hoc sacrificium ex opere operato valorem sive efficaciam intensivè infinitam habere, eò quòd sit idem quoad substantiam cum sacrificio crucis, resque oblata, corpus scilicet et sanguis Christi, sit infiniti pretii, et ipse Christus principalis offerens sit persona infinita; certior tamen et communior sententia est, non nisi finiti valoris esse. Potissima hujus assertionis ratio ex Christi Domini voluntate desumitur, qui noluit hoc sacrificium ordinare ad fructum intensivè infinitum conferendum: sicut de facto rebelles Angeli non sunt redempti, quia Christus merita suæ passionis noluit illis applicare. Alia ratio est, quia ad infinitam sacrificii efficaciam, præter hostiæ, et principalis offerentis infinitatem, requiritur etiam ejus infinitas à quo immediatè offertur. Cùm igitur sacerdos immediatus offerens sit finitæ dignitatis, valor etiam sacrificii quoad actualem influxum et efficientiam finitus erit, quia actio illa à supposito finito immediatè producitur: et in hoc differt à sacrificio crucis sacrificium nostrum, quia illud fuit

immediatè à supposito infinito, ideòque fuit actio secundùm esse morale infinita, et Deo Patri infinitè grata. Favet huic doctrinæ communis fidelium sensus: qui plura pro se et suis sacrificia offerri curant, quod certè non facerent, si infinitam in singulis efficaciam agnoscerent. Possent etiam sacerdotes unico sacrificio sexcentis obligationibus satisfacere, quod Ecclesiastica vetant decreta. Frustrà pro uno defuncto tot multiplicarentur sacrificia, quia unum sufficiens esset ad omnes animas liberandas. Missa denique cujuslibet sacerdotis sacrificium Christi in cruce æquaret, quod ideò unicum fuit, quia valoris infiniti. Neque considerandum est id quod in sacrificio continetur, tanquam ens quoddam naturale agens secundùm summum gradum virtutis suæ, sed ut ens liberum, cujus operatio tantam habet efficaciam, quantam habere vult ipsum agens principale Christus Redemptor noster, qui hoc incruento sacrificio vult nobis applicari finitum tantùm et limitatum fructum suæ passionis. Habet igitur sacrificium efficaciam finitam in ordine ad omnes suos effectus, exceptâ vi impetrativâ, quam ideò infinitam esse omnes fatentur, quia non consistit in aliquo

quod producatur à sacrificio, sed in excellentiâ et intrinseca dignitate ipsius, quatenus objectivè movet Deum ad id quod petitur concedendum, quamvis semper non concedat, nisi cùm judicat saluti nostræ expedire ut concedatur.

Si verò loquamur de infinitate intensivâ, an scilicet sacrificium pro multis oblatum æquè singulis prosit, sicut uni prodesset, si pro eo tantummodò offerretur, gravis quæstio est præmissâ distinctione fructuum Missæ, definienda. Est igitur triplex portio valoris Missæ, seu triplex fructus, generalis, specialis & medius. Primus pertinet ad omnes fideles ; secundus est proprius celebrantis ; tertius subest dispositioni sacerdotis, ut applicet cui voluerit.

Primus ex eo provenit quòd generaliter pro omnibus fidelibus vivis & defunctis offertur : est enim idem quoad substantiam cum sacrificio crucis, quod pro omnibus oblatum est, et ex Canone constat debere sacerdotem pro omnibus applicare : pro Papa, pro Episcopo, pro Rege, totâque Ecclesiâ militante et purgante, et non potest non applicare, cum sit ab ipsâ Ecclesiâ ad hoc specialiter deputatus. Quocircà hic fructus ad omnes fideles extenditur qui ab

Ecclesiæ unitate non sunt præcisi, et non ponunt obicem, et sic potest esse quodammodo extensivè infinitus, omnesque et singuli, si per ipsos non stet, integrum fructum percipere possunt, ac si unus tantùm esset. An autem hic fructus non solùm impetrationem, sed etiam satisfactionem includat, controversum est.

Secundus in hoc fundatur, quia sacerdos offert etiam pro seipso, *Offero*, inquit, *pro innumerabilibus peccatis, & offensionibus, & negligentiis meis.* Debet enim, ut ait Apostolus, *quemadmodum pro populo, ita etiam pro semetipso offerre pro peccatis.* Provenit autem sacerdoti fructus, quatenus ab ipso ut publico ministro offertur; et ideò non est alteri applicabilis: nam dum offert pro se illis verbis, *pro peccatis & offensionibus meis*, eo ipso sibi applicat, sibi verò applicatum non est alteri applicabile.

Tertius colligitur ex naturâ sacrificii, quod ita institutum est, ut pro hominibus offeratur, ac propterea illis prodesse debet, pro quibus offertur. De hoc fructu medio communis sententia est non esse infinitum extensivè, sed eò magis in singulis minui, quò magis extendi-

tur. Debet autem sacerdos hunc fructum illi applicare, pro quo specialiter celebrare tenetur ratione beneficii, eleemosynæ, præcepti superioris, vel alio quocunque titulo; idque ante Missam, vel saltem in Missâ ante consecrationem; nam si essentia Missæ in solâ consecratione consisteret, ut plerique sentiunt, applicatio post illam facta nihil valeret, sacrificio quoad *substantiam* jam consummato.

### §. V. *Quæ praxis servanda in applicatione Missæ.*

Quia diximus sacrificii fructum debere à sacerdotibus applicari, operæ pretium erit ex communi et magis receptâ Theologorum sententiâ praxim aliquam sive methodum hujus applicationis præscribere, quæ ipsis sacerdotibus usui sit, ne eos labi in re tanti momenti, et muneri suo deesse contingat. Et primò quidem observandum est sacerdotem multiplici nomine hoc sacrificium offerre, nomine Christi primi et præcipui offerentis ex cujus meritis sacrificii valor emanat, et ex cujus voluntate maximè pendet ejusdem applicatio: nomine item Ecclesiæ, cui meritorum suorum et

satisfactionum dispensationem Christus commisit: deinde nomine proprio, quatenus liberâ suâ voluntate offert, sibique aut aliis pro suo arbitrio applicat: nomine tandem aliorum fidelium, qui simul cum ipso, sive per ipsum interno affectu offerre dicuntur; illorum videlicet, qui Missæ inserviunt & assistunt, vel pro eâ celebrandâ eleemosynam largiti sunt. Porrò Christus & Ecclesia sacrificii fructuum, quoties offertur, participes esse volunt omnes fideles dummodò capaces sint, & nullus in eis obex reperiatur, nec ulla requiritur ex parte sacerdotis celebrantis applicatio, ut communis hic fructus in omnes diffundatur. Omnium autem fructuum pars quædam notabilis, Christo sic volente & determinationi tam ipsius sacerdotis celebrantis tanquam Ministri & mysteriorum ejus dispensatoris, quàm aliorum simul cum eo offerentium, quod ex communi Ecclesiæ consensu morem fidelium approbantis, quo expetunt hoc sacrificium pro se peculiariter offerri, manifestum est: frustrà enim id facerent, si omnis ejus fructus jam applicatus esset, nec ullus per sacerdotis intentionem applicandus superesset. Sacerdos verò in hujus sacrificii

actione aliis cum ipso offerentibus superior est, & ideò fructuum applicatio ab ejus intentione præcipuè pendet: nam cùm sit actus potestatis ordinis, ejus subjacet voluntati. Sed quanta & qualis sit portio fructûs, quam Christus Dominus voluit sive generatim ad omnes fideles, sive speciatim ad hos vel illos secundùm intentionem particularem sacerdotis celebrantis derivari, incertum omninò est: neque enim sacra Scriptura, nec Ecclesiæ traditio, nec Concilia, aut Patres quidquam de hac re tradiderunt, aut definierunt. Ideò satis est quòd sacerdos tantum de fructu sacrificii juxta devotionem, sive obligationem suam his aut illis applicare velit, quantum Christus Dominus ipsi applicandum concessit.

Observandum secundò quòd ut sacerdos sacrificii fructum validè applicet, necessaria est ejus intentio, qualem requiri aiunt Theologi ut aliquod sacramentum validè conficiatur. Quapropter habitualis sufficiens non est; actualis optima atque laudabilis, sed non necessaria; sufficit enim virtualis, illa nimirum quæ ab actuali proveniens & non revocata, adhuc remanet secundùm suam virtutem. Debet autem

hæc intentio ipsam sacrificii actionem concomitari, & esse certa & determinata, nec effectum suspensum relinquere, quia non potest à futurâ conditione dependere. Quòd si sacerdos fructum sacrificii nemini applicet, vel ille pro quo offert ejus capax non est, aut eo non indiget, manet fructus in Thesauro Ecclesiæ. Unde in tali casu optimum fore censent Theologi conditionatam habere voluntatem, & alium substituere, qui eo fructu potiatur. Optimum quoque aliquibus visum est quòd sacerdos, qui pro pluribus offerre intendit, eos specialiter & nominatim exprimat, non generaliter & in confuso, quia singulis minùs prodesset; suum enim effectum producit, secundùm modum quo applicatur: perfectior autem applicatio est, cùm omnes sigillatim nominantur. Ad scrupulos denique evitandos, qui circa applicationem oriri possunt; debet sacerdos, rejectis incertis opinionibus, sacrificii fructus primò & principaliter illi applicare, pro quo celebrare tenetur ratione beneficii, eleemosynæ, promissionis, aut specialis obligationis. Tum sine ejus præjudicio & in quantum licitè potest, aliis item applicare poterit sibi charitate aut aliâ quâvis rasione

peculiariter conjunctis, seu commendatis, suam intentionem intentioni Christi summi sacerdotis perfectè conformando, & submittendo: sic enim poterit tutâ conscientiâ ex infinito & nunquam exhauriendo thesauro meritorum & satisfactionum Christi, cujus dispensator est constitutus, partem aliquam in plures derivare, quæ ex summâ & ineffabili Dei misericordiâ non nisi uberrima sperari potest.

## CAP. II.

### *De requisitis in Sacerdote ad ritè & piè celebrandum.*

QUOD olim David de templi ædificatione, id sibi sacerdos de divini sacrificii oblatione & sumptione dictum putet: *Opus grande est, neque enim homini præparatur habitatio, sed Deo.** Ad Deum igitur accessurus, ut ipsius Dei unigenitum Filium incruentè sacrificet, cum timore & tremore tantum opus aggrediatur, probetque seipsum, & præviis dispositionibus præparet ad uberrimos sacrificii fructus percipiendos. Sunt autem tres præcipuæ dispositi-

* Paral. 29. 1.

ones, quæ in sacerdote requiruntur: Puritas vitæ, rectitudo intentionis, & actualis devotio.

### §. I. *De Puritate vitæ.*

PURITAS vitæ in duobus consistit. Primum ut sit mundus ab omni peccato non solùm mortali, sed etiam veniali deliberato & scienter admisso, atque ab omni affectu erga ipsa peccata venialia. Levia siquidem peccata omninò vitare nequimus, at ipsorum affectum penitùs ex animo evellere & possumus & debemus, adeò ut nulli voluntate & affectu inhæreamus. Alterum ut conetur omni studio esse purus, & sanctus, & ornatus omni virtute, sibique proptereà illud peculiariter dictum existimet: *Qui justus est, justificetur adhuc, & sanctus sanctificetur adhuc.** Rectè Chrysostomus: *Quo non oportet esse puriorem tali fruentem sacrificio; quo solari radio non splendidiorem manum carnem hanc dividentem; os quod igne spirituali repletur; linguam quæ tremendo nimis sanguine rubescit? Cogita quali sis insignitus honore, quali mensâ fruaris: quod Angeli videntes horres-*

* Apoc. 22. 11.

*cunt, neque liberè audens intueri propter emicantem inde splendorem, hoc nos pascimur, huic nos unimur, & facti sumus unum Christi corpus & una caro.* Docet S. Thomas proprium effectum hujus sacramenti esse hominem in Deum transformare, et ipsi per amorem assimilare. Quâ ergo fide debet esse imbutus, quâ spe roboratus, quâ succensus charitate, quâ præditus innocentiâ, qui talem victimam quotidie immolat, Deumque suscipit, et in ipsum mysticè transformatur? Quòd si dispositio, ut aiunt Philosophi, ejusdem rationis esse debet cum formâ ad quam disponit: divina procul dubio dispositio necessaria erit, ut recipiatur cibus divinus; vita sic instituta, ut divina sit et superhumana, et mundanæ atque carnali prorsùs opposita. Qui sic vivit, secedit à creaturis, et soli Deo adhæret: solus Deus in intellectu ejus est, solus in voluntate, solus in colloquiis, solus in operibus. Nihil in illo quod sapiat mundum, quod carnem redoleat et sensum: seipsum odio habet, corpus suum jugi mortificatione crucifigit, divitias spernit, honores fugit, amat nesciri et pro nihilo reputari. Discutiat ergo vitam suam sacerdos, et si talem

nequaquam esse, sed adhuc terrenam deprehenderit, in divinam transferre satagat sedulâ virtutum exercitatione. Hùc etiam pertinet externa corporis et vestium mundities, gravitas, et maturitas, quæ Presbyterum, hoc est, seniorem deceat, talisque compositio totius hominis, ut omnes ex solo ipsius aspectu ædificentur.

### §. II. *De rectitudine intentionis.*

SECUNDA sacerdotis dispositio ad celebrandum est rectitudo intentionis: virtutis enim laudem vel vitii notam à fine quem intendimus, actiones nostræ sortiuntur. Intentio autem ut recta sit, non solùm excludit omnem finem malum, & alienum ab ipsâ sacrificii institutione, sed etiam vetat ad ipsum accedere ex solâ consuetudine, sine actuali tanti mysterii consideratione & prævià præparatione. Sacerdos itaque celebraturus diligenter attendat quo fine moveatur, an propter damnabile lucrum, aut aliquod temporale motivum, non cœlestem panem, sed terrenum quærens; non animæ salutem, sed corporis emolumentum: ne sacrificio pro mundi vitâ instituto in suî perniciem abutatur. Finem

sibi præfigat excelsum, cœlestem, supernaturalem, qui Dei gloriam respiciat, propriam salutem, & perfectionem, ac proximi utilitatem. Hùc dirigat suam intentionem, ut per hanc victimam salutarem purgetur à peccatis, à languoribus animæ curetur, & ab ingruentibus malis protegatur: ut ab aliquâ tentatione & adversitate eripiatur: ut aliquod beneficium impetret, & de perceptis gratias agat: ut virtutes, augmentum gratiæ, & donum perseverantiæ obtineat, ut pro variis proximorum necessitatibus, & pro requie defunctorum Deum interpellet; & universam Ecclesiam ei commendet: ut cultum latriæ Deo exhibeat, Sanctisque honorem & venerationem: ut Christi passionem & mortem commemoret, sicut ipse præcepit dicens, *Hoc facite in meî commemorationem:* ut emendatus ab omni inquinamento carnis & spiritûs, seipsum Deo conjungat, & inseparabiliter uniat, cum ipso consummatus in unum. Ex his et aliis hujusmodi motivis intentionem ante Missam dirigere oportet juxta formulam infrà tradendam. Non est autem hoc loco prætermittendum quosdam eximiæ sanctitatis et doctrinæ viros semper memores incertitudinis

vitæ, quotidie hâc intentione corpus et sanguinem Christi in Missæ sacrificio suscepisse, ut, si eos contingeret eâ die mori, Viaticum illis foret ad vitam æternam. Multùm verò hoc proderit sacerdoti ad mortis et æternitatis memoriam sedulò renovandam.

### §. III. *De actuali devotione.*

Tertia dispositio in actuali devotione consistit, quam ut in se excitet sacerdos, satagere debet primò, ut quidquid de hoc ineffabili mysterio, cœlestiumque charismatum thesauris in eo reconditis sacro Sancta docet Ecclesia, firmâ fide apprehendat cum sublimissimâ eorumdem æstimationet, Verbis enim consecrationis ab eo prolatis, panis in corpus, et vinum in sanguinem Christi transubstantiatur, atque ibi adest sub specierum velamine illud purissimum Christi corpus, quod pro salute nostrâ cruci affixum fuit: adest sanguis, qui pro nobis effusus est: adest anima gloriosa, in quâ sunt omnes thesauri sapientiæ & scientiæ Dei: adest Christus verus Deus & verus homo, mirabilis in majestate suâ, qui venturus est judicare vivos & mortuos & sæculum per ignem.

Necessaria secundò est ad excitandam devotionem humilitas, quæ præ cæteris virtutibus in hujus sacramenti institutione, maximè enituit. Christus enim cum in formâ Dei esset, exinanivit semetipsum, & sub exiguis speciebus panis & vini corpus suum et sanguinem atque Divinitatem conclusit, seipsum exponens sceleratorum hominum injuriis, qui pleni immunditiis ad ipsum accedere, eumque pollutis manibus contrectare præsumunt. Par igitur est sacerdotem tantam humilitatem imitari, et in suum nihilum resilire, ac nihil de se præsumere. Sola humilitas est, quæ dignè nos præparat ad tantum hospitem suscipiendum. Nulla nostra dispositio, nulla industria, nulla virtus, sed sola Dei gratia nos dignos reddit: quare nostram debemus indignitatem agnoscere, et soli divinæ misericordiæ inniti.

Tertiò, quia Christus hujus mensæ delicias acerbissimâ suâ passione nobis promeruit, sanctos sacerdotes legimus ignem devotionis in se solitos succendere, jejuniis, flagellationibus, ciliciis, et aliis hujusmodi cruciatibus, quos imitari et nos debemus, Agno pro nobis occiso nosmetipsos immolantes, silentio, solitudine,

abstinentiâ, sensuum custodiâ, non omissis exterioribus castigationibus juxta cujusque vires et conditionem.

Multùm denique prodest ad devotionem ingens fames, fervens desiderium, atque ardentissimus amor hujus Angelici panis, ad quem sumendum nos amantissimè invitat. Dominus dicens : *Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis & ego reficiam vos.* * Quòd si desit hoc desiderium, illud saltem desiderare, et à Domino petere debemus ferventissimis amoris actibus. *Desiderium enim pauperum exaudiet, & animam esurientem satiabit bonis.*†

## CAP. III.

## *Variæ considerationes ante Missam.*

### §. I. *Quanta sit Sacerdotum dignitas, & quanta debeat esse sanctitas.*

NULLA est inter homines dignitas, nulla excellentia, cui possit sacerdotalis sublimitas comparari. Omnium Principum fulgorem superat, omnium Regum potestatem excedit; illorum enim auctoritas circa temporalia et

* Matth. 11. 28.

† Psal. 9. 38. & 106. 9.

terrena versatur, sacerdotis autem potentia etiam ad æterna et cœlestia extenditur, pro quibus comparandis omnes Principes et Reges ad sacerdotes confugere, opem eorum implorare, seque illis subjicere non erubescunt. Ideò ab Apostolo dictus est sacerdos ab hominibus assumi, *ut offerat dona & sacrificia;* ac si super alios elevatus communem hominum conditionem antecellat, quasi mediator Dei et hominum *in his quæ sunt ad Deum* constitutus. A Malachiâ item Prophetâ Angelis æquiparatur his verbis: *Labia sacerdotis custodient scientiam, & legem requirent ex ore ejus, Angelus enim Domini exercituum est.* Imò ex potestate quam habet absolvendi à peccatis, et conficiendi corpus et sanguinem Christi, etiam Angelis superior est; et ut ait Nazianzenus, orat. I. *Quædam illi divinitas inest, aliosque efficit Deos.* Hæc te sedulò considerare oportet, quicunque es Christi sacerdos, ne ad te pertineat Psalmographi sententia dicentis; *Homo cùm in honore esset, non intellexit comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus est illis.* Nihil in te terenum sit, nihil commune cum populo. Sit Angelica conversa-

tio tua, vita divina, mores illibati. Quid turpius quam honor sublimis, et vita deformis; sancta professio et illicita actio? Vide igitur quam dignè actio respondeat nomini, mores dignitati. Quòd si sacerdotes antiquæ legis jussit Deus sanctos esse, ut incensum et panes propositionis convenienter offerrent; quantò majorem sanctitatem inesse tibi oportet, qui Filium Dei quotidie offers et suscipis? Et si solet corpus ciborum quibus nutritur qualitatibus imbui, æquum sanè est, ut Christi in Eucharistiâ existentis, quo singulis diebus vesceris, conditiones imiteris, et virtutes perfectè exprimas. Latet Christus sub exiguis speciebus, nec ullo se specioso indicio manifestat: tu quoque Dei dona absconde, et ama nesciri, ac pro nihilo reputari. Ille ibi manet peccatorum, infidelium, ac etiam bestiarum injuriis expositus: tu similiter cunctis subjectus esto, atque in omni contemptu et opprobrio patientiam serva. Ille enim seipso pascit sine ullâ personarum acceptione: et tu erga omnes liberalis esto, sitque sincerus in te animarum zelus sine ullo humano respectu. Ille divisis speciebus nec læditur, nec dividitur: tu etiam

pacatum animum ac omninò imperturbabilem in omni difficultate conserva. Ille nullum detrectat locum, et in eo stat, in quo collocatur à quovis sacerdote quantumvis scelerato: tu pari ratione ad omnia loca et officia indifferens esto, nec ullum onus recuses quod tibi à superioribus imponatur. In hoc denique Sacramento substantia panis et vini desinit esse, et sola remanent accidentia: et tu eodem modo in te debes annihilare omnem terrenam substantiam, omnes scilicet affectus inordinatos, gloriæ appetitum, prava desideria, dictamina hujus mundi, & quidquid perfectioni contrarium est.

## §.II. *De excellentiâ hujus Sacrificii.*

CUM sacrificium sit primarium Religionis munus, planè decebat ut Christiana Religio, quà nulla perfectior et sublimior esse potest, nobilissimum haberet sacrificium, cujus excellentia ex multis capitibus colligi potest.

Primò ex eo quod in illo offertur, qui est Christus Dominus, verus Deus et verus homo: et quia nihil excelsius illo est, ideò ratione ipsius actio ipsa sacrificandi omnes humanas actio-

nes excedit, etiam actus Sanctorum in cœlis Deum amantium. Cavendum ergo ne nostrâ irreverentiâ & in devotione tam magnæ rei oblationem dehonestemus. Et si Deus olim sacerdotibus præcepit, * *Mundamini qui fertis vasa Domini*, quanto majori puritate nos enitere debemus, qui purissimum Christi corpus, & pretiosissimum sanguinem Deo offerimus?

Secundò, ex personâ cui offertur, qui est solus Deus. Nulli enim Sanctorum, nec ipsi Beatæ Virgini offerri potest, sed ex ipsâ intrinsecâ rei naturâ convenit soli Deo, quia per sacrificium testificamur Deum esse primum principium & ultimum finem nostrum, & supremum Dominum omnium rerum, cui in signum nostræ subjectionis aliquod sensibile offerimus ad significandum per rem sensibilem oblatam sacrificium internum, quo anima se offert Deo, sicut principio suæ creationis, & sicut fini suæ beatificationis. Hoc autem nec ipse Deus per absolutam suam potentiam efficere potest, ut alicui creaturæ conveniat.

Tertiò, ex ipsâ consecratione, quâ panis & vinum in corpus & sanguinem Christi transsubstantiantur, manentibus accidentibus sine sub-

* Isai. 52. 11.

jecto. Est autem hæc actio omninò supernaturalis, quæ nullo modo pendere potest ab aliquâ potentiâ creatâ tanquàm à causâ principali, quia solus Deus efficit transsubstantiationem.

Quartò, ex valore ipsius sacrificii, qui est infinitus sicut merita & passio Christi, ac proindè æquè placet Deo, ac mors ejus in cruce, licèt effectus finitus sit.

Quintò, ex fine propter quem cæteris omnibus abolitis institutum fuit, ut nimirùm per ipsum Deo creatori nostro cultum latriæ tribuamus, nostramque servitutem & subjectionem humillimè testificemur: ut dignas ei gratias perpetuò agamus pro universis beneficiis ejus: ad auxilia divinæ gratiæ, ejusque protectionis, excitationis, & directionis impetranda: ad obtinendam peccatorum veniam: ad iram Dei placandam, & imminentia flagella avertenda: ad succurrendum omnium vivorum & defunctorum necessitatibus; quæ sunt penè infinitæ. Porrò ex his clarissimè constat nullam posse majorem in hac vitâ, aut præstabiliorem actionem à mortalibus exerceri, quàm offerre Deo hoc sacrificium. Ideò nullus seu Rex, seu

Pontifex esset, qui sacerdotem celebrantem quâcunque ex causâ accersere, cœptumque sacrificium interrumpere auderet. Quia verò sacerdos hoc sacrificium peragit in personâ Christi, ita se gerere debet, nè quid in ipso sit quod Christi personam dedeceat: sicut legatus Regis personam sustinens summoperè cavet, ne quid indecorum, & suo munere indignum committat.

## §. III. *De ejusdem necessitate.*

Debet sacerdos sollicitè considerare quàm sit necessarium hoc sacrificium, quo summoperè indigent & qui sunt in hoc mundo, & qui in Purgatorio: hi ut citiùs liberentur, & ad perennem felicitatem perveniant: illi ut continuis Dei præsidiis adjuventur. Ad ipsum enim spectat, tanquam ad legatum totius orbis, omnium petitiones ad Deum ferre, omnium necessitates spirituales & corporales eidem exponere, et singulis obtinere quod singulis prosit ad salutem. Sunt autem necessitates spirituales, primùm peccata, quibus plenissima sunt omnia regna mundi in quovis ferè hominum statu & conditione. Deindè sunt tentationes

internæ & externæ à corrupta natura, à sensibus & membris, ab extrinsecis objectis rerum & personarum à volubilitate liberi arbitrii, à dæmonibus oriri solitæ, eæque innumeræ & superatu difficiles. Sunt denique occasiones extrinsecæ malorum ad peccata allicientes domi & foris, & hinc perpetua pericula æternæ damnationis. Necessitates corporales sunt etiam innumerabiles, quibus omnes vel premuntur, vel sunt obnoxii: morbi videlicet, bella, persecutiones, lites injustæ, odia, calumniæ, contumeliæ, paupertas, mendicitas, amissiones bonorum, exilia, carceres, insidiæ, doli, fraudes, pugnæ civiles & domesticæ, jurgia, detractiones, et multiplices injuriæ dominorum, servorum, vicinorum, æqualium, quæ passim inferri solent manifestè vel occultè. Sunt igitur in magna necessitate Catholici malè viventes, qui peccati mortalis nexibus irretiti computrescunt in fæcibus suis: omnes quoque Infideles, Hæretici, Schismatici, Judæi, Pagani, & Turcæ qui veri Dei cognitione carentes in tenebris vivunt: neque hi omnes à statu adeò infelici naturæ viribus emergere possunt, nisi respiciens desuper Pater misericordiarum,

potenti virtute eos excitet & præveniat. Justi item tepidi, & imperfecti, & alii etiam ferventes quibus continuum imminet periculum cadendi in peccatum mortale & gratiam divinam amittendi, cùm sit tanta depravatæ naturæ fragilitas, tanta carnis rebellio, tanta dæmonis rabies, tanta vis pravorum habituum, tanta mundi corruptela. Sunt & alii sine numero suprà scriptis calamitatibus pressi; Quidam enim ope divinâ indigent ad aliquam tentationem superandam, alii ad aliquam virtutem acquirendam, sive ad aliquem actum supernaturalem eliciendum. Quidam in mari sunt, alii in viâ non satis tutâ. Hic vexatur inimicitiis, ille calumniam patitur, nonnulli paupertate, alii morbis, scrupulis, litibus, ære alieno, aliisque calamitatibus affliguntur. Multi sunt in periculo mortis constituti; à quâ pendet æternitas, quos modo prorsùs inexplicabili torquent & cruciant peccata commissa, bona omissa, temporalia quæ relinquunt, æterna ad quæ properant.

Gravissimam denique necessitatem patiuntur animæ defunctorum in carcere Purgatorii detentæ, quarum tota spes in suffragiis nostris

sita est, cùm ipsæ pro se nec satisfacere, nec quicquam possint impetrare. Horum omnium infinita multitudo supplices manus extendit ad sacerdotem miserabili ejulatu clamans et deprecans, ut partem aliquam divini auxilii singulis impetret, porrectis in Missâ supplicibus eorum libellis, quos ferventer, magnoque affectu æternò Patri commendare debet. Turpe enim esset in conspectu tantæ majestatis, distractione vel hæsitatione insulsam reddere legationem, & tanti ponderis negotia frigidè ac perfunctoriè pertractare.

### §. IV. *Quâ reverentiâ celebrandum sit.*

DUPLEX est reverentia, interna & externa. Interna in timore & tremore, in humilitate & compunctione cordis consistit. Ad externam pertinent totius hominis compositio & gravitas, omniumque cæremoniarum ac præscriptorum rituum observantia.

Quanta verò cura adhibenda sit, ut hoc augustissimum sacrificium omni veneratione ac reverentiâ celebretur, facilè intelliget sacerdos, si ex unâ parte consideraverit nullum opus sanctius ac divinius à Christi cultoribus trac-

tari posse, quàm hoc ipsum tremendum mysterium: ex alterâ verò perpendat *maledictum* vocari in sacris litteris *qui facit opus Dei negligenter.* * Quòd si Regem allocuturus magno metu stat coram illo, nec audet oculos ab eo divertere, quanto majori trepidatione, humilitate ac sollicitudine in conspectu divinæ majestatis adstare oportet, totâ mente in ipsum Deum intentâ, qui non solùm externum aspectum, sed intima etiam animi penetralia intuetur? Quid turpius & pœnâ digenius, quàm quòd peccator sacro altari irreverenter assistat, ubi Sancti metuunt, pavent Angeli, tremunt Potestates, & supremi Spiritus faciem suam velant præ verecundiâ & confusione? Accedit nox ad lucem, infirmus ad omnipotentem, servus ad Dominum, creaturâ ad Creatorem, & non formidat, non contremiscit?

Proderit etiam ad excitandum reverentiæ affectum, consideratio gaudii quod Sancta Trinitas & omnes Cœlites ex devotâ & reverenti Missæ celebratione percipiunt: tùm quia id sacrificium testamenti loco à Christo relictum est, in pignus amoris quo suos infinem dilexit:

* Jerem. 48. 10.

tùm quia est mortis illius commemoratio, quâ intercedente peccata nostra deleta sunt, homines redempti, sancti salvati, & nos qui vivimus innumeris beneficiis cumulamur. Cavendum ergo ne quid sacrificans admittat, quod istam minuat lætitiam Dei & Sanctorum, quæ ex hujus sacrificii suavissimo odore promanat.

Ad eamdem denique reverentiam comparandam debet sacerdos solerter præmeditari quàm sapienter & exactè Sancta Ecclesia divinitùs edocta, totius sacrificii ordinem, modum & apparatum præscripserit & instituerit. Nam primò culpas veniam precando confitetur: tùm Deum laudat & adorat, eique de acceptis beneficiis gratias agit: opem divinam sibi & aliis implorat, nec ullum officii genus prætermittit, quod possint mortales sanctè cum Deo exercere. Jungit autem cum his externam conformationem, habitumque corporis maximè decentem, & religiosum; vel stat, vel flectit genua aperto semper capite, manibus modò junctis, modò protentis, & in cœlum sublatis; quæ omnia aptissima sunt ad reverentiam in ipso celebrante, & in astantibus conciliandam.

Nec quocunque modo, sed præstantissimo Deum alloquitur: secretò enim loquitur & veluti ad aurem, sicut amicus cum amico. Loquitur non suo, sed totius Ecclesiæ nomine, & à Deo auditur tanquam gerens personam publicam, nullâ habitâ suî ratione, sive bonus, sive malus sit Loquitur in publica celebritate coram universâ cœli curiâ, & hominibus qui adstant: atque ideò in solemni confessione, quæ Missæ præmittitur, et Sanctos et populum appellat; et in Præfatione Deum precatur, ut voces suas cum Angelorum vocibus admitti jubeat. Loquitur cum Christo Domino, qui in sacramento præsens est, ejusque preces simul cum ipso Æterno Patri præsentat. Verba tandem quæ loquitur, non ipse suo ingenio composuit; sed vel à Christo tradita sunt, vel in sacris litteris à Spiritu Sancto dictata, vel SS. Patrum et Conciliorum auctoritate comprobata: quare nihil proferre potest quod non sit Deo gratissimum et summe acceptum. Totis itaque viribus conari debet, ut tam sanctum ministerium quàm maximâ fieri potest reverentiâ et anctitate exequatur: et depositis terræ sordius, Angelicâ puritate elucescat.

§. V. *Aliæ considerationes ad pios affectus in celebrante excitandos.*

Vix fieri poterit ut non attentè, devotè, et reverenter celebres, quisquis es Christi sacerdos; si fide vivâ hanc veritatem perceperis, et intimo sensu apprehenderis, te ipsum Christum offerre, Unigenitum Dei Filium, Salvatorem et Judicem tuum. Sed huic veritati magnum momentum ex hoc accedit, quòd perfectiorem Christi humanitatem nunc in Missâ Deo offers, quàm ipse obtulerit in ultima cœna. Nam primò Christus mortalem obtulit, tu immortalem: ille passibilem, tu impassibilem. Secundò nunc eadem offertur cum plenâ pro nobis satisfactione, omnia siquidem ipsius merita ejusdem morte completa sunt. Tertiò, quia humanitas Christi, etsi à principio sanctificata fuit in unione hypostaticâ, cum tamen in passione oblata est Deo, novam acquisivit sanctificationem, ut hostia scilicèt tunc actualiter exhibita, et nunc offertur in Missa hac novâ sanctificatione exornata. Adde quòd Christus mirabiliori modo in sacramento exist. quàm in cœlo. Totum enim ejus corpus

totis speciebus est : et totum in quâlibet minimâ earum parte sine quantitate coëxtensâ ad locum ; ita ut ejus præsentia nec quidem à supremis spiritibus per principia naturalia naturaliter videri possit. Sunt et alia innumera mirabilia, quæ satius est venerari quàm enarrare. Nam ut reliqua prætermittam, quis dignè poterit explicare, vel saltem animo concipere, quàm magnum beneficium sit, quòd mediante hoc sacrificio cœlum in terris quâdam anticipatione possident homines, dùm ante oculos habent, manibusque contrectant ipsum cœli et terræ conditorem ? Hoc sedulò contemplare, et erubesce, quòd adeò tepidè, et irreverenter hæc tremenda mysteria audeas celebrare.

Extende cogitationem tuam per universum mundum, quàm malè ubique Deo serviant homines, quot peccata committant : quàm pauci sint Religiosi qui perfectioni sedulò incumbant : quàm multi qui in rebus vanis et otiosis jugiter occupati, vix unquam de Deo cogitant et loquuntur. Ideò tactus dolore cordis intrinsecùs, ardorem et affectum vehementissimum in te excita erga Dominum Deum, quem

plerique mortalium vel non agnoscunt, vel spernunt: tùm sacrificium eâ devotione offerre satagas, ut Dominus, si fieri possit, ejus suavitate, quam habet etiam ex opere operantis, quodammodo recreatus, eorum omnium obliviscatur, quæ contra sanctissimam ipsius voluntatem ab hominibus perpetrantur. Ex alterâ verò parte in cœlum animo ascende, et considera quanto fervore Cœlites universi Deum ament, et quàm suavi harmoniâ ipsius laudes uno ore decantent. Junge te illis, et similes elice amoris ac laudum affectus: sed cave, ne vocis tuæ ac morum cacophoniâ Beatorum dulcissimè concinentium concentum perturbes.

Cùm hoc sacrificium Christi passionem et mortem repræsentet, veluti quædam imago et actio tragica est, non verbalis, quales sunt Poëtarum tragœdiæ, sed realis et substantialis, exprimens incruentè passionem illam et mortem cruentam, ex quâ omnia bona tua et aliorum, omnesque thesauri divinæ gratiæ profluxerunt. Solerter itaque adverte, quàm fervidâ devotione tanti boni repræsentatio à te fieri debeat. Sunt spectatores hujus tragœdiæ SS. Trinitas, Humanitas Christi in cœlo,

Angeli, et Animæ Beatæ: cave ne quid ineptum vel indecens in te appareat, quod Dei ac cœlestium civium purissimos oculos possit offendere. Id verò assequêris, si perpetuam in te ipso corporis afflictionem, et passionum mortificationem expresseris, vivamque memoriam in te conservaveris acerbissimorum Christi cruciatuum, quos hoc sacrificio commemoras et repræsentas; et eosdem aliis proposueris morum ac vitæ severitate.

## CAP. IV.

### *De his quæ Missæ celebrationem Proximè antecedunt.*

#### §. I. *De necessitate præparationis.*

Ante *orationem*, ait Sapiens, *præpara animam tuam, & noli esse quasi homo qui tentat Deum.** Quòd si Deum tentare atque ad iracundiam provocare dicitur, qui ipsum audet in oratione interpellare, non præmissâ diligenti et accuratâ præparatione: quantò magis eumdem suâ temeritate et audaciâ irritabit, qui Unigenitum suum illi offerre, ipsumque

* Eccl. 18. 23.

suscipere imparatus præsumet? Et si Rex, aut Princeps magnæ potentiæ tibi, ô Sacerdos, significasset, ut illi hospitium crastinâ die parares, quantâ sollicitudine expurgare domum et ornare satageres, totam etiam noctem ducens insomnem, ne quid ille veniens incompositum et indecorum reperiret? Nunc verò Rex regum, et Dominus dominantium mandat tibi per Prophetam dicens,* *Præparare Israël in occursum Dei tui*, quia ecce ego veniam, et manebo in medio tuî. Vide ergo et considera quantâ diligentiâ thalami tui tergere sordes debeas, quali apparatu ipsum ornare, quò dignus fias à tanto hospite visitari. Talem se Deus exhibebit animæ tuæ, qualem se illa præparaverit ei: quantumque tu apposueris ad diligentiam, tantùm ille adjiciet ad gratiam. Vetus parœmia est, *Adoraturi sedeant*, quâ paratum purgatumque animum ad Deum afferre monemur. Quidam etiam Ethnicus ait, *Dimidium facti, qui bene cœpit, habet:* in singulis enim actionibus id inprimis curandum est, ut rectè ordiamur. Omnium autem optima præparatio, et magis necessaria

* Amos. 4. 12.

illa est, quæ in puritate et sanctitate vitæ consistit; cùm quidquid agis, quidquid cogitas, quidquid moliris, ad hunc scopum refers, ut vivas vitâ divinâ, teque dignum reddas hoc cœlesti convivio. Sicut enim fructus frequentis celebrationis in hoc præcipuè attenditur, ut quotidie crescas in humilitate, patientiâ, mundi contemptu, et charitate: ita vera præparatio in hoc sita est; ut quotidie aliquid vitii deponas, aliquid virtutis acquiras, donec possis cum Apostolo dicere: *Vivo ego, jam non ego, vivit verò in me Christus.* Et illis quidem, qui Deo jugiter adhærentes mentem habent rebus divinis exercitatam, non erit difficile sanctioris vitæ incremento se ad dignè celebrandum rectè disponere: aliis verò, quorum major numerus est, qui minùs idonei sunt ad animum sursùm erigendum, varia Sancti Patres documenta præscribunt, quibus adjuti ad Deum accedant tali curâ, et dispositione, quæ tanto mysterio digna sit. Quædam ex his jam suprà à nobis tradita sunt: alia infrà explicabuntur.

## §. II. *De præmittendâ Confessione sacramentali.*

FORMIDABILIS est, et non sine horrore audienda Apostoli comminatio dicentis: *Quicumque manducaverit panem hunc, vel biberit calicem Domini indignè, reus erit Corporis & Sanguinis Domini* Quare celebrare volenti revocandum est in memoriam ejusdem præceptum: *Probet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat, & de calice bibat ; qui enim manducat & bibit indignè, judicium sibi manducat & bibit.* Et quidem probatio omninò necessaria est, ut nullus sibi conscius mortiferæ labis ad sacrificandum præsumat accedere, non præmissâ sacramentali confessione, quantumvis sibi contritus videatur; alioquin panem vitæ in mortem et condemnationem accipiet. Ut verò ex hoc divino convivio, quod sanctis animabus inexplicabiles præbet delicias, mens abundantiùs reficiatur, non solùm à mortalibus, sed etiam à venialibus culpis, et ab omni terreno affectu eam expurgare oportet, et puram ac vacuam Deo exhibere gratiæ suæ donis implendam et exornandam.

Hâc de causâ boni sacerdotes, quos te imitari par est, vel quotidie, vel alternis diebus, vel bis saltem in hebdomadâ animo verè contrito ad confessionem solent accedere, omnesque malorum radices evellere conantur, atque omnem vel levissimam maculam abstergere. Quòd si nihil sacramento Pœnitentiæ expiandum occurrat, intensum nihilominùs contritionis actum de totius vitæ delictis elicere non omittes, quia *cor contritum & humiliatum Deus non despiciet.*

In ipsâ autem confessione vitanda prolixitas nimia, et nimia diligentia in levioribus culpis recensendis: satius enim est intimè de iis dolere, et per devotam cordis ad Deum conversionem eas expiare, quàm in iis ad instar historiæ sine proposito emendationis, sicut ut plurimùm contingit, ènarrandis immorari. An verò expediat quotidianas imperfectiones in confessione explicare, ut status pœnitentis notior sit Confessario, non est una Magistrorum spiritualium sententia; tutior tamen et communior est, oportere eas extra sacramentum manifestare. Cavendus item multorum error, qui se prolixè de iis accusant, quæ peccata non sunt, ut de pravis habitibus et passionibus, et

de circumstantiis impertinentibus; quòd sint superbi, iracundi, et proni ad malum; Quòd Deum non amaverint ex totâ cordis intentione, & alia ejusdem generis multa, de quibus et aliis ad confessionem pertinentibus suadeo, ut omninò legatur tractatus sancti Bonaventuræ de modo confitendi, et puritate conscientiæ.

Confessioni autem duplex præparatio præmittenda, remota et proxima. Remota in hoc consistit, ut per vigilem cordis custodiam, profundam tuî cognitionem et exactam discussionem, eam comparare studeas conscientiæ teneritudinem et puritatem, quæ commissos defectus statim sentiat, et fideliter memoriæ suggerat. Deinde assuesces actum contritionis frequentare, et quotidianum examen sic instituere, ac si statim confiteri deberes. Proxima aliquot actus complectitur: nam primò gratiam efficacem petere debes omnia peccata agnoscendi, detestandi, et emendandi, tùm in memoriam revocanda quæcumque ab ultima confessione commissa sunt: Demùm de singulis actum doloris elicies cum firmo constantique proposito ab his deinceps abstinendi, et satisfaciendi. Quòd si peccata leviora sint,

omnia corrigere propter humanam fragilitatem difficile est, propones saltem et conaberis, quoties ad confessionem accedis, aliquod ex his deponere, in quod frequentiùs labi soles.

## §. III. *Modus confitendi.*

QUANDOQUIDEM hujus sacramenti pars essentialis, eaque præcipua, est dolor et contritio ob admissa facinora, huic maximè insistes, præmissâ brevi consideratione alicujus motivi ejusdem contritionis, qualia sunt, 1. Gravitas peccatorum, quibus offenditur Deus, cujus bonitas infinita ne levissimè quidem lædenda foret, etiam ob salutem totius mundi. 2. Atrocissima damna, quæ tam in ista quàm in altera vita ex peccato oriuntur. 3. Inscrutabilitas judiciorum Dei sæpè ingratos deserentis, tepidos evomentis. 4. Brevitas et incertitudo temporis gratiæ, quo potest offensa Dei expiari. 5. Memoria æternitatis, ejusque interminabilis durationis. 6. Inæstimabilis dignatio Dei, qui tanta passus est, ut te à peccatis liberaret. 7. Magnitudo beneficiorum tibi à Domino collatorum, pro quibus turpissimum est non te gratum bene vivendo exhibere. 8. Sublimitas

æterni præmii, et facilitas mediorum ad illud acquirendum. 9. Infinita amabilitas Dei infinito obsequio propter se dignissimi, quia ipse est summum bonum, qui te amore incomprehensibili prosequitur.

Hæc motiva si attentè consideraveris, facilè poteris summam in te contritionem excitare. Sic autem dispositus ad pedes Confessarii accedes, quasi ad lavacrum sanguinis Jesu Christi, in quo te ab omnibus inquinamentis tuis dealbandum fore confides. Duos ibi sacerdotes adesse putabis, visibilem unum, alterum invisibilem, qui penetralia cordis intuetur. Ideò humillimè quasi filius prodigus resipiscens benedictionem petes, & gratiam bene confitendi, præmissâque generali confessione, actum contritionis renovabis. Tum magnâ interiori & exteriori reverentiâ, quanta Judici sólet à reo exhiberi, peccata tua sacerdoti, qui Christum Judicem repræsentat, confiteberis nudè, sincerè, humiliter, non ex habitu & consuetudine, plorans coram Deo flagitia tua cum rubore & confusione. Dum verò sacerdos profert verba Absolutionis, iterùm actum contritiones elicies, teque à Christo ceu filium

prodigum osculo excipi, novâ stolâ ornari, amplexu constringi putabis, additis ab eodem illis verbis: *Remissa sunt tibi peccata tua; jam ampliùs noli peccare.* Quare gratias ei ages dicens cum Prophetâ: *Nunc cœpi,* & incipies ab illa hora vitam sanctiùs instituere.

Post Confessionem, id quod impositum tibi fuerit pro satisfactione statim persolves, Deoque offeres in unione passionis Christi & satisfactionum omnium Sanctorum. Deinde examinabis an vera fuerit contritio elicita, an intima cordis penetraverit, an diligentem discussionem præmiseris, an culparum gravitatem agnoscas, an aliquid prætermiseris, an tibi ex ignaviâ ignoscas, an teipsum arguas, & ad seriò pœnitendum impellas.

### §. IV. *Oratio ante confessionem, & actus contritionis.*

AD te, Piissime Jesu, refugium meum & consolatio mea, ad te mœrens & tristis venio, recogitans tibi annos & delicta mea in amaritudine animæ meæ. Ad te verba doloris effundo, misericordiam tuam implorans, ut facias opus tuum, quod est misereri & parcere, tol-

lens peccata mea, quæ sunt maxima miseria mea. Ne despicias voces & singultus ovis perditæ, & filii prodigi ad tuam pietatem redeuntis de regione longinquà: non enim lætaris in perditione morientium, qui ut ego non morerer, mortem subire dignatus es. Vermis terræ retribui tibi mala pro bonis: & heu quot mala & quàm gravia peccata pro tantis & tam eximiis bonis! Et tamen loqueris ad sponsam tuam prævaricatricem animam meam, postquam fornicata est cum amatoribus multis, ut revertatur ad te & suscipies eam, quia misericordia tua super omnia opera tua; & major est bonitas tua, quàm iniquitas mea. Surgo igitur & venio ad te corde contrito & humiliato: venio ut laver, ô fons æternæ vitæ, ad quem sitio sicut cervus ad fontes aquarum: venio ut illuminer, ô lux mea, & amem te, & confitear adversùm me injustitiam meam. Emitte lucem tuam & veritatem tuam, & illumina mentem meam, ut omnia mea mala quæ commisi, & bona quæ omisi distinctè cognoscam, & integrè confitear; nec me permittas computrescere in sordibus meis, tu qui omnium misereris, & nihil odisti eorum quæ fecisti. Fac me assueta mala relinquere

& tibi placitis operibus occupari, ut ubi abundavit delictum, tua gratia superabundet: et sicut fuit sensus meus ut errarem à te, decies tantùm iterùm conversus requiram te. Doleo, benignissime Jesu, de omnibus & singulis peccatis meis, eaque detestor super omnia mala, non solùm arido & imperfecto corde meo, sed corde etiam & affectu omnium verè pœnitentium, ex gratuito tuî amore, quia Deus es infinito amore dignissimus: firmiterque propono quælibet potiùs subire mala, quàm iterùm peccato consentire. Exactissimè item confiteri volo, tibique & proximo integrè satisfacere, atque omnes peccandi occasiones deinceps evitare. Quidquid verò mihi deest, suppleat mors tua, sanguis tuus, & superabundantia merita tua, quibus fretus veniam obtinere spero, & gratiam mores meos corrigendi, & in bono usque ad finem perseverandi. Et nunc, Domine, qui dedisti mihi cognoscere flagitia mea, perfice contritionem meam, & perduc ad finem satisfactionem meam. Ure me igne amoris tui, & separa à me quicquid displicet majestati tuæ. Purifica omne quod tibi non placet in me, ut in te vivam non in me, & in

te moriar ac propter te, Salvator meus, Qui vivis & regnas in sæcula sæculorum. Amen.

§. V. *Oratio post confessionem.*

GRATIAS ago tibi, Domine Pater & dux vitæ meæ, quia non secundùm peccata mea fecisti mihi, sed superexaltasti misericordiam judicio, & projecisti in profundum maris omnia delicta mea. Atque utinam possem tantam in me contritionem excitare, quantam habuerunt pro peccatis suis sanctus Propheta David vir secundùm cor tuum, sanctus Petrus Princeps Apostolorum, ac reliqui pœnitentes: quàm libenter totus in lacrymas diffluerem, donec lavarentur iniquitates meæ, & ostenderes mihi placatum vultum tuum! Sed facta est anima mea sicut terra sine aquâ tibi, & aruit sicut testa virtus mea: cumque omni virtute destitutus sim, hoc solùm habeo residui, ut oculos meos extollam ad Redemptorem meum, ejusque lacrymas offeram tibi, quas ille pro me uberrimè effudit, ut iis placatus aperias mihi januas misericordiæ tuæ, & suscipias me servum fugitivum venientem ad te, et ab inimicis fugientem. Respice in me et miserere mei,

Domine patiens et misericors; loquere ad petram cordis mei, et percute virgâ virtutis tuæ, ut fluant aquæ compunctionis, aquæ salutares, quibus sanabitur, et dealbabitur anima mea. Confirma hoc quod operatus es in me, tibique grata et accepta sit confessio mea, atque omnem ejus defectum suppleat pietas et misericordia tua. Misericordiam tuam imploro, et veniam postulo cum inviolabili proposito deinceps non peccandi, et studio virtutum sedulò incumbendi, te mihi vires subministrante, qui non deseris sperantes in te. Ne patiaris me diutiùs vagari post vanitatem vitæ hujus, transeunt enim dies et dies, anni et anni, et ecce nihil proficio. Convertere ergo, et deprecabilis esto super me indignissimum servum tuum, et noli sic attendere malum meum, ut obliviscaris bonum tuum: nam si ego commisi unde me damnare potes, tu non amisisti unde me salves, et recipias in gratiam tuam, Deus meus adjutor meus, Qui vivis et regnas in secula sæculorum. Amen.

## §. VI. *Directio intentionis ante Missam.*

DEUS cœli & terræ infinitè amabilis, & omnium bonorum fons indeficiens, ego N. omnium natorum miserrimus peccator, & Ecclesiæ minister indignissimus, ante thronum gloriæ tuæ humi provolutus, quàm maximo possum amoris, reverentiæ, & devotionis affectu, volo & intendo hodie sacrosanctum Missæ sacrificium altissimæ Majestati tuæ, cui soli debetur, juxta ritum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ offerre, & ex nunc offero, unà cum omnibus sacrificiis tibi placitis quotquot à principio mundi oblata sunt, & usque ad finem offerentur: simulque pretium sanguinis & cunctos labores ac cruciatus Redemptoris nostri; omnia merita sanctissimæ & immaculatæ Genitricis ejus; omnium Sanctorum virtutes, totiusque militantis Ecclesiæ laudes & preces. In unione illius admirabilis sacrificii quod idem Unigenitus tuus in ultima cœna instituit, & in cruce consummavit factus sacerdos suæ victimæ, & victima sui sacerdotii: affectu ac nomine ejusdem, totiusque Ecclesiæ sanctæ, & omnium mecum quocunque modo offerentium: ex puro

tui amore ac desiderio tui beneplaciti semper et in omnibus perficiendi. Ad tuam maximam laudem, et cultum, et gloriam: in protestationem supremæ tuæ excellentiæ, dominii tui in omnes creaturas, et nostræ subjectionis et dependentiæ à te: in cultum latriæ tibi soli debitum, simul cum adorationibus tibi gratissimis ejusdem Christi Filii tui, Beatæ Virginis, omniumque Angelorum et Sanctorum. In memoriam vitæ, passionis et mortis præfati Domini nostri, et in obedientiam ejusdem mandati, quo præcepit, ut idem in ejus commemorationem faceremus. Ad honorem et augmentum gloriæ Deiparæ Virginis, omniumque Angelorum et Sanctorum, eorum præsertim quorum hodie festivitas celebratur. In gratiarum actionem pro universis beneficiis tuis, quæ mihi indignissimo peccatori, cunctisque hominibus, et omni creaturæ conferre dignatus es. In propitiationem et satisfactionem pro peccatis totius mundi, et pro meis specialiter, de quibus doleo, quæque detestor et abominor super omne detestabile, quia tibi maximoperè displicent, cum firmo proposito emendationis. Et quia hoc sacrificium vim impetratoriam

infinitam habet, offero illud pro meis, et omnium viventium, ac defunctorum necessitatibus; et primò quidem fructum quem possum et debeo, illi principaliter applico pro quo celebrare intendo, et si fortè contingat eum non indigere, vel non esse capacem, opto et volo hunc fructum ad N. derivari: cum applicatione Indulgentiarum mihi vel tali defuncto. Secundariò autem sine ejus præjudicio pro quo offerre primariò teneor vel intendo, offero pro omnibus mihi peculiariter commendatis, pro N. et N. pro tali gratiâ obtinendâ, et pro cunctis viventibus atque defunctis, pro quibus me indignum famulum tuum legatione apud te fungi voluisti: ut defunctis requiem indulgeas, vivisque gratiam concedas tibi serviendi, et in amore tuo usque in finem perseverandi. Amen.

§ VII. *Deprecatio pro omnium necessitatibus.*

Memento, Domine, per viscera misericordiæ tuæ, per merita Filii tui, quem pro nobis oblatum nunc denuò offero, per merita B. Virginis et omnium Sanctorum; memento Ecclesiæ tuæ, sponsæ tuæ, auge in eâ puritatem fidei, et munditiem sanctitatis, et labore viro-

rum Apostolicorum dilata eam toto orbe terrarum. Conserva eam quietam et tranquillam, et portæ inferi non prævaleant adversùs eam. Hostium ejus elide superbiam, et gentes à fide alienas veritatis tuæ splendore collustra, ne pereant tot imagines tuæ, pro quibus prætiosus Filii tui sanguis effusus est. Da summo Pontifici nostro N. cor docile, da Spiritûs Sancti abundantiam, ut populo sibi commisso verbo et exemplo præluceat. Intende oculos pietatis tuæ in universos Ecclesiæ Præsules et Pastores, et fac eos super gregem sibi commissum fideliter excubare. Adesto Parochis et Presbyteris, et omni Clero, ut nulli præbeant scandali occasionem, diligant puritatem, et ea sequantur quæ pacis sunt. Esto propitius omnibus Religiosis, quos separasti tibi in hæreditatem de universis populis terræ: da illis continuum in virtute profectum, votorumque ac regularum exactissimam observantiam. Da huic domui bonorum temporalium sufficientiam, et spiritum excita in Prælatis nostris, et in cunctis fervorem accende. Suscita in Ecclesia tua strenuos operarios, qui eam verbo fideliter pascant, et exemplo confirment. Da eis rectam mentis intentio-

nem, zeli sinceritatem, contemptum suî, animi robur, virtutis constantiam. Effunde miserationes tuas, Domine Princeps Regum terræ, in omnes Reges et Catholicos Principes, eisque tribue in obedientia fidei et Ecclesiæ, perseverantem famulatum, subditorum curam, justitiæ zelum, mutuam pacem, et observantiam mandatorum tuorum. Tuum etiam auxilium cunctis Magistratibus præbe, ut pacatâ gubernatione subjectos regant, te in omnibus judiciis suis timeant, tibique jugiter placere contendant. Da omni statui Ecclesiæ abundantiam gratiæ tuæ, ut unusquisque in eâ vocatione, in quâ vocatus est, tibi dignè et laudabiliter famuletur. Da Virginibus castitatem, Deo dicatis continentiam, conjugatis sanctimoniam, pœnitentibus indulgentiam, viduis et orphanis sustentationem, pauperibus protectionem, peregrinantibus reditum, navigantibus portum, justis perseverantiam, bonis ut meliores fiant, tepidis ut fervescant, malis et peccatoribus, qualem me dolens esse confiteor, ut convertantur. Conserva cœlum in salubritate, terram in fertilitate, fructus in maturitate, mundum in providentia omni ex parte sufficienti. Respice omnes ægrotos, afflictos,

tentatos, agonizantes, et in aliquo periculo vel necessitate constitutos, et da illis auxilium, remedium, et consolationem, prout expedit ad gloriam tuam et illorum salutem. Supplex item oro te, benignissime Deus, pro omnibus inimicis meis quos intimè diligo: pro iis qui me offenderunt, vel quos ego offendi aut scandalizavi, ut eis in omnibus benefacias, et pectora eorum sancto igne tuæ charitatis succendas. Miserere omnium pro quibus orare debeo, vel qui se commendaverunt indignis orationibus meis, omnium præcipuè consanguineorum, affinium, amicorum, et benefactorum meorum N. et N. Exaudi preces et vota ipsorum, et subveni eorumdem ad te clamantium necessitatibus. Oro te quoque pro tali re et negotio N. et N. ut felicem exitum sortiatur, si saluti nostræ profuturum esse cognoscis. Memento etiam, Domine Rex æterne, cui omnia vivunt, animarum omnium fidelium defunctorum, præsertim N. et N. super quas invocatum est nomen tuum. Extingue earum ardorem optato rore misericordiæ tuæ, et citò purgatas in conspectu tuo admitte. Pro meipso tandem infelicissimo peccatore clementiam tuam humillimè imploro,

ut per virtutem hujus Sacrificii universa peccata mea dimittas mihi, quæ multiplicata sunt super numerum arenæ maris. Audi sanguinem Filii tui altiùs clamantem quàmsanguis Abel, & in virtute oblationis miserere servi tui secundùm magnam misericordiam tuam. Dirige me in via tua, & doce me facere voluntatem tuam. Auge in me fidem, spem, charitatem, & reliquas virtutes statui meo necessarias. Da terrena despicere, & amare cælestia. Posside me jugiter secundùm beneplacitum tuum, ut te in omnibus, & ubique inveniam, donec per felicem mortem ad te merear pervenire. Amen.

## §. VIII. *Specialis oblatio sacrificii quatenus est Latreuticum.*

SANCTA Trinitas unus Deus, rerum omnium principium & finis, cujus potentia, sapientia, bonitas, magnitudo incomprehensibilis est, toto corde & corpore prostratus adoro te; tibique hodie sacrificium offerre intendo Corporis & Sanguinis Domini Jesu Christi, purè propter te, ad majorem tui gloriam, in protestationem supremi dominii tui in omnes creaturas, & nostræ subjectionis ac omnimodæ dependentiæ à

te: in recognitionem infinitæ tuæ perfectionis: beatitudinis, & gloriæ, omniumque operum tuorum, quæ summoperè gaudeo à nullâ creaturâ dignè posse æstimari, nisi à te, Pater omnipotens, æterne Deus, & ab Unigenito tuo Salvatore nostro, qui tecum, & cum Spiritu Sancto unus est Deus, unus est Dominus; quem ideò tibi in sacrificium laudis offero tuâ infinitâ majestate dignissimum, in cultum latriæ tibi soli debitum, cum omnibus obsequiis, laudibus & adorationibus, quibus te olim glorificavit in terris: unà cum meritis, laudibus, & adorationibus B. Virginis Mariæ, omniumque Angelorum, & Sanctorum. Quis enim ego sum vermiculus terræ, & opprobrium hominum, ut audeam faciem meam levare ad te; & aspicere altitudinem cœli? Christi igitur filii tui, & omnium electorum meritis onustus accedo ad te, eorumque nomine & affectu abjicio me corpore & spiritu ante thronum Divinitatis tuæ, ut intelligat universus orbis me esse opus manuum tuarum, & tanquam nihilum ante te. O quàm gratum & jucundum mihi foret per omnes undique regiones omnes homines videre in genua provolutos te adorare: sed quia plerique te non

cognoscunt, vel cognitum non venerantur, pro his quoque te adoro, teque humillimè deprecor, ut hanc oblationem Filii tui suscipere digneris in supplementum peccatorum & blasphemiarum quibus perditi mortales te offendunt sive in terra, sive in inferno. Tibi gloria in sæcula. Amen.

### §. IX. *Oblatio sacrificii quatenus est Eucharisticum.*

Gratias ago tibi, Domine Deus, omnium bonorum fons et origo, pro maximis et innumerabilibus beneficiis tuis, pro quibus omnibus et singulis infinita tibi et interminabilis gratiarum actio singulis momentis temporis et æternitatis deberetur; sed quia minor sum sine ullà comparatione minimo beneficiorum tuorum, nec ulla creatura reperiri potest, quæ tuæ inexhaustæ bonitati dignas valeat referre gratias: Unigenitum Filium tuum tibi unicè dilectum divinæ majestati tuæ in sacrificium Eucharisticum humillimè offero, unà cum omnibus obsequiis, laudibus, et gratiarum actionibus ipsius,

ac Beatissimæ Matris ejus, omniumque Sanctorum, et electorum tuorum. Specialiter autem gratias tibi hoc sacrificio persolvere intendo ex totis præcordiis meis propter magnam gloriam tuam, proque omni gaudio quod tu teipso beatus intra te percipis perenni et interminabili fruitione ex æternâ generatione Filii tui; et à te atque ab eo processione Spiritûs Sancti et ex perfectionibus tuis, quarum non est numerus, et quas nemo comprehendere potest. Pro omnibus item misericordiis et mirabilibus tuis, quæ per Filium tuum extra te operatus es, et semper operaberis. Pro ejusdem Incarnatione, et pro inexhaustis sapientiæ, scientiæ, meritorum, et gloriæ thesauris, quos in sanctissima ejus humanitate abscondisti: proque illa singulari pietate, quâ eum mihi in patrem, ac Doctorem, in Ducem, ac Redemptorem concessisti; et pro omni fructu vitæ, passionis et mortis ejus.

Pro immensis gratiarum opibus, quas Beatissimæ ejusdem Genitrici Virgini Mariæ contulisti, quam mihi quoque in parentem, advocatam, et protectricem largiri dignatus es: pro ejus electione, immaculatà conceptione, admi-

rabili maternitate, gloriosâ in cœlum assumptione, omnique gratiâ, et gloriâ, quâ illam in terra et in cœlo honorificasti: et pro omnibus beneficiis, quæ, ipsâintercedente, toti terrarum orbi, ejusque devotis clientibus contulisti, et conferes in perpetuum.

Pro innumerabilibus Angelorum exercitibus, quorum numerum tu solus nosti, qui eos creasti prærogativis singularibus exornatos ad tuî gloriam & nostrum subsidium. Pro eximiis donis quibus Sanctos et electos tuos cumulasti, illos præsertim quos hodie sancta Ecclesia veneratur, quorum meritis et doctrinâ ipsam Ecclesiam ædificasti, hæreses et schismata contrivisti, et omnes fideles illuminasti.

Pro maximo gratiarum munere, quibus eos reples, quos ad apicem perfectionis efficaciter trahis, & ad dulcissimam familiaritatem tuam admittis. Pro inexplicabili patientia, quâ peccatores toleras, ad te invitas, & auxilia illis necessaria suppeditas, ut convertantur. Pro singulis beneficiis quæ omnibus viatoribus, amicis & inimicis meis, fidelibus & infidelibus, cunctisque creaturis sensibilibus & insensibilibus contulisti. Pro gratiis gratis datis ad Ecclesiæ

utilitatem, quas licèt non omnes singulis dederis, dedisti tamen ut sint in omnibus, ut quod singuli in se non habent, in aliis habeant; Spiritus enim tuus dividit singulis prout vult.

Pro infinito amore, quo me prosecutus es, eligens me ante mundi constitutionem, ut sim sanctus et immaculatus in conspectu tuo: quodque tempore præfinito ex abysso nihili eduxeris me, et nasci feceris in Ecclessia tua, extra quam non est salus. Quòd me dono tuæ gratiæ per baptisma ditaveris, et animam meam præclarissimis virtutum habitibus exornaveris: quòd perpetuò adstitisti conservans me, et præservans à multis periculis et adversitatibus admirabili tuâ providentiâ: quòd Angelum ad meî custodiam deputaveris, qui perpetuus cogitationum et operationum mearum inspector est, dirigens me occultis inspirationibus ad salutem. Pro maxima misericordia, quâ me redemptum pretioso sanguine Filii tui è sæculo nequam eripuisti, et cùm in peccatis jacerem, excitasti illustratione tuâ, et vocasti in admirabile lumen tuum, in locum sanctificationis, dissimulans peccata mea propter pœnitentiam. Pro sublimissima sacerdotii

dignitate, ad quam me prorsùs immerentem evexisti: et pro multis præclarissimis donis naturæ et gratiæ, quæ mihi singulariter contulisti. Quòd mihi tot media ad salutem, totque virtutis instrumenta suppeditaveris, quòd toties me custodieris ne peccarem, occasiones subtrahens, et pravas sanans affectiones: quòd cùm aliquando me tentari permisisti, vim tamen & fortitudinem resistendi misericorditer tribuere dignatus sis, præveniens me in miserationibus tuis. Quòd victum et vestitum et alia necessaria ad decentiam statûs mihi copiosè præbueris: quodque omnia propter me regere et conservare non desinas. Quòd ut validiùs me traheres ad te, aliquot mihi corporales ægritudines, angustias animi, et adversitates immisisti, ac mirabili vicissitudine consolationum et desolationum erudiens me, ne in prosperis extollar, aut in adversis deficiam. Quòd per viam mandatorum tuorum deduxeris me, dans scire, velle, et operari quod bonum est; ut per bona opera certam faciens, te adjuvante, vocationem meam, præparatâ electis tuis gloriâ perfruar in æternum. Hæc et alia multa fecisti mihi, Domine Deus meus vita et dulcedo ani-

mæ meæ, de quibus optabile mihi foret semper loqui, semper cogitare, semper tibi gratias agere: sed imperfectum meum viderunt oculi tui. Quis enim ego sum filius iræ, et abyssus tenebrosa, ut tantis beneficiis par esse possim? Calicem igitur salutaris accipiam, et hoc tibi sacrificium pro me et omnibus immolabo, ut de perceptis hâc dignissimâ victimâ gratias exhibentes, beneficia potiora sumamus. Amen.

## §. X. *Oblatio Sacrificii quatenus est Propitiatorium.*

PROCIDO coram te, Domine, cum tremore & rubore, gravissimâ onustus flagitiorum meorum sarcinâ: nec mea solùm, sed & totius populi peccata coram te porto, quia me pro omnibus legatione fungi jussisti, ut quod illi pro se non possunt, ipse tanquam mediator merear impetrare. Sed quâ fiduciâ pro culpis alienis intercessor veniam servus nequissimus innumerabilium scelerum reus, qui pro tot beneficiis à te susceptis gravissimas tibi injurias & offensas retribui, bonitatem tuam contemnens, et justitiam vilipendens? Iniquitates meæ diviserunt inter me, et te, et peccata mea absconderunt

faciem tuam ne exaudires. Veruntamen ecce revertor ad te dolens et mœrens quòd offenderim te: et quia nullum extat pretium, quo infinitæ bonitati tuæ offensæ condignè satisfacere valeamus, nisi pretium Sanguinis dilectissimi Filii tui Domini nostri Jesu Christi; ipsum tibi offero hostiam placationis sufficientissimam pro meis ac totius mundi peccatis ut mihi & N. N. atque omnibus peccatoribus veram contritionem concedas, meque et illos à reatu pœnarum misericorditer absolvas, per acerbissimam passionem, et mortem ejusdem Filii tui, quem semel in cruce oblatum nunc denuò offero. Ibi enim invenio meritorum ejus mare magnum et spatiosum, quo demergantur omnia peccata nostra: ibi infinitum satisfactionum thesaurum, quo omnia debita nostra remissione obtentâ expungantur. Esto itaque placabilis super multitudinem iniquitatum nostrarum, et audi Sanguinem Filii tui clamantem ad te non vindictam, sed veniam et misericordiam. Attende, Domine, & ignosce dolentibus & pœnitentibus. Da gratiam emendationis, & in bono perseverantiam, & cantabimus laudes tuas in sæcula sæculorum. Amen.

## §. XI. *Oblatio Sacrificii quatenus est Impetratorium.*

QUIA ineffabili tuâ pietate & misericordiâ me indignissimum famulum tuum legatione fungi apud te voluisti pro omnibus hominibus vivis & defunctis; offero tibi, clementissime Pater, hoc tremendum sacrificium, quod vim impetratoriam infinitam habet; pro singulorum necessitatibus & indigentiis, ut per passionem & mortem Jesu Christi Salvatoris nostri, eorum voces & singultus misericorditer audire, & partem aliquam auxilii tui singulis largiri digneris. Attende itaque & exaudi pro singulis deprecantem, nec avertas faciem tuam à me propter innumerabilia peccata mea; non enim in justificationibus meis, sed in personâ Ecclesiæ tuæ, & tibi unicè dilecti Filii tui ad te loqui præsumo. Miserere omnium quos fecisti, Domine, & reple eos scientiâ ac fide tuâ, ut lauderis cum hæreditate tuâ. Da omnibus fidem vivam, & ardentissimum in te amorem, & ne claudas ora canentium te. Effunde misericordiam tuam in gentes quæ te non noverunt, Turcas, Mauros, Idololatras, Judæos

Hæreticos, Schismaticos, obscurâ nocte infidelitatis sepultos; vindica eos ab erroribus, & illumina corda illorum, ut te cognoscant, et Jesum Christum quem misisti. Dissipa consilia impiorum, ne quicquam officiant regno tuo, et propagationi gloriæ tuæ; et libera fideles tuos de manibus filiorum alienorum. Sanctifica Ecclesiam tuam quam plantavit dextera tua: aufer ab eâ omnia scandala, dissentiones et schismata; ut tandem aliquando fiat unum ovile et unus Pastor. Da Summo Pontifici nostro, cunctisque Prælatis, ut oves sibi commissas fideliter pascant fructu orationis, exemplo bonæ conversationis, verbo prædicationis, subsidio charitatis. Sit perpetua in illis oneris sibi impositi consideratio, et sacerdotio fungantur sine reprehensione. Reforma omnes Ecclesiasticos ordines, ut et ipsi luceant coram hominibus, sitque in eis virtutum decus, splendor sanctitatis. Reduc omnes Religiones ad fervorem et perfectionem, in quâ fuerunt institutæ. Da Superioribus zelum disciplinæ, subditis obedientiam, ut professione suâ omnes digni inveniantur. Da Prædicatoribus vocem virtutis,

ut è cœno peccatorum quàm plurimos educant, et ad timorem et amorem tuum perducant. Illumina sapientiâ tuâ omnes Reges, et Principes, cunctosque Magistratus, ut subditis sibi populis justitiam fideliter administrent, pacem diligant, Ecclesiam venerentur, mandata tua custodiant, et de hostibus sanctæ fidei te protegente triumphent. Defende fideles tuos à fame, peste, et bello, à persecutionibus et calumniis, à cunctis periculis et adversitatibus, ab omni necessitate corporali et spirituali, ab omni angustiâ et calamitate: et illos adjuva, quos affligi et tribulari permisisti, ut omnes sibi misericordiam tuam sentiant adfuisse. Ne sinas eos labi, qui in periculo et occasione peccandi versantur: eosque conserva, quos gratiæ tuæ pretiosissimo munere locupletasti. Adesto agonizantibus, ut verâ contritione purgati, et amore tuo succensi, diaboli insidias evadant, et à damnatione perpetuâ liberentur. Memento tot miserabilium peccatorum, qui in foveam peccati mortalis infeliciter lapsi, sine ope tuâ inde emergere non possunt, et da illis auxilium efficax, ut surgant et resipiscant. Omnibus item inimicis nostris charitatem et dulcedinem tuam

benignus infunde; et libera nos à malorum insidiis. Da illis quos ego offendi, aut scandalizavi, veniam peccatorum et veram emendationem. Omnes autem amicos, et benefactores, consanguineos et affines nostros illustra gratiâ tuâ, succende amore tuo, ut te solum quærant, te solum diligant, omnique tempore opera illorum plena inveniantur in oculis tuis. Da huic congregationi, ad quam vocare me dignatus es, bona spiritualia et temporalia, nosque et illa administra et dirige, ut cultus tuus et animarum salus hic semper vigeat, crescat et perseveret. Custodi omnes mihi commissos, et commendatos, et pro quibus orare debeo, præcipuè verò N. et N. rege, et salva eos juxta beneplacitum tuum, ut nemo ex illis pereat. Succurre omnibus, pro quibus me orare tu vis et ego nescio: protege servos tuos omnes, qui te maximè diligunt, quamvis eorum numerum et nomina ignorem: justis autem tepidis et imperfectis auge fidem, spem, charitatem, auge fervorem, ut ad culmen perfectionis citò perveniant. Respice benignis oculis animas in Purgatorio detentas, illas præsertim quæ suffragiis nostris magis indigent, et da illis requiem sempiternam. Mei

denique memento omnium miserrimi et indignissimi, qui gratiæ tuæ auxilio tantò majori præ cæteris egeo, quantò infimior sum et impotentior. Extingue in me omnia terrena desideria, et ignem tui amoris accende. Dirige me in veritate tuâ, et da finalem perseverantiam. Per Christum Filium tuum, cui tecum et cum Spiritu Sancto est laus et honor in sæcula sæculorum. Amen.

## §. XII. *Actus diversarum virtutum ante Missam.*

### *FIDEI.*

Quis mihi det suavissime Jesu, ut sub candido specierum sacramentalium velamine vultum tuum intueri possim, in quem desiderant Angeli prospicere? Quis mihi det ut pateant fontes saluberrimi quinque vulnerum tuorum, quæ oculis fidei in tuo corpore cerno, fontes aquarum viventium in ablutionem peccatricis animæ meæ? O venæ salientes in vitam æternam, effundite super me aquam gratiæ, quæ sitim meam satiet, ut gaudio repletus, et fide vivâ imbutus exclamem cum Thomâ Apostolo, *Dominus meus, & Deus meus!* Credo enim

firmissimâ fide, te in augustissimo sacramento Corporis et Sanguinis tui verè præsentem esse Deum meum et Dominum meum; et pro hâc assertione millies mori paratus sum. Credo, inquam, quòd in hoc sacramento Corpus tuum gloriosissimum verè adest, sole splendidius, electum ex millibus, cum eâ integritate, pulchritudine, majestate, quâ in cœlo existit, et quâ nulla major concipi potest. Ibidem est Sanguis olim pro nostrâ omniumque salute effusus. Ibi est anima omni gratiâ et sapientiâ plena, in qua sunt omnes thesauri virtutum et scientiæ Dei. Ibi denique latet Divinitas tua, verbum scilicet omnipotens, per quod Pater dicit omnia: et quia tu in Patre, et Pater in te est, adest etiam Pater te Verbum suum generans; adest & Spiritus Sanctus utriusque nexus et amor. Hoc est compendium omnium mirabilium tuorum, hoc summum prodigium omnium creatarum mentium captum excedens, hæc veritas infallibilis, quam te largiente per gladios et ignes profitebòr.

## *SPEI.*

In te solo spem meam colloco, dulcissime Jesu, quia tu salus et virtus mea, tu refugium et firmamentum meum, tu fons omnium bonorum. Quomodò enim auderem hoc tremendum sacrificium Deo Patri offerre, teque in eo suscipere, nisi fiduciam tu mihi præberes, qui me tuo sanguine redemisti? De tuâ igitur benignitate confisus accedo ad te, ut ovis morbida ad Pastorem, ut infirmus ad Medicum, ut reus morti obnoxius ad Advocatum: ut tu me foveas, protegas, corrobores et sanes. Abyssus nihili mei abyssum invocat bonitatis tuæ: nam licèt peccata mea plurima et gravissima sint, ea tamen nihil sunt, quamvis plura et graviora forent, si cum misericordia tua et pretio Sanguinis tui conferantur. In ipso reposita est tota fiducia mea, et gaudeo quòd nihil in me sit, in quo possim confidere. Miserere meî, et salva me, qui nunquam deseris sperantes in te.

*CHARITATIS.*

O QUANTA vis amoris cor tuum succendit, amantissime Jesu, cùm transiturus de hoc mundo ad Patrem, mensam parasti nobis habentem omne delectamentum, & omnem saporem suavitatis! Grande quidem fuit & admirabile opus amoris tui, quod naturam nostram assumere dignatus sis; sed longè præstantius & mirabilius est, quòd Corpus tuum in cibum, & Sanguinem in potum reliqueris; in illo siquidem nostram suscepisti humanitatem, in hoc tuam largiris Divinitatem. Sic totum thesaurum gratiæ tuæ in nos effudisti, ut immensâ hàc dilectione præventi amoris vicem tibi rependere totis viribus satagamus. Amo itaque te unicum meum solatium in hoc exilio, unica spes languentis animæ, unica mea felicitas, & summum bonum, quo in terris frui licet. Amo te toto corde, totâ mente, totâ virtute: atque utinam omni momento te ferventiùs semper amarem! Hoc est ardens desiderium meum, huc feruntur gemitus mei, et suspiria cordis mei.

M

Ad te enim trahis omnes vires animæ meæ, dum teipsum transfundis in me: dum, quantum fieri potest, me similem tuî facis: dum esurientem animam meam non cibo aliquo terreno, sed pretioso corpore & sanguine tuo nutris, satias, & saginas. Pro hac tua ineffabili largitate amo te, Deus meus, & ut nunquam cessem amare te, amorem meum teipso inflamma, qui esca & pabulum amoris es. O ignis jugiter ardens, & nunquam deficiens! ure renes meos & cor meum, ut ardeant amore tuî. Ignem venisti mittere in terram, accende illum & eventila, ut semper crescat. Te enim amabo, si amandi vires præbueris, & eò ampliùs amabo, quò uberiorem amandi gratiam infuderis: nunquam tamen te amabo, ut dignus es.

## *DESIDERII.*

QUEMADMODUM desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te, Salvator meus Domine Jesu: desiderat, inquàm, anima mea accedere ad te, teque offerre Deo Patri, ac de fontibus salvationis tuæ vinum lætificans in gaudio haurire. Sitio enim, Domine,

lassatus in via iniquitatis, sitio te Deum meum venam aquarum viventium, sitio Sanguinem tuum, quem mihi in potum mirabiliter tribuisti Ad te venio, & clamo post te, liberator meus esuriens & sitiens: Miserere meî, Fili David, & da mihi panem tuum, da vinum quod miscuisti, ut refocilletur anima mea. Atque utinam possem omnium Sanctorum affectus & inflammata desideria habere, teque semper sitire fontem vitæ, fontem sapientiæ, fontem æterni luminis torrentem voluptatis. Utinam te semper esuriat cor meum panem Angelorum, refectionem animarum sanctarum, et dulcedine saporis tui repleantur viscera animæ meæ! Renuit consolari anima mea, donec suscipiam te omne bonum meum, Domine Jesu, quem solum ardentissimè concupisco cum omni affectu et devotione omnium electorum tuorum tecum epulantium in mensa tua, quorum divitias offero tibi in supplementum inopiæ meæ. Esto tu solus gaudium meum, tranquillitas mea, refectio mea et thesaurus meus, in quo mens mea quiescat. Nihil desiderem extra te, et omnia mihi vilescant præter te, Deus meus, dulcedo mea, et unicum centrum cordis mei.

## GRATITUDINIS.

Quis sum ego, bonitas infinita, ut me sacris altaribus astare volueris, tibique offerre de donis tuis sanctum sacrificium, hostiam immaculatam? Unde inveni hanc gratiam in oculis tuis, ut ostenderes in me divitias misericordiæ tuæ? Venite & audite, omnes Angeli & Sancti Dei, & narrabo vobis quanta fecit Dominus animæ meæ. Nam cùm essem abjectus in domo mea, de pulvere erexit me, et constituit me cum Principibus populi sui, ut commederem panem et biberem vinum in mensa sua omnibus diebus vitæ meæ. Quas ergo tibi gratias agam, clementissime Jesu, Salvator mundi, aut quid retribuam tibi pro omnibus quæ tribuisti mihi? Verè enim de te Sponso Ecclesiæ illud canticorum intelligitur: *Si dederit homo omnem substantiam domûs suæ pro dilectione, quasi nihil despiciet eam.* Tu omnia, quæ habes mihi largitus es, Corpus, Sanguinem, Animam, et Divinitatem tuam: et si ego tribuam tibi omnem substantiam domûs meæ, corpus, animam, et libertatem, cum

omnibus quæ nunc habeo vel habere possum, hoc quasi nihilum reputabitur comparatione immensi et inestimabilis doni tui. Tantum tibi debeo, quantum ipse vales, qui infinitus es: quare debitum meum omnem meam facultatem excedit. Audeo tamen rogare te, quia benignus, et misericors es, et tu nosti paupertatem meam, audeo rogare te, ne despicias munusculum quod tibi offero in simplicitate cordis mei, dicens cum sponsa: *Dilectus meus mihi, & ego illi.* Nam sicut tu totum te mihi tradidisti in nutrimentum animæ meæ; ita ego me totum servituti tuæ consecro, et quidquid habeo, quidquid sum, quidquid possum, tibi penitùs trado, ut me totum tibi vindices, nec quidquam meî mihi patiaris superesse.

## *TIMORIS.*

AD mensam convivii tui à te vocatus et invitatus, Domine Jesu, summum bonum meum, et felicitas sempiterna, parere quidem vocanti vellem, teque amanter et devotè suscipere; sed contremisco valde, cùm meam intueor fœditatem, contremisco à voce Apostoli tui dicentis:

*Si quis manducaverit panem hunc, & biberit calicem Domini indignè, reus erit Corporis & Sanguinis Domini.* Mira enim res est, et portento simillima. Pascor cœlesti pane, quo saturari possunt infiniti mundi: potor præclarissimo vino, quo ardentissima Angelorum sitis extinguitur; et fame ac siti aresco: omne cœli guadium intùs fero, et terræ illecebris irretiri non desino, vanaque solatia à creaturis emendico: ad Deum excelsum, fontem omnium bonorum quotidie accedo, et sub specie panis et vini ipsum quotidie sumo; et non solùm non rapior cum Paulo iu tertium cœlum, sed terræ totus adhæreo, omnisque mea sollicitudo terræ famulatur et corpori, nulla cœlo. Hæ sunt angustiæ, quæ me undique premunt, hæc consternatio mea magna nimis. Vereor enim ne quod in salutem constituisti, in judicium et condemnationem accipiam. Nunquid ergo fugiam à facie tua cum impio Cain, aut abscondam me cum Adamo, eo quòd nudus sim, et audierim vocem tuam? Absit. Scio enim quia major est misericordia tua quàm miseria mea: major est clementia tua quàm iniquitas mea. Si fœdus, si infirmus, si nudus sum; tu me potes mundare,

sanare, vestire. Ad te igitur cum timore et tremore confugio, ut me vestias, sanes et purifices. Abstrahe cor meum à cæteris omnibus extra te, in quibus nihil est nisi vanitas et afflictio spiritûs. Sentiat mens mea dulcedinem præsentiæ tuæ: gustet quàm suavis es, ut amore tuo capta nihil quærat extra te, Deus cordis mei, et pars mea Deus in æternum.

## *HUMILITATIS.*

IMMENSE, tremende, potentissime, et incomprehensibilis Deus, quis es tu, et quis sum ego, ut digneris venire ad me, mecum epulari, et mansionem apud me facere? Heu quanta est dignatio tua, quanta miseria et ingratitudo mea! Tu Rex regum et Dominus dominantium, qui respicis terram et facis eam tremere: tu fons sanctitatis, coram quo Angeli non sunt puri: tu Sol claritatis æternæ, qui lucem habitas inaccessibilem: ego verò animal immundum, omnium calamitatum ludibrio expositum, insanis perturbationum motibus agitatum: omni vanitati subjectum, vas contumeliæ, filius iræ, et tenebrarum. Et quomodò potest lucis tuæ

ad tenebras meas esse conventio? Quomodò præsumam ad te accedere vermiculus terræ in quo nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat? Quâ fiduciâ coram te apparebo, justissime Judex, ante cujus conspectum columnæ cœli contremiscunt. Longè enim recessi à te, qui tamen ubique es, et miserabilis anima mea, quam tibi in baptismate desponsaveras, fornicata est cum amatoribus multis, te repudians Creatorem et Redemptorem, ut fallacibus creaturis adhæreret. Tu me segregasti ex utero matris meæ, et vocasti per gratiam tuam, ut lucerem coram hominibus doctrinæ et vitæ splendore, ego verò in tenebris vixi, non sapiens quæ tua sunt, sed quæ super terram. Tu parasti mihi mensam in dulcedine tua, et suspiravi ad ollas carnium Ægypti. Tu potasti me Sanguine tuo, et converti me ad poculum Babylonis. Verumtamen ego loquar ad te, cùm sim pulvis et cinis. Respice servum tuum et suscipe me, quem tam amanter invitas ad te. Jam enim cognovi quia sine te nihil sum, nihil possum: et extra te non est salus nec vita. Projice ergo post tergum tuum omnia peccata mea, et amplectere me, quam-

vis indignissimum gratiâ tuâ, ad te revertentem, juxta verbum Prophetæ tui dicentis: *Sacrificium Deo spiritus contribulatus, cor contritum & humiliatum, Deus, non despicies.*

### §. XIII. *Commemoratio Dominicæ Passionis ante Missam.*

Sæpe dictum est in hoc incruento Sacrificio cruentum illud, quod semel in Cruce peractum est, non verbis, sed reipsâ repræsentari: una siquidem et eadem est hostia, idem qui per sacerdotis ministerium offert, idem Christus qui immolatur. Sicut enim dicitur Agnus occisus ab origine mundi, eo quòd mortuus censeatur in figuris animalium, quæ in ipsius memoriam mactabantur: ita non immeritó eundem vocare possumus Agnum, qui quotidie occiditur usque ad finem mundi, in hac nimirùm suæ mortis repræsentatione, quæ duratura est donec mundus durabit. Ideò Sancti Patres mortis Christi memoriam hoc sacrificium celebranti super omnia necessariam esse affirmant, dicente Apostolo: *Quotiescumque manducabitis panem hunc, & calicem bibetis, mortem Domini an-*

*nuntiabitis, donec veniat.* Hoc ipsum autem idem Salvator noster præcepit, cùm instituto hoc sacramento ait: *Hoc facite in meam commemorationem.* Quæ verba Seraphicus Doctor sollicitè expendens, libro de puritate conscientiæ, cap. 9. existimat sacerdotem nullatenùs debere Missæ sacrificium celebrare, quin priùs passionem et mortem Domini commemoret. *Id*, inquit, *quod pro meipso retineo, est verbum illius qui hoc sacramentum instituit, quem non credo illud frustra protulisse. Dixit enim: Hæc quotiescumque feceritis, in meî memoriam facietis. Ex quo quidem verbo arguo mihi ipsi, quòd quoties volo id agere quod ipse instituit, & modo prædicto reliquit, timeo nequaquam sine remorsu conscientiæ, ac præjudicio animæ ad illud posse accedere, nisi præmemoratâ ipsius instituentis charitate, ac ejus passione & morte, in cujus memoriam perpetuò recolendam illud Sacramentum debere confici & percipi ipse præclarè asseruit & injunxit.* Sacerdos itaque, cùm ad Sacrum faciendum se præparat, fasciculum sibi colligat ex omnibus anxietatibus et amaritudinibus Do-

mini, et inter ubera sua colloeet, cordisque medullis inserat; mente et affectu sedulò revolvens omnia tormenta, quæ ille pro salute nostrâ perpessus est. Hæc frequenter in ore, hæc semper in corde habeat: et hæc sit ejus sublimior Philosophia, scire Christum, et hunc crucifixum. Cùm verò ad altare accessurus est, sic oret ex toto corde.

## ORATIO.

MEMORIA memor ero, clementissime Pater et tabescet in me anima mea: omniumque dolorum et passionum, atque acerbissimæ mortis Filii tui Domini mei Jesu Christi cum gemitibus, et lacrymis recordabor, quia ipse salus & vita mea ante oculos tuos pependit in ligno, offerens se tibi in holocaustum pro meâ et totius mundi salute. Hanc autem oblationem vivam, quam tu misisti in miseratione multa ad altare crucis immolandam pro nobis, hanc eandem tibi nunc offero, passionem ejus et mortem recolens ac repræsentans: sicut ipse præcepit, cùm dixit, ut idem in ejus commemorationem faceremus. Recordare itaque humilitatis ejus, patientiæ, charitatis, mansuetudinis, et obedientiæ. Res-

pice labores ejus, jejunia, contemptus, contumelias, vincula, irrisiones, et iniquam condemnationem. Respice in faciem Christi tui, et intuere speciosum formâ præ filiis hominum, opprobriis, injuriis, verberibus, livoribus, contusionibus ita deformatum, ut non sit ei species, neque decor. Vide caput nobilissimum spinarum punctionibus transfossum, & percussionibus attritum. Vide genas modestissimas sputis fœdatas, alapis cæsas, sanguine cruentatas. Vide oculos benignissimos lacrymis perfusos & ad ignominiam velatos. Vide os suavissimum siti ardentissimâ cruciatum, & felle atque aceto potatum. Vide dorsum, supra quod fabricaverunt peccatores, verberibus dilaniatum, & humeros crucis pondere oppressos. Vide brachia amabilissima funibus devincta, & in cruce crudeliter extensa. Vide manus innocentissimas durissimis clavis perforatas. Vide pedes delicatos tot itineribus defatigatos, ac cruci tandem affixos. Vide Corpus venerabile pro nobis in cruce suspensum, vulneratum, mortuum & sepultum. Vide Sanguinem pretiosissimum usque ad minimam guttam pro nostra salute

misericorditer effusum. Hæc enim tibi offero & repræsento, omni quo possum devotionis affectu suppliciter orans, ut ipsa pietas, quâ Filium tuum pro nobis tradidisti, te omnibus misereri compellat, pro quibus ille factus obediens usque ad mortem, crucem subire dignatus est. Amen.

§. XIV. *Oratio ante Missam ad Patrem.*

RESPICE, clementissime Pater, de sanctuario tuo, & de excelso cœlorum habitaculo, & intuere hanc immaculatam hostiam, quam tibi offert magnus Pontifex noster Jesus Christus Filius tuus Salvator mundi pro peccatis fratrum suorum, & esto placabilis super multitudinem malitiæ nostræ, quia vox Sanguinis Domini nostri clamat ad te de cruce. Hic est justitia mea, & sanctificatio, ac propitiatio mea. Averte faciem tuam à peccatis meis, et respice in faciem Christi tui: ejus enim meritum offero ad te, omnemque fiduciam in eo defixam habeo. Impellit ministrandi necessitas, terret conscientia indebiti sacerdotii. Sed rogo te, ne despicias mihi creditæ dispensationis officium, licèt in me boni operis testimonium non agnos-

cas. Et quia me indignum mediatorem esse voluisti inter te et populum tuum, ne me repellas à tua pietate cum divinissimis donis tuis venientem ad te, ut inculpatè accedens ad gloriam tuam, dignus sim qui operiar protectione Unigeniti Filii tui et illuminatione Spiritûs sancti tui, atque pro omnibus deprecans pro omnibus exaudiar, te præstante, Deus meus, Pater misericordiarum, qui cum eodem Filio tuo in unitate ejusdem Spiritûs sancti vivis et regnas in sæcula sæculorum. Amen.

## §. XV. *Oratio ante Missam ad Dominum Jesum Christum.*

Gratias ago tibi, Domine Jesu Christe, pro ineffabili tuâ charitate, quâ transiturus de hoc mundo ad Patrem mensam mihi parasti in dulcedine tua, mensam prorsùs regalem, omne delectamentum in se habentem; mensam pretiosissimam Corporis et Sanguinis tui, ut adipe et pinguedine repleatur anima mea, et secreto illapsu nutritionis tuæ roboretur infirmitas mea. Et unde hoc mihi, gloriosissime Fili Dei, ut me permittas venire ad te, et cum cæteris commensalibus tuis epulari? Atque utinam ab omni culpâ

liber, purus ab omni labe, ab omni vitio purgatus, et ab omni inordinata affectione perfectè emendatus essem, ut ad hanc mensam supercœlestem accedere possem fervens charitate, niveus innocentià, et omnium virtutum decore exornatus. Sed quia miserrimus ego sum, et omni ornamento destitutus, obsecro te inprimis, benignissime Salvator, cujus charitas immensa est, bonitas infinita, ut sanguine tuo animam meam lavare, et super nivem dealbare, meritis tuis induere, illoque igne ardentissimi amoris succendere digneris, qui te à nobis discessurum compulit ad hoc vivificum convivium instituendum.

Obsecro deinde Beatissimam Virginem Matrem tuam, et omnes electos tuos, ut tibi pro me offerant charitatem, fidem et devotionem, quâ hoc Sacramentum susceperunt ab initio institutionis ejus usque in præsentem diem. Et quia particeps ego sum omnium timentium te, offero tibi omnium sacerdotum, omniumque fidelium hâc die celebrantium et communicantium pietatem et puritatem. Offero omnium justorum ab origine mundi usque ad ejus con-

summationem virtutes et merita, ac pios affectus erga te, dulcissime Jesu, in venerabili Sacramento existentem: firmissimæ nimirùm fidei, et vivæ apprehensionis earum rerum, quæ de hoc maximo Mysterio credendæ sunt: perfectissimæ charitatis, et intimæ tecum familiaritatis: famis et flagrantissimi desiderii te omne bonum suscipiendi: filialis fiduciæ et spei de tuâ misericordiâ tam mirabili modo declaratâ: zeli divinæ gloriæ et dilectionis proximi, pro cujus salute hoc sacrificium offertur: admirationis tantæ dignationis, et profundissimæ humilitatis: gaudii et jubili in te et de te: laudis, gratitudinis, adorationis, et devotionis. Hos, inquam, aliosque affectus offero tibi in supplementum insufficientiæ meæ, et eos, si possem, elicerem cum maxima intensione ad laudem et gloriam tuam, quia dignus es. Suscipe, Domine, hoc desiderium meum, meritisque placatus electorum tuorum, ne à mensâ tuâ repellas me, quatenùs hoc cibo satiatus, hoc recreatus potu, vitam habeam: et abundantiùs habeam, hic et in æternum. Amen.

## §. XVI. *Alia Oratio ad eumdem.*

VENI, Domine Jesu, unica salus animæ meæ & infunde pectori meo multitudinem dulcedinis tuæ, ut nihil amem, nihil desiderem præter te. Veni gaudium meum & felicitas mea, veni spes & robur meum, quia tecum sunt divitiæ & gloria, tu vita & consolatio mea, tu paradisus voluptatis. Atque utinam, te veniente ad me, vertantur mihi in amaritudinem omnes mundi deliciæ, ut tibi unitus in hoc cœlesti convivio à te nunquam separer in æternum. Frustrà expenderem argentum meum non in panibus, & laborem meum non in saturitate, licèt omnes Ægypti escas compararem, si carerem hoc pane, qui præbet delicias Regibus, et vino tuo destitutus essem, cujus suavitas in infinitum excedit omnia hujus sæculi oblectamenta. Et unde mihi tantum bonum, ut tecum epulari merear, Rex tremendæ majestatis, ego indignissimus servus tuus, qui quotidie pecco & incorrigibilis persevero? Sed major est in infinitum misericordia tua, quàm miseria mea: & tu, dulcissima refectio mea, me in virum alterum transformas, & verbo virtutis tuæ sanas omnes languores meos. Ad te igitur

venio de tua pietate confisus, & in te sperans non confundar. Lætifica animam servi tui, & supple quod mihi deest, tu benignissime Salvator, qui omnes ad te vocare dignatus es dicens: *Venite ad me, omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.* Refice me teipso, quia in te sunt omnes cœli deliciæ ex copiosissimo flumine gaudiorum Dei cum tanta plenitudine emanantes, ut omnes dignè ad te accedentes inexplicabili lætitiâ replere possint. Uni intimè tecum animam meam, & fac me dignum ut huic mensæ supercœlesti cum debito virtutum ornatu assideam, & dulcedine perfruar præsentis Divinitatis. Amen.

§. XVII. *Oratio ad Spiritum Sanctum.*

VENI, Sancte Spiritus, amor Patris & Filii, mundator scelerum, curator vulnerum, fortitudo fragilium, mœrentium consolator, fulgor intellectûs, & vindex libertatis. Veni è patriâ felicitatis, & cordis mei penetralibus tam potenter illabere, ut vitia omnia & defectus tuo igne consumas, & omnia peccata mea remittas. Emitte in animam meam lucis tuæ radium, quo illuminante intellectum, quæ tibi sunt placita

videam: quo affectum inflammante, ad ea prosequenda totâ virtute incumbam. Fac me dignum sacris altaribus ministrum, meque torrente tuæ voluptatis inebria, ut cœlesti suavitate in hac divinissima mensa degustatâ, nihil venenatæ mundi dulcedinis libeat ampliùs degustare. Imbuat me, & perficiat septiformis Spiritus tuus, & ad illum scientiæ gradum fac me pertingere, ad quem pervenit Apostolus tuus, cùm dicebat *se nihil scire, nisi Christum & hunc crucifixum.* Roboretur infirmitas mea fortitudine tuâ, vincat bonitas tua malitiam meam, & deformitas mea tuâ pulchritudine decoretur. Sursùm erige me per æternorum affectionem, copula tecum per amoris unitatem, conserva per finalem perseverantiam, ut tuo ductu revolet anima mea ad te principium & finem suum, à quo nunquam separetur. Amen.

§. XVIII. *Oratio ad Beatam Virginem.*

GLORIOSISSIMA Mater Dei Virgo Maria, tota fiducia mea, & unicum solatium languentis animæ meæ, precor te, ut mihi miserrimo peccatori assistere hâc horâ digneris, quâ pretiosissimum Filii tui Corpus et Sanguinem æterno

Patri oblaturus sum; sicut amans & dolens eidem Filio tuo in Cruce pendenti, et se pro nostrâ salute offerenti adstitisti. Ne me despicias, Mater misericordiæ, ob intolerabilem peccatorum meorum fœdidatem; neque avertas faciem tuam à me, quem Filius tuus tanto amore dilexit, ut pro me mori dignatus sit. Plena es gratiarum, plena rore cœlesti, innixa super dilectum tuum, deliciis affluens. Ciba ergo pauperem tuum de superefluenti mensâ tuâ: tuarumque virtutum vestibus indue me, ut his ornatus divino conspectui gratus appaream. Memento illius charitatis, quâ Verbum Dei ex te carnem assumpsit, ut fieres mater nostra. Aperi manum tuam, & imple me benedictionibus, quibus te Deus benedixit in æternum, ut te interveniente tremenda mysteria acceptabiliter perficere, & sancta sanctorum dignè merear degustare.

### §. XIX. *Oratio ad Sanctos Angelos.*

Sancti Angeli, purissimi spiritus, ministri Dei Altissimi, qui facitis voluntatem ejus; & orantium preces in cœlum defertis; tuque præcipuè fidelissime Custos meus, state mecum

juxta aram, in qua Deo Patri totius mundi pretium oblaturus sum, & in vestris thuribulis incensum orationum mearum suscipite, ut fumus aromatum hujus divini sacrificii ascendat per manus vestras in conspectu Dei. Purgate, illuminate, perficite, & dirgite me, vestramque puritatem & innocentiam impetrate mihi, ut appaream coram Deo decenter ornatus.

Sancti Archangeli, duces illustrissimi militiæ cœlestis, instruite me, ut hæc sancta mysteria percipiam, fidemque vivam & efficacem hujus sacramenti in me excitate.

Altissimi Principatus, verâ pace internâ animam meam componite, ut in eâ jugiter commoretur Dominus, de quo scriptum est: *Et factus est in pace locus ejus.*

Sanctissimæ Virtutes, assistite mihi, ut proficiens de virtute in virtutem, Deum deorum dignus sim oculo fidei cernere, et manibus contrectare, intùs recipere, ac tandem in patria clarè vobiscum intueri.

Invictissimæ Potestates, dæmonum impetus cohibite, ne mihi appropinquent sacrificanti, ut sine impedimento dignè merear Deo servire, & ministrare.

Potentissimæ Dominationes, veram mihi & sanctam libertatem obtinete, ut nec peccato serviam, nec corporis mei appetitui, & sensibus subdar.

Throni stabiles & sublimes, sedes pulcherrimæ Dei, discam à vobis veram humilitatem & subjectionem, ut fiat anima mea gratissimum domicilium Deo, qui superbis resistit, & super humilem & quietum requiescit.

Clarissima et nobilissima cœli lumina Cherubim, illustrate mentem meam plenitudine scientiæ, ut summam vilitatem meam, hujusque sacrificii infinitam excellentiam agnoscam.

Supremi Spiritus Seraphim, ardentissimi amatores Dei, solvite gelu cordis mei, & vestrum in eo ignem succendite, ut Deum vobiscum ardenter amem, atque utinam sicut vos.

## §. XX. *Invocatio omnium Sanctorum.*

SANCTI Dei omnes, cives supernæ patriæ, inclinate aures vestras, & dimittite lumina ad me, meamque orationem exaudite. Ad vos clamo pauper, nudus, & infirmus, cui omnia desunt ornamenta virtutum : ad vos clamo, & vestram imploro benignitatem ; succurrite infir-

mitati meæ, fidem meam et spem roborate, excitate in me igniculum amoris vestri, induite me veste nuptiali, ornate me donis quibus abundatis, ut sine rubore introire valeam in locum tabernaculi admirabilis, in aulam cœlestis convivii, in conspectu divinæ Majestatis.

Sancti Patriarchæ & Prophetæ, qui Christum Dominum nostrum dictis prophetastis, et ardentissimis desideriis è cœlo ad terram traxistis, hujusque Sacramenti mysteria variis typis et umbris præfigurastis, preces fundite pro me, ut ipsum Dei Filium sanctè tractare possim, et puro corde complecti.

Sancti Apostoli, quos Christus in ultima cœna novi Testamenti sacerdotes creavit, ac primùm seipso cibavit, vos supplex exoro, ut vestrâ adjutus ope gratiam non negligam per manuum impositionem mihi collatam, sed magno quotidie augeam incremento.

Sancti Martyres, qui Christo Regi pro nobis crucifixo vicem quam potuistis vitæ oblatione per martyrium rependistis, ipsum pro me orate, ut ignem sui amoris accendat in corde meo, quo succensus et purificatus, meipsum mactem Deo hostiam vivam et ei placentem; sicque paratus

et probatus ad hoc divinum sacrificium accedam.

Sancti Pontifices et Confessores, mysteriorum Dei fidelissimi dispensatores, qui hostiam placationis frequenter pro populo obtulistis, pro me, obsecro, intercedite, ut meum quod oblaturus sum sacrificium Deo sit acceptabile, mihique et omnibus, pro quibus illud offeram, propitiabile.

Sancti Monachi et Eremitæ, qui cibo potuque cœlesti sæpiùs refecti, pravas concupiscentias, et vitæ hujus pericula superastis, adjuvate me orationibus vestris, ut sacris hisce mysteriis armatus, meipsum vincam, et omnes inimicos animæ meæ conteram sub pedibus meis.

Sanctæ Virgines Deo amabiles, quæ studio castitatis dignum in vobis Filio Dei habitaculum præparastis, et nunc in cœlo canticum novum concinitis, quod nemo potest dicere, nisi fuerit Virginitatis prærogativâ eximius, impetrate mihi perfectissimam castitatem, quâ corpus et animam in omni puritate contineam, ut Christo Domino, qui pascitur inter lilia gratum in corde meo exhibeam domicilium.

Sancti mei tutelares N. N. et vos Sancti N. N. quorum hodie memoriam veneramur, vestro confisus patrocinio accedo nunc ad immolandum

Corpus & Sanguinem Jesu Christi Domini nostri, comitamini me euntem ad altare, fulcite meritis vestris, ornate virtutibus, ut hoc sacrificium vivâ fide, ferventi charitate, & plenâ devotione perficiam, perque ejus continuum & salutiferum usum vestro dignus consortio tandem inveniar, Amen.

## CAP. V.

## *De Missæ celebratione.*

### §. I. *De proxima dispositione ad Missam.*

PERVULGATUM apud sanctos Patres axioma est, quod talem se animæ exhibet Deus, qualem se illa præparat Deo. Ideò Christus in Eucharistia aliis quidem est fructus vitæ, panis Angelorum, manna absconditum, paradisus deliciarum, ignis consumens, et tertium cœlum, in quo audiuntur arcana verba, quæ non licet homini loqui. Aliis verò est panis insipidus, omni carens dulcedine, & vitali operatione, & nauseat anima eorum super cibo isto: quia nimirùm mors est malis, vita bonis; & sicut quisque erga Deum affectus est, talem ipsum erga se experitur. Pauci sunt qui admirabiles

hujus sacri convivii in se sentiant effectus, quia pauci sunt, qui se ad illos recipiendos ritè disponant, qui seriò cogitent se ad sancta sanctorum accedere, ad altare Dei, ad Deum ipsum. *Ideò multi infirmi sunt & imbecilles, & dormiunt multi.* Mortem olim summo sacerdoti minabatur Deus, si ausus fuisset introire in Sancta sanctorum sine strepitu tintinnabulorum, non radians gemmis, non fulgens auro, omniumque virtutum varietate circumamictus. Quam ergo pœnam merebitur novæ legis sacerdos, qui non ad arcam typicam, sed ad Deum ipsum accedit, ut filium ejus Dominum Jesum Christum immolet, tangat, comedat; nisi id faciat eâ sollicitudine, attentione, & apparatu, qui dignus sit tali convivio, dignus Deo? Instante itaque celebratione totis viribus curare debet, ut in arâ cordis ignem divini amoris succendat, actusque eliciat diversarum virtutum qui heroïci sint, & tanto sacrificio, ejusque termino & objecto, quantùm fieri poterit, convenientes.

Quia verò in hoc sacrificio non solùm animus, sed etiam corpus occupatur, ipsum quoque oportet ab omni sorde incontaminatum custodire. Si enim sacerdos Mosaïca sacrificia, quæ

non nisi *infirma & egena elementa* fuerunt, ac *umbra futurorum*, oblaturus, ex Dei præscripto nitidis vestibus indui, corpusque lavare tenebatur: quantò magis decet à sordibus etiam corporeis Christianum sacerdotem expurgari, qui Domini sui Carnem & Sanginem offert, comedit, & bibit? Et primò quidem necessariæ celebraturo sunt hæ corporis dispositiones, jejunium scilicet, castitas, & carnis munditia, de quibus disserere ad scholasticos spectat: vestes item compositæ, modestæ, quæ sordibus careant & pompâ, nec quidquam redoleant quod à statu sacerdotis alienum sit. Tùm quia Christus ante hujus sacramenti institutionem lavit pedes discipulorum suorum, debet sacerdos pedes animæ, qui sunt affectus, ab omni maculâ expurgare, cor lacrymis abluere, & dum manus lavat, actu ferventissimo contritionis omnem vel levissimam culpam expiare. Cùm verò lotis manibus hostiam patenæ imponet, intentionem renovabit, considerans quòd ille panis mox fiet Corpus Christi: tùm ex suæ vilitatis & immensæ dignitatis hujus mysterii apprehensione actus eliciet timoris & confusionis.

## §. II. *De sacris Vestibus & earum significatione.*

SICUT Reges & Magistratus non vulgari & quotidiano vestitu in publicis functionibus uti solent, sed alio augustiore, quo potestas eorum appareat, & ipsis reverentia concilietur: ita sacerdos celebraturus sacro & peculiari utitur habitu, amictu, scilicet, albâ, cingulo, manipulo, stolâ, casulâ, sive planetâ, quibus & passio Christi ante sacrificium recolenda repræsentatur, & ejusdem virtutes exprimuntur, quibus ornari celebrantem par est, ut sacerdotio fungatur in justitiâ & sanctitate veritatis. Cùm enim hoc sacrificium incruentum idem sit cum sacrificio crucis, ut suprà explicavimus, congruum est ut sacerdos, qui Christi pro nobis morientis personam gerit, ejus quoque similitudinem habeat in vestimentis, idque ad decus & reverentiam sacrificii adhibeatur, quod impius Judæorum furor ad contumeliam intulit Salvatori.

Porrò amictus velamen illud significat, quo facies Christi velata est cùm percutiebant eum illudentes & dicentes, *Prophetiza nobis, quis est qui te percussit?*

Alba, vestem albam denotat, quâ ab Herode tanquam stultus indutus fuit.

Cingulum, funes, quibus in horto vinxerunt eum; sive flagella, quibus columnæ alligatum crudelissimè cæciderunt.

Manipulus, vincula, quibus adstrictæ sunt manus ejus tanquam hominis nefarii & scelerati.

Stola, funes collo ejus injectos sive crucis patibulum humeris ejus impositum, & in quo pro nobis pependit.

Planeta, vestem purpuream, quam ei milites in domo Pilati tanquam ludicro Regi imposuerunt.

Cùm igitur hæc indumenta signa sint eorum, quæ Christus pro nobis perpessus est, varii actus à sacerdote, dum illis induitur, eliciendi sunt, amoris, doloris, gratitudinis, & intensissimi desiderii ejus patientiam & humilitatem imitandi in doloribus, afflictionibus, opprobriis, aliisque adversitatibus sustinendis.

Considerandæ sunt etiam virtutes, quæ per eadem indumenta mysticè designantur, ut discat sacerdos quâ vitæ sanctimoniâ & morum integritate præditus esse debeat: scriptum est enim: *Sacerdotes tui induantur justitiam,*

omnibus scilicet virtutibus ornati sint quas justitiæ nomine passim sacræ litteræ comprehendunt.

Amictus itaque significat oportere mentem in æternæ duntaxat salutis, rerumque cœlestium consideratione fixam habere, ab omnibus curis rerum caducarum amotam, & contra quoscumque hostium incursus spe & fiduciâ in Deum tanquam galeâ salutari communitam. Refert etiam Amictus Christi Domini humanitatem, cujus caput Divinitas est, quæ ab illâ occultatur, sicut Amictus caput tegit sacerdotis. Neque enim oculi nostri Solis justitiæ infinitum splendorem intueri potuissent, nisi carnis nube operiretur. Quare sacerdos, cùm illum accipiens osculatur & capiti imponit, se amoris osculo sacratissimam Christi Humanitatem tangere, & capiti imponere putet, ut eâ se protegat & tueatur, dicens cum Propheta: *Domine, virtus salutis meæ, obumbrasti caput meum in die belli.* Obiter quoque per Amictum monetur sacerdos maximam servare oculorum modestiam, cùm pergit ad Altare, & ibi manet, & ab eo redit, nihil prorsùs aspiciendo, nisi quod necessarium est, ut videat quod facit.

Alba totum corpus tegens, innocentiam, simplicitatem, puritatem, animique candorem, & pulchritudinem indicat, quæ totum sacerdotem complecti & exornare intùs & extrà debet, atque in omnibus operibus ejus splendere, ut sit sanctus & immaculatus in conspectu Dei, seque talem semper exhibeat divinis mysteriis celebrandis.

Cingulum indicium est castitatis, quæ in sacerdote ita splendere debet, ut nullam prorsùs tam in corpore quàm in corde admittat labem. In cujus rei typum jussit olim Deus, ut comedentes Agnum accingerent renes suos: & ipse Christus ait, *Sint lumbi vestri præcincti.* Idem quoque B. Joanni apparuit in Apocalypsi præcinctus zonâ aureâ, ut nimirùm intelligamus oportere nos omnes affectus purificare, & amorem carnalem vincere spirituali, quod est aurum charitatis.

Manipulus præmisso crucis osculo sinistro brachio insertus, ostendit lacrymas, dolorem, & pœnitentiam, quibus lugere peccata, ac perpetuò dolere sacerdos debet; carnis item & spiritûs mortificationem, & humilitatem, quâ accedendum est ad altare; tùm futuram bono-

rum operum retributionem, sicut psalmographus cecinit: *Euntes ibant & flebant, mittentes semina sua: venientes autem venient cum exultatione, portantes manipulos suos.*

Stola collo superposita, & in modum crucis per medium pectoris ducta, demonstrat sacerdotem teneri se Deo unire & quodammodo colligare, suamque crucem Dei causâ patienter ferre, divinæ legi cum omni obedientiâ se subjicere, ejusque jugum alacriter portare, ac semper memorem esse mandatorum Dei ad faciendum ea.

Casula, quæ cæteris vestibus splendidior & pretiosior illis superinduitur, signum est charitatis, quæ reliquis virtutibus excelsior omnibus supereminet tanquam illarum Regina, & vinculum perfectionis. Omnes enim sine ea sunt imperfectæ, ab eâ pendent omnia mandata divinæ Legis, & omnia bona in ipsa continentur. Sicut autem casula in duas partes dividitur, ita charitas duplex est, erga Deum & proximum: et sicut illa varios exigit colores juxta temporis aut festivitatis diversitatem; ita hæc varios affectus, nunc lætitiæ ob Dei magnalia, nunc gratitudinis ob ejus beneficia, nunc

fortitudinis in adversis, nunc tristitiæ ob propria & aliena peccata.

Hæc sunt præcipuæ virtutes, quas vestes sacerdotales significant, quarum actibus induere se debet Sacerdos, ut suum dignè offerat sacrificium. Consuetas autem Ecclesiæ preces singulis indumentis accommodatas attentè & devotè recitabit: & cum indutus fuerit, seipsum considerabit tanquam lupum in vestimentis ovium, & rubore suffusus veniam à Deo flagitabit.

## §. III. *De accessu Sacerdotis ad Altare.*

Si ad omnes sacras functiones sanctè accedendum, et omnes sanctè peragendæ sunt; multò majori sanctitate hoc divinum sacrificium offerendum est, quo nihil sanctius, nihil excellentius, nihil divinius esse potest. Ad hoc omni conatu niti debes, Christiane Sacerdos, si tam sublimi, & tremendo ministerio ritè & perfectè fungi desideras. Quâ in re ut tibi prosim, documenta quædam generalia præmittam: deinde sigilatim proponam aliquot considerationes pro singulis sacrificii partibus, ex quibus pios elicere affectus possis, & mentem utiliter occupare, ne distrahatur. Neque deter-

rearis si hujusmodi considerationes & affectus aliquantò fusiùs explicavero: licèt enim multis verbis describantur possunt tamen in momento elici, nec Missæ celebrationem solito prolixiorem reddent, ut reipsâ experieris; nam ipso usu memoriæ tenaciter infigentur, adeò ut eos quasi naturaliter eliciturus sis, absque ullâ confusione, aut capitis fatigatione. Primùm generale documentum est, ne toto sacrificii tempore Deum offendas ullo peccato veniali: nec ullo defectu & imperfectione tam venerandi sacrificii excellentiam contamines. Id verò assequêris, si eâ reverentiâ, attentione & devotione celebraveris, quæ omnem vel levissimam animi evagationem excludat, si exactissimè & scrupulosissimè observaveris quidquid in Missali præscribitur circa ritus et cæremonias, eo modo quo à viris seriò perfectioni incumbentibus observari solent.

Secundò, omnia verba, quæ sive elatâ, sive submississimâ voce proferuntur, clarè, distinctè, ferventer, & absque ullâ festinatione pronuntiabis, nihil interim mente revolvens, quantumvis bonum & sanctum videatur, quod à propriâ & litterali verborum significatione alienum

sit, ut te menti Ecclesiæ conformes, quæ omnes Missæ preces, lectiones, & sententias magno cum delectu ad sacerdotis & adstantium instructionem & devotionem selegit. Ad hoc autem plurimùm proderit omnes Missæ ritus perspectos habere, eaque omnia probè intelligere, quæ tùm in Lectionibus, Collectis, Evangelio, Versibus, & cæteris hujusmodi; tùm in Canone continentur quæ facilè disces ex eorum lectione qui de officiis Ecclesiasticis scripserunt, quales sunt Isidorus, Amalarius, Rabanus, Berno, Hugo Victorinus, Rupertus Abbas, Dionysius item in libro de Ecclesiasticà Hierarchià; Germanus in Theorià rerum Ecclesiasticarum, & ex recentioribus Gabriel Biel in Canonem, Durandus in Rationali, Joannes-Baptista Scortia de Sacrificio Missæ, & alii pleres. Affectus verò elicies, quales infrà proponam, eorum quæ recitas & agis sensui & significationi convenientes.

Tertiò, sicut in Missali præcipitur, antequam sacris te vestibus induas, Missam celebrandam perquires, perleges, & ad ea quæ dicturus es signacula ordinabis, ne te posteà contingat aut verbis hæsitare, aut in cærimoniis deficere, & perturbari.

Quartò, processurus ad Altare, Crucifixum vel aliam imaginem humillimâ inclinatione salutabis, te tanto ministerio indignum reputans, atque ideò ipsius Christi, Sanctorumque opem implorabis. Tùm ipsum Christum mente intuêre, quasi cruce onustum, et ad Calvariæ montem iturum, ante te incedentem. Sequere ipsum primarium offerentem, cujus passio et mors à te debet repræsentari: sequere, inquam, cum modestiâ & gravitate, & agmina Angelorum te undique stipantia venerare: teque existima ex hoc mundo in cœlum transferri.

Quintò, cùm perveneris ad altare, cœlum tibi desuper veluti apertum contemplare, & curiam cœlestem, Deumque ipsum spectantem te pro universâ Ecclesiâ hostiam litantem immaculatam. Memineris pœnam mortis olim indictam bestiæ quæ montem tetigisset, idque tibi applica hominum pessimo, & timorem concipe. Mox in Deum assurgens satage quantùm potes ferventissimos actus charitatis elicere, cupiens in Christum totus converti, eique simillimus fieri virtutum imitatione. Cum denique librum aperis, memor esto libri, quem aperuit

Agnus, & septem signaculorum ejus; & desidera Christi fidem in universum orbem propagari.

§. IV. *De initio Missæ usque ad Introïtum.*

Calice ritè collocato & Missali aperto stans paulisper in medio Altaris, et factâ cruci inclinatione, te cum Abrahamo quasi pulverem & cinerem ante conspectum Domini confiteberis, imitans Christum, qui cœlos inclinavit & descendit, formam servi accipiens: quò enim humilior fueris, eò gratior & acceptior erit Deo oblatio tua. Mox descendens ad crepidinem Altaris, Verbi æterni Incarnationem recole, ejusque dilectionem & admirabilem promptitudinem ad opus nostræ Redemptionis suscipiendum. Iteratâ autem inclinatione, te intimè humilia, & Deum adora pro omni creaturâ. Dum signo crucis te signans dicis: *In nomine Patris, & Filii, &* *Spiritûs Sancti;* animadverte quale & quantum sit nomen, à quo sacrificium auspicaris; & sic te gere ut tantam decet majestatem. Magni momenti est sanctissimæ Trinitatis præsentiam initio concipere, & ab eâ nunquam deflectere; ad ipsam enim & ad ejus

gloriam oblatio dirigitur, ejusque memoria robur tribuit ad improbos hostium conatus elidendos, qui semper tentant variis & inutilibus curis, atque imaginationibus mentem à sacrificio avocare. Sic conceptâ Dei præsentiâ, duos affectus raptim elicies, Fidei contra Infideles Trinitatem negantes, & recordationis crucis Christi, atque passionis in ea completæ, ex qua fluxerunt omnia bona. Hos autem affectus ad omne signum crucis renovabis.

Sequitur antiphona, *Introibo ad altare Dei*, quæ ter repetitur: ante psalmum, in ipso, & post ipsum; ut intelligas spirituali impulsu, & alacritate, ac summâ veneratione totam Missæ actionem peragendam esse, omni abjectâ tepiditate. Admirare Dei bonitatem, qui te vocavit ad altare suum: quis enim es tu, ut audeas ad ipsum introire? Ora abscondi in abscondito faciei Domini à conturbatione malorum spirituum; ne immittentes tetra phantasmata, divinum perturbent ministerium. Ora etiam renovari in te animæ juventutem, quæ est fervor spiritûs, ex quo vera & solida lætitia procedit.

Ad primum versiculum psalmi, *Judica me, Deus*: Considera eà præparatione & disposi-

tione ad altare accedendum esse, ut Dei judicium non pertimescas, ut discernaris à gente non sanctâ & iniquâ, sisque purus & sine macula ante Deum, quantùm fert humana fragilitas. Hanc autem puritatem humiliter petes, cum certa fiducia eam meritis Christi obtinendi.

Ad 2. *Quia tu es, Deus, fortitudo mea*, Erubesce quòd toties tanti sacramenti divino alimento confortatus, imbecillis es, adhuc tristis incedis, & cuicumque levissimæ tentationi turpiter succumbis. Meritò ergo repellit te Deus, meritò te affligit inimicus, nisi ipse vires suppeditet, qui est fortitudo tua & robur tuum.

Ad 3. *Emitte lucem tuam*, Pete divinum lumen, ut veritatem à vanitate discernens, ipsam veritatem sequaris, cujus splendoribus interior sensus illustratus, cum externo sacrificio concordet. Mons verò sanctus, qui in hoc versiculo commemoratur, altare est Calvariæ montem indicans, quia in eo Christi passio & mors repræsentanda est.

Ad 4. *Et introibo*, Magnum renova in te reverentiæ affectum erga altare et sacrificium.

Ad 5. *Confitebor tibi in cithara,* Excita in te cordis lætitiam, quæ per citharam significatur: sed statim oculos ad tuam imperfectionem reflectens, ingemisce et dic: *Quare tristis es, anima mea, & quare conturbas me?*

Ad 6. *Spera in Deo,* Ne despondeas animum, restat enim spes in salutari tuo, in quo tota fiducia collocanda est: quoniam ipse dabit ut obtentâ culparum veniâ in ipso gaudeas, & in ejus laudibus perseveres.

Hac spe excitatus dices cum ingenti fervore, *Gloria Patri, & Filio,* caput inclinans & offerens ad omnia adversa, & ad mortem pro Deo sustinendam: Tum repetitâ antiphonâ *Introibo,* ut bene memineris quò ingrederis, et quid aggrederis, dices: *Adjutorium nostrum,* ut discas non ponere fiduciam in tuis viribus et industria, sed in eo *qui fecit cœlum & terram,* à quo duplex adjutorium postulabis, pro consequenda æterna salute, et mediis ad eam necessariis, et pro illa peculiari necessitate pro qua offers sacrificium.

Subditur statim generalis confessio, quia *justus prior accusator est suî,* quam humiliter recitabis, actum eliciens contritionis, ut est

distincta ab attritione; dolens scilicet de peccatis tuis & totius mundi, super omnia mala, idque purè propter Deum super omnia bona dilectum: dabisque operam ut verba illa, *meâ culpâ*, cum magno doloris sensu proferas, & cum bona spe divinæ misericordiæ pro tuis et aliorum peccatis. Confiteris autem non solùm Deo Creatori, Redemptori, et Judici tuo, sed etiam B. Virgini, cujus innocentem filium sceleribus tuis interfecisti, B. Michaëli Archangelo, cujus obsequiis te ingratum exhibuisti, B. Joanni Baptistæ et aliis Sanctis, quorum monita et exempla contempsisti, fratribus quoque quibus scandalo fuisti. Agnoscens autem fragilitatem tuam et necessitatem, auxilium eorum imploras quibus confessus es, ut pro te orent, quod humiliter facies, et cùm adstantes preces pro te fundunt dicentes, *Misereatur*, dum etiam ipsi confitentur: dum sequentes versiculos recitas, illum in te spiritum excitabis, quem verba sonant, magno animi ardore et devotione.

Osculum altari semper figes tenero amoris affectu erga Dominum Jesum Christum, cum

intenso desiderio semper ei adhærendi, et ideò brevem sed ferventissimum amoris actum elicies.

## §. V. *De Introitu usque ad Epistolam.*

Introitum et ea quæ sequuntur, sedatè, attentè, et devotè recitabis, adhibitis magnâ cum honestate præscriptis ceremoniis, ut spiritualem ac divinam rem agi omnes intelligant. Attendes autem ad sensum verborum, cùm dicis, *Gloria Patri,* sanctissimam Trinitatem adorabis, optando, ut omnes illi serviant. *Kyrie, eleison,* ad singulas tres Personas mente in cœlum erectus diriges, petens remissionem peccatorum cordis, oris, et operis pro te, et pro aliis: et qui novies repetitur quot sunt Angelorum chori, ipsorum vocibus tuam conjunges, et cor ad illos elevabis. Ad *Gloria in excelsis,* miraberis quomodò peccator in terra aliena canticum Angelorum canere præsumas; tum alios affectus adjunges laudis, adorationis, gratiarum actionis, fidei, spei, amoris, zeli gloriæ Dei, petitionis et obsecrationis juxta sensum verborum. Hæc autem verba, *Tu solus Sanctus, Tu solus Dominus, Tu solus Altissimus, Jesu Christe,* intensiori affectu

charitatis et reverentiæ erga Christum Dominum pronunciabis, desiderans ut ab omnibus ametur, honoretur, glorificetur.

Hymno absoluto sequitur salutatio populi per hæc verba, *Dominus vobiscum.* Quoties autem eà dices, optabis intimo affectu Ecclesiæ Dei et toti mundo omnem Dei benedictionem, per quam singulis animabus id, quo maximè indigent, conferatur. Dicturus Collectas, erubesces, quòd mediator inter Deum et populum esse audeas, qui toties alios ad malum pertraxisti. Cùm dicis, *Per Dominum,* offeres Deo omnia merita Christi cum magna fiducia: quia scriptum est, *Quidquid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis.* Expendes autem verba orationum, quæ et per se magni ponderis et efficaciæ sunt, et cùm in persona Ecclesiæ à Celebrante recitantur, faciliùs postulata impetrant ob sacrificii præstantiam.

## §. VI. *De Epistolâ, Evangelio & Symbolo.*

Absoluto introitu sequitur instructio populi in fide, per doctrinam Prophetarum et Apostolorum in Epistola, per verba Christi in Evangelio, per articulos fidei in Symbolo, quæ

omnia mysteriorum sanctificationi, ut nos purgent et præparent, præmittuntur.

Ipsam verò Epistolam et Evangelium lecturus, mente elice hunc actum humilitatis: Ego ne in Ecclesia divina depromam oracula, qui tamdiù sedi in Cathedra pestilentiæ? Ego Evangelium promulgabo, qui factis et exemplis Evangelium impugnavi? Deinde considera beatos nos esse, quia, ut ait Baruch Propheta, quæ Deo placent manifesta sunt nobis. Deus enim voluntatem suam nobis revelavit per Prophetas et Apostolos in eorum libris et epistolis, et per Filium suum in Evangelio. Ideò hæc omnia magna cum attentione et reverentia legenda sunt tanquam sermones Dei, gratias ei agendo, quòd mundum doctrinâ suâ illuminare et instruere dignatus sit: promptumque animum offerendo ad servanda ipsius mandata tam in prosperis, quàm in adversis. De hoc autem nos monent in Epistolæ lectione manus super librum positæ, et veluti operi admotæ.

Graduale etiam, et cætera quæ sequuntur, exequendi desiderium significant, et ascensum ad apicem Christianæ perfectionis, qui sunt fructus Propheticæ et Apostolicæ prædicationis.

Quidam devotus Sacerdos dicebat se quotidie duabus concionibus interesse elegantissimis et efficacissimis, lectioni nimirùm Epistolæ, et Evangelii; quas sic audiendas asserebat, ac si Apostolus et Christus præsentes forent, et loquerentur, cum firmissimo proposito exequendi quod docent. Turpissima enim esset ejus præcepti transgressio, quod ab Apostolo et à Christo eâ die auditum fuit, nam videretur Verbi Divini statim oblitus esse, et tantos Concionatores neglexisse.

Initio Evangelii, librum et teipsum signabis signaculo crucis cum tenero affectu erga Christi passionem et mortem. Fit autem ipsum signum in fronte sede pudoris, ne Evangelium erubescas: in ore ut palàm annuncies et confitearis: in pectore ut illud in corde semper conserves, nec nulla diaboli suggestio fructum ejus impedire queat. In fine librum ibi osculaberis, ubi priùs crucem formaveras, ad significandum amorem, quo ea doctrina amplectenda et executioni mandanda est: ideòque propones factor verbi esse, et non tantùm auditor; actu ferventissimo amoris elicito erga Deum ejusque legem.

Certis diebus lectionem Evangelii excipit Symbolum, ut fides excitetur, et sicut corde ad justitiam creditur, sic ore confessio fiat ad salutem. Actus igitur fidei exercebis verbis correspondentes, et contrarias hæreses detestaberis. Christo item gratulaberis ob ejus gloriam, dum ipsius Resurrectio, Ascensio, et judiciaria potestas commemoratur, et gaudebis, quia regni ejus non erit finis. In illis verbis, *Qui cum Patre & Filio simul adoratur*, Spiritum Sanctum adorabis, et intimo animi sensu sanctissimam Trinitatem glorificabis ob singula beneficia naturæ, gratiæ, et gloriæ omnibus creaturis concessa et concedenda. Denium cùm dicis, *Et vitam venturi sæculi*, spem firmam concipies, vitam æternam meritis Christi obtinendi.

## §. VII. *De Offertorio usque ad Canonem.*

HACTENUS instructio fidelium et Missa Cathecumenorum, qui deinceps adesse non poterant, indicente eis Diacono ut exirent. Jam sequitur Missa fidelium, et quia hîc inchoatur actio sacrificii incruenti, majori fervore et igneo pietatis sensu singula verba proferenda sunt.

Exordiris autem ab osculo altaris, in quo divinum sacramentum perfici debet, ut hâc amoris et honoris exhibitione Dei quodammodo captes benevolentiam. Sed quia Dei amor annexam habet erga Proximum charitatem, sequitur populi salutatio tanquam commune amicitiæ signum, quo ostendis, te omni odio et dissensione carere; præcepit enim Dominus non esse offerendum munus, nisi prævià cum fratribus, qui aliquid habent contra offerentem, reconciliatione. Adstantes etiam mones ut simul tecum orent, dicens, *Oremus*, et hoc ferventer facies respiciens in cœlum ad Deum Patrem, deinde ad teipsum, tuumque nihilum, qui peccator cùm sis omnium notarum æterno Patri Filium suum offerre debes.

Quando patenam cum hostia in manibus accipies, pones in ea cor tuum, et omnium circumstantium, omniumque fidelium, ut ea quoque Deo offeras hâc intentione, quòd sicut panis, quem offers, mox convertetur in Corpus Christi, ita cor tuum et omnium fidelium, in ipsum Christum per amorem, et imitationem transformentur, adeò ut dicere omnes possint

*Vivo ego, jam non ego, vivit verò in me Christus.* Idem repetere poteris in calicis oblatione.

Dùm vinum calici infundis, gratias ages Deo, quòd sub his speciebus se occultare voluerit pro amore tuo: et commisces aquam, desiderium excitabis te totum immergendi, in abyssum meritorum Christi; atque ad intimam cum Deo unionem suspirabis. In oratione autem, *Deus, qui humanæ substantiæ dignitatem,* tres veluti mixtiones seu conjunctiones prorsùs admirabiles celebrari observabis. Primam in humanæ naturæ creatione, cùm mortali corpori immortalis anima copulata est: alteram in ejusdem à Verbo factâ assumptione, cùm duo extremain finitè distantia inunitate personæ conjuncta sunt: tertiam in ejus elevatione ad gratiam et gloriam, ad consortium scilicet et participationem divinitatis, quam ardentissimè concupisces.

Quamvis hoc sacrificium unicum sit, duabus tamen partibus constat, corpore videlicet Christi sub speciebus panis, ejusque sanguine sub speciebus vini. Ideò pane jam oblato, seorsim procedis ad vini oblationem. Utramque verò extendes ad omnes fines propter quos hoc sacrificium institutum fuit, qui cùm sint

maximi momenti, cum summo devotionis fervore hæ oblationes fieri debent, ac si tu solus esses in toto mundo sacerdos, & ab hoc sacrificio omnium hominum salus penderet.

Subditur brevis precatio, *In Spiritu humilitatis*, ex longiori decerpta, quam Azarias unus ex tribus pueris inter flammas fornacis Babylonicæ concepit, animo verè contrito & summæ humilitatis affectu recitanda. Sequitur alia oratio, *Veni sanctificator*, quâ Deum invocas omnis sanctificationis autorem, ut non solùm sacrificium jam præparatum perficere, sed suâ etiam benedictione complere dignetur.

Dum manus lavas, protestaberis te velle purè ac mundè vivere, & à minimis etiam defectibus emundari: tum gratias ages quòd Christi sanguine lotus sis, aliosque affectus elicies verborum sensui conformes.

In oratione, *Suscipe, sancta Trinitas*, non nudam & aridam beneficiorum Redemptionis nostræ, quæ ibi commemorantur, memoriam facies, sed quæ intimæ gratitudinis affectum includat. Quare totus in demississimam gratiarum actionem effusus, hanc hostiam infinitæ dignitatis te posse offerre gaudebis ad Dei glo-

riam, & ad honorem Beatæ Mariæ Virginis, & omnium Sanctorum, ut ipsis in cœlis ante thronum Dei incensum orationum tuarum pro tua aliorumque salute repræsentent.

Posteâ memor imbecillitatis tuæ, & considerans quanti momenti sit tantum sacrificium divinæ majestati offerre, ad circumstantium confugiens suffragia, ipsos admones ut pro te orent. Manus autem extendis, ac si omnibus viscera pandas, & rursùm jungis, quasi intra pectus receptos complectaris. Ipse verò, qui alios ad orandum hortatus es, secretò quoque oras, ut tuum à Deo sacrificium acceptetur. Porrò inter hæc congruos his considerationibus affectus excitabis.

Secretis orationibus absolutis, statim clarâ voce dicis, *Per omnia sæcula sæculorum*, nihil sonans temporale, sed sublime & æternum. Tum populum salutans non te ad eum pro more convertis, quia jam debes à terrenis abductus, totus Deo intentus esse. Jubes autem *sursum corda* attolli, ac si diceres, Elevamini, omnes creaturæ, ad Deum, emergite è fæce terræ, & quæ sursùm sunt quærite, quæ sursùm sunt sapite, non quæ super terram.

Corda verò ad superna subvecta ad gratias Deo agendas hortaris, quia nihil dignius, nihil magis æquum & salutare, quàm beneficiorum memorem esse. Ideò cor tuum expandes ad omnes creaturas, & ad omnia beneficia illis collata, gratiarum enim actio potissima est ad ampliorem gratiam dispositio. Succedit Præfatio, quasi proloquium, feu præparatio quædam ad eam actionem, quæ propriè sacrificium continet, in qua Deum impensiùs laudas, advocatis etiam cœlestibus spiritibus, ut tecum concinant. Ne tamen temerè in Angelorum choros te ingeras, facultatem á Deo petis humili supplicatione dicens: *Cum quibus & nostras voces ut admitti jubeas deprecamur.* Ita Angelicis junctus agminibus, sacrum Trisagion psalles cum summa reverentia & fervore, qui tantus sit, ut, quantùm fieri potest, supernorum spirituum affectui correspondeat, & adæquetur. Si enim *tremunt Potestates,* quæ sunt veluti cæli columnæ, quanto debes horrore ac tremore concuti tu vilissimus terræ verniculus, qui Deum toties & tam enormiter offendisti.

Porrò continet hic hymnus tres laudes, & duas petitiones. Nam primò laudas sanctitatem,

potentiam, ac supremum Dei dominium, cùm dicis, *Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus, Deus Sabbaoth.* Secundò, celebras gloriam ejus, quæ in tot creaturis in cœlo & in terra tam mirabiliter elucet, his verbis: *Pleni sunt cœli & terra gloriâ tuâ.* Tertiò, magnificas Christum Dominum dicens: *Benedictus qui venit in nomine Domini:* & cùm hoc dicis, ipsum invitabis in animam tuam affectu omnium Sanctorum. Duæ verò petitiones insunt verbis istis, *Hosanna in excelsis,* quæ bis repetuntur; & illis salutem postulas, & quæ ad eam sunt necessaria, primò à Deo, deinde à Christo. Hic autem hymnus ideò Canoni præmittitur, ut ex ipso admonearis te in maximi momenti negotio coram throno divinæ Majestatis consistere, ac veluti in Sancta Sanctorum introire: & si hactenùs oportuit te purum & ferventem esse, jam memineris te deinceps debere tanto ardore inflammari, ut eo possis omnes circumstantes imò universum terrarum orbem succendere.

§. VIII. *De canone usque ad Consecrationem.*

Hæc pars Missæ Canon dicitur, id est Regula, quæ in sacrificii oblatione servanda est. Constat autem, ut testatur Tridentinum Concilium,

ex ipsis verbis Domini, ex Apostolorum traditionibus, ac summorum Pontificum institutionibus; nihilque continet quod non maximam redoleat pietatem & sanctitatem, atque offerentium mentes in Deum erigat, & cum eo conjungantur. Submissâ voce recitatur, ut per silentium tum gravitas negotii, quod quasi secretò cum Deo tractatur; tum compositus, pacatusque animi status, qui ad hanc functionem ritè peragendam necessarius est, intelligatur. Ejus verba attentè & devotè prolata ipsâ litterali significatione pios affectus suppeditabunt. Per particulam, *igitur*, connectitur cum præcedentibus; cùm enim tibi Angelorum ministerio, quorum vocibus tuas adjungi in Præfatione rogasti, jam quasi pateat ad cœlum via; statim fiducialiter ad thronum Dei accedis, & elevatis sursùm oculis, expansisque manibus, preces tuas ad Deum effundis, per Christum eum rogans, uti accepta habeat *hæc dona*, ab ipso nobis collata, *hæc munera*, à nobis ipsi oblata, *hæc sancta sacrificia* quæ pro peccatis nostris offeruntur. Et primò quidem personam commemoras, cui oblatio dirigitur, nempè Deum Patrem: secundò, mediatorem Christum Jesum:

tertiò, offerentes, eorumque affectum: quartò, res oblatas, quas petis ut Deus acceptet & benedicat: quintò, eos pro quibus offertur, Ecclesiam scilicet, summum Pontificem, et alios: sextò; ea omnia, que consequi hâc oblatione desideras, redemptionem, salutem, incolumitatem: septimò Beatam Virginem, & præcipuos Principes Curiæ cœlestis, quorum suffragia memor tuæ imbecillitatis imploras, ut Deum tibi propitium reddant.

Ut omnium recordari possis, pro quibus orare debes, postquam dixisti, *Memento, Domine, famulorum, famularumque tuarum*: utque ipsæ preces vim habeant efficaciorem, multùm proderit cum Christi Domini cruciatibus illas sociare, hunc ferè in modum. Primò, pro teipso orabis per sanguinem pro nobis effusum, ut per illum expieris à peccatis, & eas virtutes obtineas, quæ tibi maximè sunt necessariæ, & finalem perseverantiam. 2. Per latus transfixum, Ecclesiam commendabis, quæ ex eo orta est. 3. Per caput spinis coronatum, summum Pontificem, omnesque Principes, & Antistites. 4. Per vulnus dexteræ manûs, amicos, consanguineos, & benefactores. 5. Per vulnus sinis-

træ, omnes qui te oderunt, vel aliquâ molestiâ aut scandalo affecerunt. 6. Per dextrum pedem transforatum, personas, & negotia à superioribus commendata. 7. Per sinistrum, omnes qui sunt in peccato mortali, ut in dexteram partem transferantur. 8. Per flagella, sputa, & alapas, ethnicos, hæreticos, cæterosque infideles, qui Deum contumeliis afficiunt. 9. Per crucifixionem, Religiosos omnium Ordinum, ut crucem voluntariæ asperitatis libenter ferant. 10. Per sitim, eos omnes qui tuas preces expetunt. 11. Per angorem, quem in horto pati voluit, omnes qui in aliqua calamitate, periculo, necessitate, tentatione, aut molestiâ versantur. 12. Per mortem & sepulturam, justos omnes, ut cum ipso sepulti semper in justitia perseverent. Speciatim verò pro illis orabis, quorum te Deus meminisse vult, & tu nescis: pro his quos Deus maximè diligit, licèt eorum numerum & nomina ignores: id enim gratissimum illi est, ut amicorum ejus memor sis. Ab his autem orationibus te brevissimè expedies, imitatus Ecclesiam, quæ paucissimis verbis seipsam, summum Pontificem, & Antistitem, omnesque orthodoxos commendat. Neque enim

decet privatas causas prolixiùs quàm publicas tractare, præsertim apud eum Principem, qui omnia scit, & nos admonuit, ne orantes multùm loquamur. Consultius itaque erit pro omnibus ante Missam fusiùs orare, ut in ipsa brevior sis.

Postquam verò privatæ devotioni satisfecisti, rursùm publicas Ecclesiæ preces assumis pro circumstantibus & pro offerentibus, sive præsentes sint, sive absentes: & quia sacrificium jam oblatum fuit in expiationem culparum, in gratiarum actionem, & impetrationem omnium beneficiorum, jam primarius ejus finis exprimitur hâc oratione, *Hanc igitur oblationem servitutis nostræ*, quâ protestaris & agnoscis supremum Dei dominium, & infimam nostram servitutem ac subjectionem, expansis manibus super oblata veteri ritu, ut ea transferas in Dei potestatem, ipsum exorans, ut *ab æternâ damnatione nos eripi jubeat, & electorum suorum grege numerari.* Tum ipsi commendas sacrificii oblationem, ut eam *in omnibus benedictam*, & inter dona sibi grata *adscriptam & ratam*, sive approbatam, & confirmatam: atque *rationabilem*, divinis scilicet rationibus con-

gruentem, ac tandem *acceptabilem*, id est dignam, quæ non solùm ex parte doni, sed etiam ex parte ministri offerentis à Deo acceptetur, non quidem ex nostris meritis habere, sed suâ gratiâ *facere* dignetur. Porrò ad illa verba, *Ut nobis Corpus & Sanguis fiat dilectissimi Filii tui Domini nostri Jesu Christi*; actualem & expressam intentionem renovabis consecrandi Corpus & Sanguinem Christi per transsubstantiationem panis & vini Christi verbis conficiendam.

## §. IX. *De Consecratione usque ad Orationem Dominicam.*

POST multas oblationes verbis hactenùs expressas, sequitur tandem realis oblatio, quâ idem Christus incruentè immolatur, qui in ara crucis semel seipsum cruentè obtulit. Quòd si hactenùs necessaria fuit puritas, humilitas, & reverentia; multò major nunc requiritur, cùm ad tremendum mysterium non sine timore & horrore perficiendum appropinquas. Humilia te igitur quantùm potes, & recordare quid acciderit Ozæ: tum ea Christi verba tibi ad aurem dici existima: *Ecce appropinquat hora*,

& *Filius hominis tradetur in manus peccatoris.* Considera te hìc Christi personam gerere, totumque hominem internum & externum ad ejus majestatem, & sanctitatem compone: & cura, ne quid sit in te dissonum à persona quam sustines.

Hæc verba, *Qui pridiè quàm pateretur*, proferuntur historicè, & recitativè, ut inspicias & facias secundùm exemplar, quod tibi à Christo Domino monstratum est. Cùm dicis, *Accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas*, considerabis, quàm puræ debeant esse manus, quæ tantum pignus attrectant, & hinc disces hoc opus esse divinæ omnipotentiæ. Cùm oculos in cœlum elevas, illùc transferes universas animæ vires & cogitationes. Cùm dicis, *gratias agens*, gratias item ages ob hujus sanctissimi sacramenti institutionem. Verba consecrationis prolaturus, considera te ea formaliter et enunciativè proferre in persona Christi. Ipsis autem prolatis, penetra oculis fidei id quod latet sub speciebus sacramentalibus: tùm genua flectens aspice iisdem oculis fidei exercitum Angelorum te circumdantem, et cum illis adeò profundâ reverentiâ Christum

adora, ut cor tuum usque ad abyssum humilies. Ad Elevationem, Christum in cruce exaltatum contemplare, et ora ut omnia trahat ad seipsum. Varios etiam virtutum actus, eosque intensissimos elicies, nunc hos, nunc illos, fidei, spei, amoris, adorationis, humilitatis, et similium, mente dicendo, *Jesu Fili Dei, miserere mei. Dominus meus & Deus meus. Amo te, Deus meus, & adoro toto corde & affectu.* Poteris etiam renovare intentionem pro qua celebras, et sacrum offerre secundùm quatuor fines. Specialiter verò cùm calicem elevas, memor eris cum sensu doloris et lacrymis Sanguinem Christi pro te effusum fuisse, et à te sæpe contemptum. ibsumqe adorabis veluti in compensationem præteritorum contemptuum. Sanctus Petrus Martyr in calicis elevatione gratiam petebat martyrii et obtinuit: tu adversitatum incruentum martyrium postulabis.

Ad illa verba, *Hæc quotiescumque feceritis,* passionis et mortis Christi recordaberis, quam consecratio panis à consecratione vini sejuncta repræsentat. Et quia peractà consecratione statim adsunt sancti Angeli, et perseverant venerabundi, donec sacrificium sit consummatum tu horum reverentiam æmulare. Nam si cœlum

est, ubi est Deus, cœlum sine dubio efficitur sacrum altare in quo tantum peragis mysterium, tuque admirabili summi boni participatione quodammodo deificaris. Quoties verò hostiam tanges aut calicem, Christum complectere, et cordi tuo adstringe omni possibili amoris affectu.

Post consecrationem sequitur oratio, *Unde & memores:* quâ Christi passionem, resurrectionem, et gloriosam ascensionem commemoras, quibus mysteriis excitatur fides, spes roboratur. Sperare enim debes per merita tam beatæ passionis, è qua omnis beatitudo nostra promanat, te aliquando participem futurum resurrectionis, et ascensionis in cœlum, ac gloriæ sempiternæ. Nec nudam solummodo affers mysteriorum commemorationem, sed simul cum hostia pura, sancta, et immaculata, Corpore scilicet et Sanguine Christi; licèt enim propter species sacramentales panem, adhuc nomines, non tamen panem qui prìus erat, sed *panem vitæ æternæ, & calicem salutis perpetuæ.* Elicies autem actus gaudii propter Christi glorificationem, et cùm dicis, *Supra quæ propitio, ac sereno vultu,* offerres Deo omnia antiqua sacrificia.

Cùm inclinatus Deum rogas, ut sacrificium perferri jubeat in sublime altare suum per manus sancti Angeli sui, ad summam interiorem humilitatem te excitabis, et ipsos beatissimos spiritus orabis, ac nominatim sanctum Michaëlem, ut opem tibi ferant. Cùm dicis, *Omni benedictione & gratiâ repleamur*, ingens desiderium elicies consequendi ex meritis Christi omnia possibilia dona, quibus maximè possis Deum glorificare. In *Memento* mortuorum, orabis primò pro consanguineis: tùm pro iis, qui tibi causa fuerunt alicujus crucis, seu molestiæ: deinde pro benefactoribus, postea pro aliquo recenter mortuo, aut specialiter commendato: demùm pro iis, qui neminem habent, cujus suffragiis nominatim Juventur.

In illa oratione, *Nobis quoque peccatoribus*, agnosce te peccatorem esse circumdatum infirmitate, et time: licèt enim nihil tibi conscius sis, non tamen in hoc justificatus es. Spem igitur erige ob multitudinem miserationum Dei, & magno animi ardore partem aliquam et societatem cum sanctis tibi donari humillimè pete, atque in eorum consortium admitti, optando eximiam vitæ sanctitatem pro majori Dei gloria

in Christo Jesu Domino nostro, *Per quem*, ais consequenter, *hæc omnia, Domine, semper bona*, panem scilicet et vinum, *creas*, quia per ipsum omnia facta sunt: *sanctificas*, cùm in prima oblatione sacrificio sunt destinata; *vivificas*, mediante transsubstantiatione: *benedicis*, quia per hæc sacramenta copiosam acquirimus gratiam; *& præstas nobis*, in cibum et redemptionem. Porrò hæc verba valdè ferventer pronuntiabis, itemque sequentia, quia per Christum, cum Christo, et in Christo est *Deo Patri omnipotenti omnis honor & gloria.* Hic autem gratulari poteris toti SS. Trinitati gloriam quam habet per Christum: et dum tenes hostiam super calicem, offeres SS. Eucharistiam, quam sub utraque specie in manibus habes, in laudem et gloriam Dei, pro omnibus beneficiis, in expiationem culparum, et pro omnium bonorum impetratione.

## §. X. *De Oratione Dominica usque ad Communionem.*

Absoluto Canone jam te ad Communionem præparare debes facto initio ab oratione Dominica, quam cum tremore, et filiali erga

Deum affectu recitabis, oculis in sacramentum intentis, quia Christus simul cum Patre preces tuas audit, et exaudit. Septem sunt ejus petitiones, in quibus summatim continentur res omnes à Deo petendæ, et pro quarum impetratione hoc sacrificium offertur. In prima petitione desiderium excitabis eximiæ tuæ et aliorum sanctitatis, ut gloria Dei augeatur, ut ab omnibus ametur et timeatur, ejusque sanctitas, bonitas, sapientia ubique innotescat. In secunda, optabis Deum in tua, et cæterorum voluntate regnare, simulque petes ad regnum illius feliciter pervenire. In tertia rogabis, ut omnes homines sic Deo serviant et obediant in terris, sicut ei ab Angelis servitur in cœlis, nunquam peccando, et quæ illi grata sunt semper ferventissimè faciendo. In quarta, omnia necessaria pro victu, vestitu, cæterisque temporalibus postulabis. In quinta, imploratà Dei liberalitate pro alimentis, ejusdem clementiam pro remissione peccatorum deprecaberis, elicito actu contritionis, et sinceræ dilectionis omnium inimicorum, et aliorum, qui tibi causæ fuerunt alicujus molestiæ, purè illos amando propter Deum. In sexta, diffidens de propriis

viribus, et timens malitiam et inconstantiam tuam, petes à Deo, ut te præservet à tentationibus, ne fortè in eas inductus, ab ejus gratia et amicitia excidas. In septimâ, à malis culpæ & pœnæ liberari precaberis, atque ab omnibus adversitatibus, quas diabolus et mundus contra te moliuntur.

Hæc postrema petitio fusiùs explicatur in sequenti oratione, *Libera nos, quæsumus, Domine,* in qua mala euumerantur, à quibus postulas liberari, præterita scilicet, præsentia et futura. Mala autem præterita sunt peccata, de quibus scriptum est: *Fili, peccasti? Ne adjicias iterùm, sed de præteritis deprecare ut tibi dimittantur.* Præsentia sunt quotidiana peccata, et aliæ calamitates. Futura sunt tentationes, et aliæ imminentes miseriæ: quæ sine speciali Dei adjutorio evitari non possunt. Ad hæc impetranda opem flagitas Beatæ Virginis, Sanctorumque Apostolorum Petri, Pauli, et Andreæ, et omnium Sanctorum: et signans te signo crucis pacem petis, quam Christus nobis suâ passione promeruit.

Sequitur fractio hostiæ in tres partes, quarum unam dum calici immittis, intimam cum Deo unionem postulabis. Pacem populo an-

nuntians, triplicem cunctis pacem desiderabis:
pacem scilicet uniuscujusque cum Deo, quæ in ejus gratia & amicitia consistit: pacem cum seipso, quæ in concordia appetitûs cum recta ratione sita est, ut quod ista dictat, ille exequatur: pacem cum proximo suo, ut nemo alteri præbeat offensæ occasionem, sed omnes potiùs Christianæ charitatis officis sibi devinciat.

Ad primum, *Agnus Dei*, elicito actu fidei erga Christum ibi præsentem, qui est verè Agnus Dei pro nobis in cruce immolatus, liberari & præservari petes ab omnibus miseriis spiritualibus, quales sunt habitus pravi, tepiditas in obsequio Dei, inconstantia in bene cœptis. Ad secundum, liberari item & præservari petes à miseriis temporalibus, à peste, fame, bello, morbis, & persecutionibus, quatenùs à servitio & cultu pacifico Dei nos impediunt. Ad tertium, pacem postulabis, quam parit bona conscientia, dominium suî, omniumque rerum creatarum contemptus.

## §. XI. *De Communione.*

RECTE Psalmographus de Domino loquens dixit: *Et factus est in pace locus ejus:* &

Apostolus etiam ait, *Pacem habete, & Deus pacis & dilectionis erit vobiscum.* Non ergo mirari debes, si sæpius repetitâ imploratione docet Ecclesia proximè ante Communionem pacem à Deo petere, quæ & omnia bona in se complectitur, & dignum Altissimo præparat habitaculum. Hanc petitionem continet prima ex tribus orationibus, quæ communioni præmittuntur; post quam in secunda remissionem postulas peccatorum, & donum perseverantiæ. Tertia verò timorem in te excitat ne panis vitæ & potus æternæ salutis *proveniat tibi in judicium & condemnationem*: sed mox fiduciam concipies, sperans ut meritis Christi *tibi prosit ad tutamentum mentis & corporis, & ad medelam percipiendam.* Tum genuflexus Deum adorabis, ardentissimum concipiens desiderium ipsum in Sacramento suscipiendi, cùm versiculum illum profers: *Panem cœlestem accipiam, & nomen Domini invocabo.*

Cùm dicis, *Domine, non sum dignus,* confitere indignitatem tuam, sed simul agnosce Dei omnipotentiam & misericordiam sequentibus verbis, *sed tantùm dic verbo, & sanabitur anima mea.* Te autem indignum fateberis,

primo propter peccata tua: secundò ob vilitatem naturæ tuæ: tertiò, quia ex te nihil es, nihil habes, nihil potes.

Ante Communionem subsiste aliquantulùm, & præcipuarum virtutum, humilitatis, fidei, spei, charitatis, contritionis, abnegationis & adorationis actus breviter elice, quos sequenti, vel simili modo formabis. Quamvis autem longiusculi videantur, si tamen memoriæ bene impressos habebis, fient tibi ex ipso usu & agilitate à Deo tributâ adeò familiares, ut quasi in instanti eos mente depromas.

*Ita est, Domine Jesu, indignissimus sum, quia ómnibus peccatoribus, & ipsis damnatis deterior sum, indignus omni bono, & dignus omni malo. Fretus tamen pietate & misericordiâ tuâ infinitâ, te sumere præsumo. Credo, Domine, quidquid credit à te edocta Sancta Romana Ecclesia, & quidquid illa damnat, ego pariter damno & anathematizo. Spero à te, & peto omnia auxilia necessaria pro consequendâ meâ perfectione et salute æternâ tuis infinitis meritis, et Sanctorum tuorum opitulationi ac communioni innixus. Gaudeo et exulto de omni bono et gloriâ tuâ,*

*ejusque propagationem quàm maximam desidero. Omnia peccata mea quantùm possum detestor propter te, paratus pro iis plenissimè in hâc vitâ satisfacere, ut anima mea purissimum tuæ majestatis habitaculum semper sit. Parco omnibus qui me aliquâ molestiâ affecerunt, aut deinceps afficient et eos propter te sincerè amo. Offero me ad omnia mala pœnæ juxta beneplacitum tuum toleranda, renuntians voluntati, judicio, amori proprio, ac libertati, meque tibi resignans cum omnimodâ indifferentiâ. Te denique summum bonum meum supplicter adoro et precor, per illam amaritudinem quam sustinuisti pro me in cruce, maximè in illa hora, quando anima tua egressa est de corpore tuo, ut miserearis animæ meæ in egressu suo.*

Hæc postrema verba addita sunt, ut impetres bonam mortem, & cùm ea dicis, Christi corpus sumere intendes per modum Viatici, si ipsâ die te mori contingat.

Sumpturus Sanguinem, considera te nihil habere, quo dignè possis pro Christi Corpore quod sumpsisti, gratias agere; & ideò paris valoris Sanguinem offerens, dices magno spiritu

verba illa: *Quid retribuam Domino*, cumsequentibus orationibus quæ sumpto Sanguine dici debent.

Quia verò post Communionem aliqua mora intercedit, dum abluitur calix, complicatur corporale, extenditur velum; eâ durante eos affectus breviter & ferventer elicies, qui magnis Principibus exhiberi solent, cùm alicujus domum dignantur invisere. Primò itaque tantum hospitem adorabis in ejus Divinitate & Humanitate. 2. Gratias ages, quod ad te tam indignum venire dignatus sit, & pro aliis beneficiis generalibus & particularibus. 3. Splendidè eum tractabis, præbendo illi omnia quæ à te desiderat, detestando scilicet omnia peccata; renovandò vota, & bona proposita; proponendo ab iis abstinere, quæ illi displicent, & facere semper quod melius est; offerendo te paratum ad omnem crucem & molestiam. 4. Petes à tanto Rege qui omnia potest, quidquid tibi & aliis, vivis & defunctis est necessarium.

## §. XII. *De postremâ parte Missæ usque ad finem.*

PERACTA Communione sequitur gratiarum actio, quæ est ultima Missæ pars, incipiens à Versiculo, qui Communio dicitur, eò quòd olim caneretur, dum populus communicabat. Sequentes autem orationes, non solùm gratiarum actionem continent, sed etiam postulationem ut dona accepta in te permaneant, & majus quotidie sumant incrementum. Tum dimittitur populus, & dum ille respondet, *Deo gratias*, iterùm gratias ages Deo. Ad orationem *Placeat tibi*, rursùm offeres sacrificium purissimâ intentione, & cum omni desiderio triumphantis ac militantis Ecclesiæ, prout ipsa verba sonant. Deinde populo benedicens, uberem à Deo omnibus fidelibus benedictionem, omniumque cœlestium gratiarum abundantiam ex animo precaberis, ut nunc in via, posteà in patria sanctissimam Trinitatem omnes glorificent.

Leges demùm in fine initium Evangelii secundùm Joannem cum reverentia & affectu gratitudinis pro beneficio Incarnationis & voca-

tionis ad fidem, et cum desiderio gloriæ Dei, ut ab omnibus agnoscatur, & glorificetur. Sanctus Augustinus, ut gravissimi autores testantur, hoc Evangelium aureis litteris conscribendum, & per omnes Ecclesias in loco eminenti proponendum esse dicebat. Idem antiqui Christiani tanti faciebant, ut plerique collo appensum ferrent, tanquam alterum Christianæ fidei Symbolum, ac veluti amuletum contra dæmonum vexationes. In prima hujus Evangelii parte agnosces quantus sit hospes, quem sub panis & vini velamine latentem suscepisti, nempe Verbum æternum, per quod omnia facta sunt, filius Dei, Patri consubstantialis, hominum lux & vita, per quem & in quo omnes vivunt & illuminantur. Expendes deinde ne fortè ad te pertineant verba quæ sequuntur: *Lux in tenebris lucet, et tenebræ eam non comprehenderunt.* Sicut enim homini cæco præsens est sol, sed ipsi soli absens est: sic homines terrenis affectibus veluti tenebris obvoluti intimam Dei lucem non vident, nec ab ea illuminantur. Hæc etiam verba ponderabis, *In mundo erat, et mundus eum non cognovit: in propria venit, et sui eum non recepe-*

*runt:* ne & hæc forsitan in te locum habeant; quod ne contingat, Deum precaberis et timebis. In ultimis denique verbis attendes quod dicitur, *Dedit eis potestatem Filios Dei fieri,* et hoc in te adimpleri rogabis: et quia Verbum divinum plenum est gratiæ et veritatis, ex hac plenitudine ubertim haurire satages quidquid tibi ad salutem et perfectionem est necessarium.

## CAP. VI.

## *Quid agendum Post Missam.*

### §. I. *Discessus Sacerdotis ab Altari, & quædam exercitia post Missam.*

QUIA finis bonorum operum debet esse gratiarum actio, ab altari post sacrum discessurus Canticum incipis trium puerorum, quo ad gratias pro tanto beneficio Deo agendas omnes creaturas invitas. Ipsum itaque recitabis dum pergis in sacristiam, dum te sacris vestibus exuis, omni possibili devotione atque ardentissimo affectu Deum benedicendi et superexaltandi propter ipsius infinitam bonitatem. Quo absoluto in persona Ecclesiæ, quæ illo concludi

sacrificium præcepit, in locum te recipies ab omni strepitu & distractione remotum, in quo clauso ostio cordis tui, cæterisque cogitationibus exclusis, soli Deo vacabis, nec ab eo recedes donec benedixerit tibi. Sunt quædam orationes variis affectibus plenæ, post Missam recitandæ, quas Sancti Doctores Thomas & Bonaventura composuerunt. Has si devotè & sedatè recitaveris, ponderatis verbis & sensibus, non erunt inutiles & infructuosæ. At si eas celeriter percurreris, ut nonnulli solent, statimque recesseris, nullâ protractâ cum Christo morâ, vide & considera quàm plenè tuæ conscientiæ satisfacias. Nullum certè pietatis sensum habere convincitur, qui non libenter cum Deo manet. Nec valent prætextus negotiorum vel studii, quibus se tepidi excusant: quod enim gravius & utilius negotium, quàm de animæ salute cum Deo tractare? Vel quid possunt docere libri, quod non Deus præsens meliùs doceat? Sicut igitur post prandium necessaria est quies à negotiis & laboribus, ut nativus calor cibum subigat, & in substantiam aliti convertat; ita post hoc convivium quies requiritur ab externis & humanis occupationibus,

ut divinum sacramentum vim suam & virtutem in animam diffundat.

Et primò quidem diversarum virtutum actus elicies: *Fidei,* confitendo Christum à te susceptum, esse verè Deum et hominem, cujus divinitati & humanitati ea omnia conveniant, quæ credit & docet Ecclesia. *Spei,* sperando ab eo multa bona, naturæ, gratiæ, & gloriæ. *Charitatis,* elicito erga illum ferventissimo amoris affectu: gaudendo quòd ejus Divinitas tantæ sit eminentiæ, ut nullo modo comprehendi possit: dolendo quòd tot peccata contra illum & tu olim commiseris, et passim committantur. *Humilitatis,* considerando quis venerit, & ad quem: ponderando magnitudinem hujus beneficii, attentis peccatis tuis præteritis, statu præsenti, et perfectissimo gradu vitæ spiritualis, ad quem tendere debes, et à quo adhuc longissimè distas. *Desiderii & zeli,* optando ut cessent peccata, impii convertantur, justi multiplicentur et proficiant, et Deus ab omnibus glorificetur.

Deinde quinque sensus internos animæ circa Dominum præsentem exercebis. Et primò inspice illum in te, ejus majestatem, et splendo-

rem, manusque, pedes, et latus cum quinque splendidissimis vulneribus: aspice quòd ipse sit Deus, splendor paternæ gloriæ, et figura substantiæ ejus, tam excellentis pulchritudinis, ut omnes ipsum videntes beatos faciat. Concipe affectus nunc reverentiæ et humilitatis, avertens oculos à conspectu tantæ majestatis: mox gaudii et exultationis: tum laudis, et gratiarum actionis. 2. Audi quid loquatur in te, et disce ab eo veram morum emendationem, et veras virtutes. 3. Percipe odorem virtutum ejus, et post eum curre, atque illum imitare: considera quoque quanta sit fragrantia oblati sacrificii, quod suavissimè olet æterno Patri. 4. Gusta quàm suavis sit Dominus, et dulcissimo convivio corporis et Sanguinis ejus recreatus, propone mundi vilissimos cibos nunquam ampliùs degustare, cumque ipse sit summa jucunditas, statue de cætero non affici erga aliquam creaturam. 5. Tange eum, et ora ut perlustret cor tuum et omnia interiora tua, et virtus de ipso exeat ad sanandum et vivificandum quidquid morbidum et vitiosum in te repererit: Pete etiam humiliter osculum ejus, et dic cum sponsa: *Osculetur me osculo oris sui;* et

suspira ad intimam cum ipso unionem. Oscula quoque spiritualia figes pedibus, manibusque transfixis, et cæteris membris, quæ gravioribus tuî causâ doloribus et vulneribus excruciata fuerunt.

His demùm alia exercitia adjunges, vel quæ infrà describuntur, vel quæ tibi devotio suggesserit; quibus peractis, singulari curâ cor tuum & sensus custodire satages, tantam Dei dignationem crebrò per diem in memoriam revocabis, piis affectibus et aspirationibus acceptam gratiam conservabis, atque in omnibus te ita geres, ut in Christum, quem suscepisti, omninò transformatus videaris, virtutum ipsius imitatione, morum gravitate, et rerum omnium abdicatione.

## §. II. *Actus amoris post Missam.*

Amo te, Domine Jesu, jucunditas mea, et requies mea; amo te, summum et unicum bonum meum, ex toto corde, ex totâ mente, ex totâ animâ, ex totis viribus meis: et si tu vides me in hoc deficere, saltem desidero amare te: et si satis id non opto, saltem desidero id multùm desiderare. Succende, Domi-

ne, igne tuo ardentissimo viscera mea, et quandoquidem non nisi amorem petis à me, da quod jubes, et jùbe quod vis. Nisi enim dederis mihi velle et perficere, peribo utique in infirmitate mea. Sonet vox tua in auribus meis, vox illa dulcissima et efficacissima, Volo. Nam si vis, potes me mundare, et illuminare; potes me ad supremum amoris gradum elevare. Sicut voluisti pro me pati et mori; ita etiam velis, ut appareat in me fructus passionis et mortis tuæ. Memento verbi tui servo tuo, in quo mihi spem dedisti: tu enim dixisti: Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem, in me manet et ego in eo. O dulcissimum verbum, tu in me, et ego in te! O quantus amor, tu in me vilissimo peccatore, et ego in te, Deus meus, cujus majestas incomprehensibilis est! Unum est mihi necessarium et hoc solum quæro, in te vivere, in te quiescere, à te nunquam separari. Felix est, qui te quærit; felicior qui te possidet; felicissimus qui in hac possessione perseverat et moritur. O dies infelices, quos turpiter transegi diligens vanitatem, et recedens à te! Et nunc, Domine, qui venisti in hunc mundum, ut peccatores salvos

faceres, redime animam meam in sola fiducia miserationum tuarum respirantem, et aufer à me omnia amoris tui impedimenta. Procul sit à me omnis terrena delectatio, nihil sapiat mihi, nihil me alliciat nisi tu. Vive et regna semper in me, fidelissime amator animæ meæ, in te enim sunt omnia bona, et jam deinceps paratus sum omnia potiùs mala perpeti, quàm ut unquam cessem amare te. O corpus sacratissimum quinque vulneribus sauciatum, pone te ut signaculum super cor meum, et imprime illi charitatem tuam. Obsigna pedes meos, ut sequar vestigia tua: obsigna manus, ut bona semper opera exerceam: obsigna latus, ut ferventissimos amoris tui actus proferam in æternum. O sanguis pretiosissime, qui omnem hominem abluis et purificas, lava animam meam, et pone signum in faciem meam, ut nullum præter te amatorem admittam. O dulcedo cordis mei et vita animæ meæ, sicut tu in Patre, et Pater in te est, ita ego per gratiam tuam unus tecum sim amore et voluntate: mihique mundus crucifixus sit, et ego mundo. Amen.

## §. III. *Gratiarum Actio Post Missam.*

GRATIAS tibi ago, benignissime Deus, quòd me vilissimum peccatorem admittere dignatus sis ad vivificum tuæ mensæ convivium. Et quis sum ego pulvis et cinis, ut apponeres erga me cor tuum, inclinans cœlos tuos et descendens, ut sanguine tuo purissimo sordes meas lavares, et deficientem præ fame animam meam, non manna de cœlo, sed carne tuâ immaculatà reficeres et satiares? Si cœli cœlorum te capere non possunt, et Angeli non sunt mundi in conspectu tuo, quis ego sum, et quæ domus mea, ut ad me venire, et indignis manibus meis contrectari, ac in me commorari volueris? Quid in me invenisti, Rex tremendæ majestatis, quod à templo gloriæ tuæ traheret te, et descendere faceret in abyssum miseriarum? Vos Angeli sancti, vos omnes electi Dei, venite, audite, et narrabo vobis quanta fecit Deus animæ meæ: cùm enim essem pauper et abominabilis, nec auderem oculos meos levare ad cœlum præ multitudine iniquitatem mearum, ille me de pulvere suscitavit, erexit de stercore, ut sederem cum Principibus, et de mensa ejus comederem

omnibus diebus vitæ meæ. Gratias illi agite ex me, vos amici mei fidelissimi: ego enim puer sum, non annis, sed sensu, et nescio loqui, nec verba invenio, quibus possim, ut par est, tam copiosum munus gratiæ extollere, & prædicare. Quis enim amor infinitæ charitati ejus à me reddi potest, qui frigus et gelu dici, non autem amor mereatur? Quæ laus, quæ adoratio, quale obsequium meum erit, quod nullum non reddat infinita ejus perfectio et dignitas; et ima ac summa indignitas mea? Sed tu, Domine, miserator et clemens, et immensæ bonitatis, tu nosti figmentum meum, non despicies humillimam gratiarum actionem, quam tibi offero de paupertate mea, et sacrificium laudis meæ honorificabit te. Tua est magnificentia, tua est gloria, et tibi laus in perpetuas æternitates pro tam excelso & incomparabili beneficio. Tibi laudes concinant, tibi mecum gratias agant universi populi, tribus et linguæ, omnes Angeli et Sancti tui; quoniam misericordia tua magnificata est super me, et miserationes tuæ super omnia opera tua. Jubilent tibi omnes creaturæ, quæcunque cœli, terræ, et abyssi ambitu continentur, et laudem tibi

perpetuam dicant: quæ à te exiens in te refluat omnium rerum principium et finem. Jubilent tibi et gratias agant cor meum et anima mea, vires, sensus, potentiæ, et omnia membra corporis mei; tibique soli honor et gloria, à quo, per quem, et in quo omnia: qui es Deus benedictus et laudabilis in sæcula sæculorum. Amen.

## §. IV. *Oblatio Post Missam.*

SERVUS tuus ego sum, Domine Deus meus, et pro tributo servitutis meæ aliquid tibi offerre vellem, quod majestate tuâ dignum et acceptabile foret: sed excedit omnem facultatem meam debitum meum, quia tantum tibi debeo, quanti tu vales, qui infinitus es. Et ex me quidem nihil possum, nihil sum: habeo tamen ex gratia tua donum præclarissimum, quod nullo modo recusare potes: habeo dilectissimum Filium tuum Dominum meum Jesum Christum, qui ita se mihi communicavit, ut ego in illo et ille in me sit. Quare verba Prophetæ tui aptissimè usurpabo et dicam: *Benedic, anima mea, Domino, & omnia quæ intra me sunt, nomini sancto ejus.* Ipse enim

Filius tuus dignè pro me nomini tuo benedicet, teque amabit, et glorificabit; nam intra me sacramentaliter existens factus est unum mecum, et ego unum cum illo. Ipsum igitur offero tibi ut thymiama suavissimi odoris ad maximam tuî gloriam et honorem, in gratiarum actionem pro universis beneficiis tuis; in remissionem peccatorum meorum, et totius mundi; ad impetrandum mihi et omnibus, pro quibus oravi & orare debeo, omnia subsidia vitæ temporalis et æternæ et pro animabus omnium fidelium defunctorum. Suscipe, Domine, cum hac sacratissima oblatione animam meam et corpus meum, omnes vires et affectus meos, ut sim perpetuum holocaustum jugiter ardens Majestati tuæ. Præsta ut deinceps nec membra, nec sensus, nec potentias, nec vitam habeam, nisi ut te amem et serviam tibi. Tu sapientia mea, tu lux mea es; tu fortitudo mea et robur meum: doce me, illumina me, corrobora me, ut cognoscam et faciam voluntatem tuam. Offero me tibi in servum perpetuum, meque totum resigno in beneplacitum tuum, abjectâ de me omni curâ et sollicitudine. Quidquid mihi evenire permiseris, à divina manu tua amantissimè suscipiam. In tempore et

in æternitate id volo, quod tu ab æterno de me decrevisti, sive prosperum illud sit, sive adversum. Vivat semper et regnet super me beneplacitum tuum; quod in omni verbo, actione, cogitatione, et levissimo quoque motu implere desidero. Domine, ante te omne desiderium meum, et gemitus meus à te non est absconditus. Desunt enim mihi verba, quibus explicem affectum meum, sed projicio me in ardentissimam fornacem amoris tui, quo succensus ad me venire dignatus es, et mansionem apud me facere. Succende me, Domine, inflamma cor meum, viscera combure, ut jugiter tibi ardeam, in te vivam, et in te moriar. Amen.

## §. V. *Petitiones Post Missam.*

Dulcissime amator, Domine Jesu Christe, qui me Corpore tuo immaculato, et pretiosissimo Sanguine refecisti, ignosce, obsecro, indignitati meæ, & quidquid deliqui in hujus Missæ celebratione, misericorditer indulge. Agnosco enim & confiteor præsumptionem meam, quia ad hoc tremendum mysterium accedere ausus sum sine debita præparatione, reverentia, hu-

militate, & charitate. Respice in me oculis misericordiæ tuæ, & supple excessu meritorum tuorum meam nimiam imperfectionem. Heu, quotidie venisti ad me, ut pauperrimam animam meam donis tuis locupletares! Ego autem contempsi te, & abii in regionem dissimilitudínis post prava desideria cordis mei. Cùmque inutiliter dissipatâ omni substantiâ, ad te nudus & fame consumptus reversus sum, tu suscepisti me, & omnium iniquitatum mearum oblitus es. Bonum mihi quòd amasti me amore æterno & infinito; nisi enim infinita esset bonitas tua, nullo modo posses tolerare miseriam meam. Vincat igitur & absorbeat bonitas tua malitiam meam. Riga me lacrymis quas fudisti pro me; unge me myrrhâ doloris tui, adstringe vinculis, ablue Sanguine, Cruce erige, morte vivifica. Penetret amor tuus viscera mea, & omnem alienum amorem expellat. Abscedat phantasmatum multitudo, meque totum in te transforma, ut in te pereat omnis substantia mea, meque ampliùs non inveniam nisi in te. Imprime cordi meo amorem crucis & humiliationis, qui, ut me redimeres uno nequidem momento sine cruce esse voluisti. Ne patiaris me sine fructu

à te recedere, sed operare mecum mirabilia tua, sicut cum Sanctis tuis operatus es: & fac me ambulare in fortitudine cibi istius usque ad montem perfectionis. Succende me ignitâ vi amoris tui, ut sim tecum consummatus in unum, omninò abstractus à meipso, & ab omni creaturâ. Omnibus quoque famulis tuis, pro quibus obtuli hoc sacrificium, & pro quibus orare debeo, seu tu rogari vis, da pacem, salutem, & tuam benedictionem. Converte miseros peccatores ad te, revoca hæreticos atque schismaticos, illumina Infideles te ignorantes. Adesto omnibus qui in aliqua necessitate, et tribulatione constituti sunt, Esto propitius propinquis et benefactoribus meis. Miserere omnium adversantium mihi, vel qui me aliquâ molestiâ affecerunt. Succure illis qui se meis precibus commendârunt. Da vivis veniam et gratiam, da fidelibus defunctis lucem et requiem sempiternam. Amen.

§. VI. *Aspirationes post Missam ad Beatam Virginem, Angelos, & Sanctos.*

RESPICE in me, gloriosissima Virgo Maria, quia dignum objectum oculorum tuorum nunc

factus sum. Loquere pro me bona dilectissimo Filio tuo, qui me Corpore & Sanguine suo suavissimè refecit, & offer ei merita tua in supplementum imperfectionis meæ. Gratias age ei pro me, & impetra mihi, ut sacramentali suâ præsentiâ non discedat à me, nisi relinquat post se animæ meæ largissimam benedictionem.

Angeli sancti, Ministri Dei altissimi, facientes verbum illius, aspicite Primogenitum Patris æterni, quem introeuntem in orbem terrarum jussu Patris adorastis, & facite me in eo spiritu & veritate illi servire, quâ vos eidem in hac vita ministrastis, & nunc in cœlesti patria servitis.

Sancti Patriarchæ, & Prophetæ, viri desideriorum, conscii secretorum Dei, intuemini promissum ab initio mundi Redemptorem, quem tam ardenter desiderastis, & tanto tempore expectastis, nec videre potuistis: facite me toto affectu ad ipsum suspirare, ut reliquæ promissiones ejus fideles inveniantur, & sentiam promissos hujus Sacramenti effectus.

Apostoli Jesu Christi, ejusque Evangelii clarissimi Prædicatores, aspicite in me ipsum

dilectissimum magistrum vestrum, quem tantoperè dilexistis: & impetrate mihi ut intimis visceribus ipsum super omnia amem, ejusque fervoris particeps fiam, quem tunc experimentaliter gustastis, quando hoc cibo de manu ejus refecti fuistis.

Invictissimi Martyres, Christum respicite crucifixum, pro cujus amore Sanguinem vestrum tam libenter fudistis, ipsumque orate, ut me semper in cruce vivere & mori faciat, quatenùs vicem quam possum ejus dilectioni rependam.

Beati Pontifices, dominici gregis pastores, Agnum cernite immaculatum, quem omnipotenti Deo in sacro altari toties immolastis; & vestris precibus facite me tanti sacrificii dignum ministrum, ut meipsum bonis operibus perpetuò immolem tam sacræ oblationi associatum.

Servi fideles Christi, sancti Monachi & Eremitæ, videte dulcissimum Dominum vestrum, pro quo omnia hujus mundi oblectamenta, & affectu & reipsâ reliquistis, & facite me pro ejusdem amore prospera mundi despicere, nulla ejus adversa formidare, & ad fastigium sanctitatis quantociùs pervenire.

Purissimæ Virgines, Sponsum vestrum intuemini, cui cum summa exultatione Virginitatem vestram consecrastis, illibatam mihi mentis et corporis puritatem obtinete, ut hujus vitæ cursu peracto, mundus ab omni labe in conspectu Domini merear præsentari.

Omnes Sancti et Sanctæ Dei, consolatio pauperculæ animæ meæ, vos præsertim Patroni et protectores mei, aspicite magistrum, auctorem, et præmium sanctitatis vestræ, ac universam vestram felicitatem intra viscera mea manentem, mihique ab ipso, cui vos tantoperè verbo et exemplo in hac vita conformastis, vestris intercessionibus impetrate, ut vestra semper vestigia sequar, et ut ad scopum mihi propositæ perfectionis, ac tandem plenus meritis ad vestrum merear consortium pervenire.

### §. VII. *Conclusio exercitiorum post Missam.*

Anima Christi, sanctifica me: Corpus Christi, salva me: Sanguis Christi, inebria me, Aqua lateris Christi, lava me: Passio Christi, conforta me: O bone Jesu, exaudi me: Intra tua vulnera absconde me: Ne permittas me

separari à te: Ab hoste maligno defende me: In hora mortis meæ voca me, et jube me venire ad te, ut cum Sanctis tuis laudem te in sæcula sæculorum. Amen.

Recedo à te modicum, Domine Jesu, sed non sine te: consolatio, felicitas, et omne bonum animæ meæ, et me amplissimæ dilectioni tuæ cum omnibus fratribus, amicis et inimicis meis humillimè commendo. Ama nos, Domine, et transforma quàm simillimè in te. Totus occuper in te, et propter te, nihilque sit objectum verborum, actionumque mearum internarum et externarum, nisi tu amor meus, qui vivis et regnas per omnia sæcula sæculorum. Amen.

## §. VIII. *Cur multi ex frequenti celebratione non proficiant.*

Cum multi sint Sacerdotes, qui frequenter, multi etiam qui quotidie celebrant; & nihilominùs hujus vivifici ac divini sacramenti admirabiles fructus non percipiunt, necessarium procul dubio est tanti mali causas investigare. Unde enim in cura salutis tanta tepiditas, tanta in studio perfectionis negligentia? cùm dicat

Chrysostomus oportere nos ab hac mensa recedere dæmonibus terribiles, & ignem omni ex parte spirantes. Si Deus noster ignis consumens est, venitque in terras suum ignem ferens, qui ardeat & omnium corda comburat: cur ipso intra nos recepto, nec frigus à nobis expellitur, nec ardorem ejus sentimus? Nonne mortis indicium est, vel gravissimæ ægritudinis ignem habere in sinu, & omni calore destitui? Si olim non potuit coram Arca Domini statua Dagon subsistere, sed statim corruit & contrita est: cur Christi præsentia amoris proprii tyrannicè in anima dominantis idolum non atterit & confringit? Cur tanta Christi demissio superbiæ spiritum non elidit? Cur tanta ejus mansuetudo iram non compescit? Cur tantus amor ad ejus sequenda vestigia non impellit? Effectus Eucharistiæ sunt, præservare à peccatis, augere gratiam, terrenorum odium infundere, ad æternorum amorem mentem elevare, illuminare intellectum, succendere affectum, conferre animæ & corpori puritatem, conscientiæ pacem & lætitiam, atque inseparabilem cum Deo unionem. Plerique tamen post frequentem celebrationem his effectibus non fruuntur, ad quos nimirùm

speclat Aggæi Prophetæ objurgatio dicentis: *Comedistis, & non estis satiati: bibistis, & non estis inebriati.* Defectus autem non in cibo & potu est, sed in prava edentis & bibentis dispositione. Et hæc prima tanti mali causa est, quia aliud comedimus, aliud esurimus: comedimus panem Angelorum, & immundorum animalium siliquas esurimus, deteriores Israëlitis, qui dum manna comederent in deserto, ad ollas Ægypti suspirabant. Quid igitur miramur, si fauces amaritudine infectæ mellis dulcedinem non percipiunt? Purganda est anima à delectationibus carnis et sensuum, à tepiditate, ab omni affectu ad creaturas, ut possit divinum sacramentum suos in ea affectus operari. Nam cor terrenis occupatum delectatio sancta declinat, nec datur divina consolatio admittentibus alienam.

Altera causa est omissio necessariæ præparationis: plerique enim ad tantum minesterium accedere non verentur perfunctoriè, ex consuetudine, ex motivo humano, lucri potiùs quàm devotionis causâ, non considerantes quanti oneris sit vel semel celebrare Cùm vir Apostolici spiritûs Joannes Avila quemdam Sacerdotio paulò ante ini-

tiatum immaturâ morte decessisse audisset, statim quæsivit num aliquandò celebrasset: respondenti verò semel duntaxat; multùm, inquit, deferet ante Judicem. Timere itaque oportet, quia nemo dignè Sacerdotio fungi, nemo hujus sacramenti fructus percipere potest, nisi, quantum fert humana fragilitas, se ad illud disponat eâ puritate, amore, & devotione, quæ suprà à nobis explicatæ sunt.

Tertia demùm causa est, quia multi Sacro peracto ad exteriora statim divertunt, nec sinunt ut sacramentum suam in eis virtutem exerceat. Isti reverâ gratiam Dei in vacuum recipiunt, nec de mensâ cœlesti fructum reportant; quia tantum Dominum ad se venientem indignè excipiunt, nec reverentur, aut gratias agunt; imò protinùs ab eo recedunt, ipsumque contristant, majestatem ejus, & incomprehensibilem dignitatem parvipendentes, nec advertentes quanta sit fœditas, vilitas, & miseria ipsorum ad quos venire dignatus est. Quòd si adhibitâ omni diligentiâ ad dignè & devotè celebrandum, contingat aliquem hujus convivii fructibus minimè perfrui, id admirabili sapientiæ Dei adscribendum est, qui hoc permittit

sit suæ industriæ non tribuat homo hoc gratiæ donum, sed cautè illud custodiat & se illo semper indignum profiteatur.

## CAP. VII.

### *Praxis celebrandi, cùm quis prolixiùs orare non potest.*

#### §. I. *De Præparatione.*

QUAMVIS humana negotia divinis functionibus nullo modo æquari, nedùm præferri debeant: quia tamen sunt aliqui Sacerdotes publicis utilitatibus inservientes, qui necessariis & inevitabilibus occupationibus ita aliquando detinentur, ut prolixiùs orare nequeant; brevem illis et expeditam praxim proponere necessarium duxi quâ uti possint, cùm celebrare voluerint, ne minùs dignè divinum sacrificium offerentes, ejus fructibus priventur. Hæc autem tria tempora complectitur id quod Missam antecedit, id quo perficitur, et quod proximè subsequitur.

Ante Missam præmittenda præparatio duplex, remota et proxima. Pro remotâ, hæc

servanda. Vespere præcedenti cogitet se die crastinâ hostiam salutarem omnipotenti Deo oblaturum, eique cogitationi indormiat. Addat brevem aliquem affectum reverentiæ, amoris, et desiderii. Sequenti die in eâdem cogitatione et affectu evigilet; caveatque diligenter, ne animus ità se negotiis immergat, et ad externa dilabàtur, ut, cùm tempus celebrandi advenerit, ad se revocari, et recolligi non possit. Proximè ante Sacrum terrenis omnibus cogitationibus abjectis, omnique sepositâ rerum agendarum sollicitudine, mentem erigat ad cœlestia. Perpendat quâ devotione se sentiat ad celebrandum incitari, quo fine moveatur. Conscientiam excutiat, et si aliquam ei maculam inesse deprehenderit, sacramentali confessione eluat cum intimo doloris sensu, et firmo proposito emendationis. Tum breve aliquod tempus sumat, quo fidem mysterii excitet, charitatem accendat, passionem Domini commemoret, dirigat intentionem, et Dei opem sibi et aliis flagitet. Auxilium quoque B. Virginis et Sanctorum ferventer et humiliter implorabit. Horum actuum et affectuum formulas suprà descrip-

timus cap. 4. quas sibi quisque in brevissimas aspirationes redigere poterit pro suo captu et devotione.

§. II. *De Celebratione.*

Missæ celebrationi tres comites adjunget, reverentiam, attentionem, & devotionem. Reverentia omnes motus exteriores componit, ut modestè graviterque fiant, præscriptis cærimoniis exactissimè servatis, summâque adhibitâ humilitate, quæ omninò necessaria est hostiam immaculatam offerenti in conspectu Dei et Angelorum. Attentio mentem coërcet, & iis quæ aguntur affigit, ne ad alia defluat & evagetur. Devotio voluntatem inflammat, ne languidè et ex consuetudine Sacris operetur, sed cum ingenti fervore, solertique studio Deum placandi et colendi. Quia verò animus parum tenax recti facilè distrahitur, quibusdam quasi vinculis adstringi debet, et in se retineri, qualia sunt à me suprà proposita capite 5. quæ ut ibidem notavi, brevitati Missæ nullum afferunt impedimentum. Sunt etiam aliqui, qui in septem veluti stationes Missam partiuntur, ut in singulis congruos excitent affectus, et renó-

vent attentionem. Prima dicitur *Contritionis*, quæ ante gradus Altaris peragitur, ubi Sacerdos tanquam reus se summi Judicis tribunali corde contrito præsentat, et generali confessione noxias expiat. Secunda, *Glorificationis*, quæ Missæ introitu, Angelorum cantico, et reliquis usque ad Epistolam continetur. Tertia, *Doctrinæ* sive instructionis, quæ Epistolam, et Evangelium complectitur, monita scilicet salutis à Prophetis, ab Apostolis, et ab ipso Christo nobis tradita, et cum ingenti reverentiâ suscipiendâ. Quarta *Fidei*, quæ Symbolo absolvitur. Quinta *Oblationis*, hostiæ salutaris oblationem continens, omniumque fidelium pro quibus oramus et offerimus, commemorationem. Sexta *Communionis*, ab illis verbis *Communicantes* usque ad Postcommunionem, quâ sacerdotis animus in sublime erigitur, variisque affectibus ad divinam unionem, quæ communione peragitur, se disponit. Septima *Gratiarum actionis*, à Postcommunione usque ad finem. Porrò in singulis stationibus varii affectus excitari possunt, raptim quidem et breviter, sed brevitatem intensio affectûs, atque ardor devotionis compensabunt.

## §. III. *De Gratiarum actione.*

Quatuor post Missam præstanda sunt, quorum primum et præcipuum est, Gratiarum actio: secundum, Oblatio: tertium, Petitio: quartum, Propositum dignè coram Deo ambulandi. Gratiarum actio quantò exactiùs fiet, tantò copiosior oblati sacrificii fructus. Sicut enim ingratitudo fontem divinæ largitatis exsiccat, ita gratitudo torrentem aperit cœlestium benedictionum. Potest autem hic affectus multis & variis modis excitari, quos unctio suggeret, & ingeniosa pietas excogitabit. Hoc unum est, quod à nobis expectat Deus: ut grati simus, & memores beneficiorum ejus. Sequitur oblatio, quâ par pari Deo reddere Sacerdos potest, Filium ejus unigenitum & consubstantialem ei offerendo. Seipsum quoque offeret Patri & Christo holocaustum acceptabile in odorem suavitatis: & quò gratior sit oblatio, merita ei addet B. Virginis & omnium Sanctorum, ac ipsius Christi, qui est salus, redemptio, & tota fiducia nostra. Quia verò cum Filio omnia nobis Pater donavit, ipsum pro suis & aliorum necessitatibus humi-

liter & ferventer deprecabitur. Horum actuum formula in promptu habenda erit, potestque ex his excerpi, quæ superiori capite descripta sunt. Tandem concludet efficaci proposito eundi de virtute in virtutem in conspectu Dei, donec ad apicem Christianæ perfectionis perveniat. Amen.

## §. IV. *Aspirationes post Missam sæpe per diem repetendæ.*

Quis me separabit à charitate tuâ, Domine Deus meus? Non timor mortis, quia tu es vita mea: non amor mundi, quia ipsum sperno & omnes pompas ejus: non tribulatio, quia tu, dumtribulor, mecum es: non fames, non nuditas, non paupertas, quia tu es cibus meus, operimentum meum, & divitiæ meæ: non persecutio, non gladius, quia hæc dulcia mihi sunt propter te: non creaturæ, quia ante te nihil sunt.

Quando educes me de isto carcere, cui te relicto adhæsit anima mea? Quando trahes me post te captum specie tuâ & pulchritudine tuâ? Quando mihi & toti mundo mortuus ero, ut in te solo vivam, & tu vivas in me?

O si semper te amarem, te semper possiderem, à te nunquam discederem, in te prorsùs converterer!

Quid possum extra te desiderare, cum in te sint omnia bona? Nimis avarus est, cui tu non sufficis.

O amor qui omnia potes, quando facies ut diligam te toto corde, totâ animâ, totis viribus.

Quid mihi est in cœlo, & à te quid volui super terram? Jam plenum est desiderium meum, plenum gaudium cordis mei, quia tu es plenitudo mea, omne bonum, & desiderium meum.

Refice, Domine, esurientem animam meam: accende frigiditatem meam igne amoris tui: illumina cæcitatem meam claritate præsentiæ tuæ.

Verte mihi omnia terrena in amaritudinem; omnia infima & creata in contemptum et oblivionem.

Erige cor meum ad te in cœlum, & ne permittas me vagari super terram.

Penetret, quæso, hujus Sacramenti virtus omnia intima mea, & quidquid in me pravum, quidquid vitiosum est, mortificet et eradicet.

In te, Jesu suavissime, sit omnis delectatio mea: tædeat me gaudii quod est sine te: amara mihi sit omnis quies quæ non est in te.

Emitte ex te, benignissime Jesu, amoris tui radios qui me succendant, & quidquid terrenum in me est comburant & consumant, ut igne inextinguibili charitatis tuæ ardeam, & vetus in me homo totus deficiat.

Utinam me rapiat ignita vis amoris tui, quæ me transformet in te, & in te absorbeat, ac me tecum unum efficiat!

LAUDA, Sion, Salvatorem, lauda ducem & Pastorem in hymnis et canticis.

Quantùm potes, tantùm aude: quia major omni laude, nec laudare sufficis.

Laudis thema specialis, panis vivus & vitalis hodie proponitur.

Quem in sacræ mensa cœnæ, turbæ fratrum duodenæ datum non ambigitur.

Sit laus plena, sit sonora, sit jucunda, sit decora mentis jubilatio.

Dies enim solemnis agitur, in quâ mensæ prima recolitur hujus institutio.

In hac mensa novi Regis, novum Pascha novæ legis, phase vetus terminat.

Vetustatem novitas, umbram fugat veritas, noctem lux eliminat.

Quod in cœnâ Christus gessit, faciendum hoc expressit, in suî memoriam.

Docti sacris institutis, panem vinum in salutis consecramus hostiam.

Dogma datur Christianis, quòd in Carnem transit panis, & vinum in Sanguinem.

Quod non capis, quod non vides, animosa firmat fides, præter rerum ordinem.

Sub diversis speciebus, signis tantùm & non rebus, latent res eximiæ.

Caro cibus, Sanguis potus, manet tamen Christus totus sub utrâque specie.

A sumente non concisus, non confractus, non divisus, integer accipitur.

Sumit unus, sumunt mille, quantùm isti, tantùm ille, nec sumptus consumitur.

Sumunt boni, sumunt mali, sorte tamen inæquali, vitæ vel interitus.

Mors est malis, vita bonis, vide paris sumptionis, quam sit dispar exitus.

Fracto demùm Sacramento ne vacilles, sed memento, tantùm esse sub fragmento, quantùm toto tegitur.

Nulla rei fit scissura, signi tantùm fit fractura, quà nec status, nec statura signati minuitur.

Ecce Panis Angelorum factus cibus viatorum: verè Panis filiorum, non mittendus canibus.

In figuris præsignatur, cùm Isaac immolatur, Agnus Paschæ deputatur, datur manna Patribus.

Bone Pastor, Panis verè, Jesu nostri miserere, tu nos pasce, nos tuere, tu nos bona fac videre in terra viventium.

Tu qui cuncta scis & vales, qui nos pascis hîc mortales, tuos ibi commensales, cohæredes & sodales fac sanctorum civium. Amen.

# PRÆPARATIO AD MISSAM,

Pro opportunitate Sacerdotis facienda.

ANT. Ne reminiscaris, &c. *In duplicibus tantùm duplicatur, & pariter ante Missas quæ ritu duplici celebrantur, (hoc est) cum unica Oratione, sive sit votiva pro re gravi, sive pro defunctis (quamquam pro defunctis omitti possunt Antiphona & Psalmi), & tempore Paschali additur,* Alleluia.

*Psalmus* 83.

QUAM dilecta tabernacula tua; Domine virtutum! * concupiscit & deficit anima mea in atria Domini.

Cor meum & caro mea: * exultaverunt in Deum vivum.

Etenim passer invenit sibi domum, * & turtur nidum sibi, ubi ponat pullos suos.

Altaria tua, Domine virtutum, * Rex meus, & Deus meus.

Beati qui habitant in domo tuâ, Domine: * in sæcula sæculorum laudabunt te.

Beatus vir, cujus est auxilium abs te: * ascensiones in corde suo disposuit, in valle lacrymarum, in loco quem posuit.

Etenim benedictionem dabit Legislator, ibunt de virtute in virtutem: * videbitur Deus deorum in Sion.

Domine Deus virtutum, exaudi orationem meam: * auribus percipe, Deus Jacob.

Protector noster, aspice, Deus: * & respice in faciem Christi tui.

Quia melior dies una in atriis tuis: * super millia.

Elegi abjectus esse in domo Dei mei: * magis quàm habitare in tabernaculis peccatorum.

Quia misericordiam & veritatem diligit Deus: * gratiam & gloriam dabit Dominus.

Non privabit bonis eos qui ambulant in innocentia: * Domine virtutum, beatus homo qui sperat in te.

Gloria Patria, & Filio * et Spiritui Sancto.

Sicut erit in principio, & nunc, & semper, * & in sæcula sæculorum. Amen.

*Psalmus* 84.

BENEDIXISTI, Domine, terram tuam: * avertisti captivitatem Jacob.

Remisisti iniquitatem plebis tuæ; * operuisti omnia peccata eorum.

Mitigasti omnem iram tuam: * avertisti ab ira indignationis tuæ.

Converte nos, Deus, salutaris noster: * & averte iram tuam à nobis.

Numquid in æternum irasceris nobis? * aut extendes iram tuam à generatione in generationem?

Deus, tu conversus vivicabis nos, * & plebs tua lætabitur in te.

Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam: et * salutare tuum da nobis.

Audiam quid loquatur in me Dominus Deus: * quoniam loquetur pacem in plebem suam.

Et super Sanctos suos: * & in eos qui convertuntur ad cor.

Verumtamen prope timentes cum salutare ipsius: * ut inhabitet gloria in terra nostra.

Misericordia & veritas obviaverunt sibi: * justitia & pax osculatæ sunt.

Veritas de terra orta est: * & justitia de cœlo prospexit.

Etenim Dominus dabit benignitatem: * & terra nostra dabit fructum suum.

Justitia ante eum ambulabit: * & ponet in via gressos suos.

Gloria Patri. Sicut erat, &c.

*Psalmus* 85.

INCLINA, Domine, aurem tuam; & exaudi me: * quoniam inops & pauper sum ego.

Custodi animam meam, quoniam sanctus sum: * salvum fac servum tuum, Deus meus, sperantem in te.

Miserere meî, Domine, quoniam ad te clamavi totâ die: * lætifica animam servi tui, quoniam ad te, Domine, animam meam levavi.

Quoniam tu, Domine, suavis & mitis: * & multæ misericordiæ omnibus invocantibus te.

Auribus percipe, Domine, orationem meam: * & intende voci deprecationis meæ.

In die tribulationis meæ clamavi ad te: * quia exaudisti me.

Non est similis tuî in diis, Domine: * & non est secundùm opera tua.

Omnes gentes quascumque fecisti, venient, & adorabunt coram te, Domine: * & glorificabunt nomen tuum.

Quoniam magnus es tu, & faciens mirabilia: * tu es Deus solus.

Deduc me, Domine, in via tua, & ingrediar in veritate tua: * lætetur cor meum ut timeat nomen tuum.

Confitebor tibi, Domine Deus meus, in toto corde meo: * & glorificabo nomen tuum in æternum.

Quia misericordia tua magna est super me: * & eruisti animam meam exinferno inferiori.

Deus, iniqui insurrexerunt super me, & synagoga potentium quæsierunt animam meam: * & non proposuerunt te in conspectu suo.

Et tu, Domine Deus, miserator & misericors, * patiens, & multæ misericordiæ, & verax.

Respice in me & miserere meî: * da imperium tuum puero tuo, & salvum fac filium ancillæ tuæ.

Fac mecum signum in bonum, ut videant qui oderunt me, & confundantur: * quoniam tu, Domine, adjuvisti me, & consolatus es me.

Gloria Patri. Sicut erat, &c.

## *Psalmus* 115.

CREDIDI, propter quod locutus sum: * ego autem humiliatus sum nimis.

Ego dixi in excessu meo ; * Omnis homo mendax.

Quid retribuam Domino, * pro omnibus quæ retribuit mihi ?

Calicem salutaris accipiam, * & nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam coram omni populo ejus : * pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum ejus.

O Domine, quia ego servus tuus : * ego servus tuus, & filius ancillæ tuæ.

Dirupisti vincula mea : * tibi sacrificabo hostiam laudis, & nomen Domini invocabo.

Vota mea domino reddam in conspectu omnis populi ejus : * in atriis domûs Domini, in medio tuî, Jerusalem.

Gloria Patri. Sicut, &c.

*Psalmus* 129.

De profundis clamavi ad te, Domine : * Domine, exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes, * in vocem deprecationis meæ.

Si inquitates observaveris, Domine: * Domine, quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est, * & propter legem tuam sustinui te, Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus: * speravit anima mea in Domino.

A custodia matutina usque ad noctem, * speret Israël in Domino.

Quia apud Dominum misericordia: * & copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israël * ex omnibus iniquitatibus ejus.

Gloria Patri, & Filio, * & Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & semper, * & in sæcula sæculorum, Amen.

*Deinde repetitur Antiphona*: Ne reminiscaris, Domine, delicta nostra, vel parentum nostrorum: neque vindictam sumas de peccatis nostris. *Tempore Paschali additur*, Alleluia.

*Posteà Sacerdos dicit,* Kyrie, eleïson Christe, eleïson. Kyrie, eleïson Pater noster.

v. Et ne nos inducasin tentationem. R. Sed libera nos à malo.
v. Ego dixi, Domine, miserere meî.
R. Sana animàm meam, quia peccavi tibi.

v. Convertere, Domine, aliquantulùm. R. Et deprecare super servos tuos.

v. Fiat misericordia tua, Domine super nos. R. Quemadmodum speravimus in te.

v. Sacerdotes tui induantur justitiam. R. Et Sancti tui exultent.

v. Ab occultis meis munda me, Domine. R. Et ab alienis parce servo tuo.

v. Domine, exaudi orationem meam. R. Et clamor meus ad te veniat.

v. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

AURES tuæ pietatis, mitissime Deus, inclina precibus nostris, & gratiâ Sancti Spiritûs illumina cor nostrum; ut tuis mysteriis dignè ministrare, teque æternâ charitate diligere mereamur.

DEUS, cui omne cor patet, & omnis voluntas loquitur, & quem nullum latet secretum, purifica per infusionem sancti Spiritûs cogitationes cordis nostri; ut te perfectè diligere, & dignè laudare mereamur.

URE igne sancti Spiritûs renes nostros, & cor nostrum, Domine, ut tibi casto corpore serviamus, & & mundo corde placeamus.

MENTES nostras, quæsumus, Domine, Paracletus qui à te pzocedit, illuminet & inducat in omnem, sicut tuus promisit Filius, veritatem.

ADSIT nobis, quæsumus, Domine, virtus Spiritûs sancti, quæ & corda nostra clementer expurget, et ab omnibus tueatur adversis.

DEUS, qui corda Fidelium sancti Spiritûs illustratione docuisti, da nobis in eodem Spiritu recta sapere, & de ejus semper consolatione gaudere.

CONSCIENTIAS nostras, quæsumus, Domine, visitando purifica; ut veniens Dominus noster Jesus Christus Filius tuus, paratam sibi in nobis inveniat mansionem. Qui tecum vivit & regnat in unitate Spiritûs sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

## FORMA INTENTIONIS.

AD laudem & gloriam sanctissimæ Trinitatis, in memoriam Salvatoris nostri Jesu Christi vitæ, Passionis, Mortis, Resurrectionis, ac in operum

& meritorum suorum, omniumque Sanctorum unionem. Ad laudem quoque & exaltationem Beatissimæ Virginis Mariæ, Cœlestium Angelorum, Sanctorum, atque Sanctarum, & signanter NN. & aliorum Sanctorum. Offero etiam cum ipsorum beatorum Spirituum laudibus, Sanctorumque omnium precibus & meritis; nunc & semper hoc, & omnia alia sacrificia, officia, orationes, & bona opera totius mundi, pro meis præsentibus & futuris animæ & corporis necessitatibus in auxilium et consolationem meam, & in remissionem omnium peccatorum meorum, quorum veram contritionem semper habere intendo, conor & cupio, omniumque vivorum, & defunctorum meorum parentum, & consanguineorum, amicorum, inimicorum, benefactorum in spiritualibus, & temporalibus, ac illorum quibus fui gravamen, scandalum, occasio peccandi. Pro omni gradu sanctæ Catholicæ Ecclesiæ, ac illius

conservatione, augmento, et exaltatione, Christianorum Principum unione, hæreseum extirpatione, Summi Pontificis salute, Regis nostri Christianissimi incolumitate, & Animarum in Purgatorio existentium liberatione. Pro conservatione & augmento omnium Religionum. Pro conversione omnium Infidelium. Pro mihi commissis et commendatis. Denique pro illis omnibus vivis atque defunctis pro quibus Dominus noster Jesus Christus, et ejus Mater sciunt et volunt me debere orare et sacrificare; sic oro, obsecro, ac orare, obsecrare, sacrificare intendo, ac propono; ac juxta intentionem sanctæ Catholicæ Ecclesiæ, ego N. Minister licèt indignus. In nomine Patris, et Filii, et Spiritûs sancti. Amen. Pater. Ave, &c.

*Gregorius XIII. Pontifex Maximus, concessit cuilibet celebranti Missam, & dicenti quæ sequuntur, 50. annorum indulgentiam.*

Ego volo Missam celebrare, & conficere Corpus & Sanguinem Domini Jesu Christi juxta ritum sanctæ Romanæ Ecclesiæ: ad laudem omnipotentis Dei, totiusque Curiæ triumphantis; ad utilitatem meam, totiusque Curiæ militantis: pro omnibus qui se commendaverunt orationibus meis in genere & specie, & pro felici statu sanctæ Romanæ Ecclesiæ Amen.

Gaudium cum pace emendationem vitæ, spatium veræ, pœnitentiæ, gratiam & consolationem sancti Spiritûs, perseverantiam in bonis operibus, tribuat nobis omnipotens & misericors Dominus. Amen.

*Alia sancti Ambrosii ante Missam Oratio.*

Ad mensam dulcissimi convivii tui, pie Domine Jesu Christe, ego peccator de propriis meritis nihil præsumens, sed de tuâ confidens misericordiâ & bonitate, accedere vereor, & contremisco. Nam cor & corpus habeo multis criminibus maculatum, mentem & linguam non cautè custoditam: Ergo, ô pia Deitas! ô tremenda Majestas! ego miser inter angustias deprehensus, ad te fontem misericordiæ recurro, ad te festino sanandus: sub tuam protectionem fugio, & quem Judicem sustinere nequeo, Salvatorem habere suspiro. Tibi, Domine, plagas meas ostendo; tibi verecundiam meam detego. Scio peccata mea multa & magna, pro quibus timeo. Spero in misericordias tuas, quarum non est numerus. Respice ergo in me oculis misericordiæ tuæ, Domine Jesu Christe, Rex æterne, Deus & Homo, crucifixus

propter hominem. Exaudi me sperantem in te: miserere meî pleni miseriis & peccatis, tu qui fons miserationis nunquam manare cessabis. Salve, salutaris Victima, pro me, & omni humano genere in patibulo Crucis oblata. Salve, nobilis et pretiose Sanguis, de vulneribus crucifixi Domini mei Jesu Christi profluens, et peccata totius mundi abluens. Recordare, Domine, creaturæ tuæ, quam tuo Sanguine redemisti. Pœnitet me peccasse: cupio emendare quod feci. Aufer à me, quæso, clementissime Pater, omnes iniquitates et peccata mea; ut purificatus mente et corpore, dignè degustare merear Sancta Sanctorum: et concede, ut sancta prælibatio Corporis et Sanguinis tui, quam ego indignus sumere intendo, sit peccatorum meorum remissio, sit delictorum perfecta purgatio, sit turpium cogitationum effugatio, ac bonorum sensuum regeneratio, operumque tibi placentium salubris

efficacia, animæ quoque et corporis contra inimicorum meorum insidias firmissima tuitio. Amen.

*Oratio ad beatam Virginem Mariam ante celebrationem Missæ.*

O Mater pietatis et misericordiæ, beatissima Virgo Maria, ego miser et indignus peccator ad te confugio, toto corde et affectu, et precor dulcissimam pietatem tuam, ut sicut dulcissimo Filio tuo in Cruce pendenti astitisti; ita et mihi misero Sacerdoti, et Sacerdotibus omnibus, hîc, et in tota Sancta Ecclesia ipsum hodie offerentibus, clementer assistere digneris, ut tuâ gratiâ adjuti, dignam et acceptabilem hostiam in conspectu summæ et individuæ Trinitatis offerre valeamus. Amen.

*Ad Sanctum, vel Sanctam cujus eo die celebratur, Oratio.*

O Sancte N. vel Sancta N. ecce ego miser peccator de tuis meritis confisus, offero nunc Sacratissimum

Sacramentum Corporis et Sanguinis Domini nostri Jesu Christi pro tuo honore et gloria; precor te humiliter et devotè, ut pro me hodie intercedere digneris, ut tantum Sacrificium dignè et acceptabiliter offerre valeam, et eum tecum, et cum omnibus Electis ejus, æternaliter laudare, et cum eo regnare valeam. Amen.

### *Beda de venerabili Eucharistiæ Sacramento.*

SACERDOS non legitimè impeditus, celebrare omittens, quantum in eo est, 1. Privat Sanctam Trinitatem laude et gloriâ. 2. Angelos lætitiâ. 3. Peccatores veniâ. 4. Justos subsidio et gratiâ. 5. In Purgatorio existentes refrigerio. 6. Ecclesiam spirituali Christi beneficio. 7. Et seipsum medicinâ et remedio.

# GRATIARUM ACTIONES POST MISSAM.

Ant. Trium Puerorum. *In Duplicibus dicitur integra.*

*Canticum trium puerorum.* Dan. 3.

Benedicite, omnia opera Domini, Domino : * laudate & superexaltate eum in sæcula.

Benedicite, Angeli Domini, Domino : * benedicite, cœli, Domino.

Benedicite, aquæ omnes, quæ super cœlos sunt, Domino : * benedicite, omnes virtutes Domini, Domino.

Benedicite, sol & luna, Domino :* benedicite, stellæ cœli, Domino.

Benedicite, omnis imber & ros, Domino : * benedicite, omnes spiritus Dei, Domino.

Benedicite, ignis & æstus, Domino : * benedicite, frigus & æstus, Domino.

Benedicite, rores & pruina, Domino: * benedicite, gelu & frigus, Domino.

Benedicite, glacies & nives, Domino, * benedicite, noctes & dies, Domino.

Benedicite, lux & tenebræ, Domino: * benedicite, fulgura & nubes Domino.

Benedicat terra Dominum: * laudet & superexaltet eum in sæcula.

Benedicite, montes & colles, Domino: * benedicite, universa germinantia in terra, Domino.

Benidicite, fontes, Domino: * benedicite, maria & flumina, Domino.

Benedicite, cete & omnia quæ moventur in aquis, Domino:* benedicite, omnes volucres cœli, Domino.

Benedicite, omnes bestiæ et pecora, Domino:* benedicite, filii hominum, Domino.

Benedicat Israël Dominum;* laudet & superexaltet eum in sæcula.

Benedicite, Sacerdotes Domini, Domino:* benedicite, servi Domini, Domino.

Benedicite, spiritus & animæ justorum, Domino :* benedicite, sancti & humiles corde, Domino.

Benedicite, Anania, Azaria, Misaël, Domino :* laudate & superexaltate eum in sæcula.

Benedicamus Patrem & Filium cum Sancto Spiritu :* laudemus & superexaltemus eum in secula.

Benedictus es, Domine, in firmamento cœli :* & laudabilis, & gloriosus, & superexaltatus in sæcula.

### *Psalmus* 15.

LAUDATE Dominum in sanctis ejus :* laudate eum in firmamento virtutis ejus.

Laudate eum in virtutibus ejus :* laudate eum secundùm multitudinem magnitudinis ejus.

Laudate eum in sono tubæ :* laudate eum in psalterio & cithara.

Laudate eum in tympano & choro :* laudate eum in chordis & organo.

Laudate eum in cymbalis benesonantibus ; laudate eum in cymbalis

jubilationis :* omnis spiritus laudet Dominum.

Gloria, Patri, &c.

Ant. Trium Puerorum cantemus Hymnum quem cantabant Sancti in camino ignis, benedicentes Domino.

*Tempore Paschali additur*, Alleluia.

Kyrie, eleïson. Christe eleïson. Kyrie, eleïson. Pater noster.

v. Et ne nos inducas in tentationem. r. Sed libera nos à malo.

v. Confiteantur tibi, Domine omnia opera tua. r. Et sancti tui benedicant tibi.

v. Exultabunt sancti in gloria. r. Lætabuntur in cubilibus suis.

v. Non nobis, Domine non nobis : r. Sed nomini tuo dà gloriam.

v. Domine, exaudi orationem meam. r. Et clamor meus ad te veniat.

v. Dominus vobiscum. r. Et cum spiritu tuo. Oremus.

Deus, qui tribus pueris mitigasti flammas ignium, concede propitius,

ut nos famulos tuos non exurat flamma vitiorum.

ACTIONES, nostras quæsumus, Domine, aspirando præveni, & adjuvando prosequere: ut cuncta nostra oratio & operatio à te semper incipiat, & per te cœpta finiatur.

DA nobis, quæsumus, Domine, vitiorum nostrorum flammas extinguere, qui beato Laurentio tribuisti tormentorum suorum incendia superare. Per Christum Dominum nostrum.

*Oratio sancti Thomæ Aquinatis.*

GRATIAS tibi ago, Domine, sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, qui me peccatorem indignum famulum tuum, nullis meis meritis, sed sola dignatione misericordiæ tuæ satiare dignatus es pretioso corpore & sanguine Filii tui Domini nostri Jesu Christi. Et precor, ut hæc sancta Communio non sit mihi reatus ad pœnam, sed intercessio salutaris ad

veniam. Sit mihi armatura fidei, & scutum bonæ voluntatis. Sit vitiorum meorum evacuatio, concupiscentiæ ac libidinis exterminatio, charitatis & patientiæ, humilitatis & obedientiæ, omniumque virtutum augmentatio : contra insidias inimicorum omnium, tam visibilium, quàm invisibilium, firma defensio, motuum meorum tam carnalium quàm spiritualium, perfecta quietatio, in te uno ac vero Deo firma adhæsio, atque finis mei felix consummatio. Et precor te, ut ad illud ineffabile convivium me peccatorem perducere digneris, ubi tu cum Filio tuo & spiritu sancto, sanctis tuis es lux vera, satietas plena, gaudium sempiternum, jucunditas consummata, & felicitas perfecta. Per eumdem Christum, &c.

*Oratio dicenda post Missam.*

OMNIPOTENS sempiterne Deus, conservator animarum, mundique Redemptor, me famulum tuum ante majestatem tuam prostratum benignissimè respice ; & sacrificium quod

in honore nominis tui pro salute fidelium, tam vivorum quàm etiam defunctorum, & pro peccatis & offensionibus meis obtuli, piissimè respice, iram tuam à me remove, gratiam & misericordiam mihi concede, januam Paradisi mihi pande, ab omnibus malis me potenter eripe, & quidquid proprio commisi reatu, clementer indulge. Sic in hoc sæculoin præceptis tuis fac me perseverare, ut dignus electorum gregi copulari efficiar, te præstante, Deus meus, cujus nomen benedictum, honor, atque regnum permanet in sæcula sæculorum. Amen. Q v

## RITHMUS S. THOMÆ

### AD SACRAM EUCHARISTIAM.

Adoro te devotè, latens Deitas.
Quæ sub his figuris verè latitas:
Tibi se cor meum totum subjicit,
Quia te contemplans, totum deficit.
Visus, tactus, gustus in te fallitur;
Sed auditu solo tutò creditur.
Credo quidquid dixit Dei Filius,

Nil hoc verbo veritatis verius.
In cruce latebat sola Deitas;
At hîc latet simul & humanitas:
Ambo tamen credens atque confitens,
Peto quod petivit latro pœnitens.
Plagas, sicut Thomas, non intueor,
Deum tamen meum te confiteor,
Fac me tibi semper magis credere,
In te spem habere, te diligere.
O memoriale mortis Domini!
Panis vivus, vitam præstans homini,
Præsta meæ menti de te vivere,
Et te illi semper dulce sapere.
Pie pellicane, Jesu Domine,
Me immundum munda tuo sanguine,
Cujus una stilla salvum facere,
Totum mundum quit ab omni scelere.
Jesu, quem velatum nunc aspicio,
Oro fiat illud quod tam sitio,
Ut te revelatâ cernens facie,
Visu sim beatus tuæ gloria. Amen.

*Oratio ad Dei Filium.*

ANima Christi sanctissima, sanctifica me: Corpus Christi sacratissimum, salva me: Sanguis Christi

pretiosissime, inebria me: aqua lateris Christi purissima, munda me: sudor vultus Christi virtuosissimi, sana me: Passio Christi piissima, conforta me. O bone Jusu, custodi me: Intra vulnera tua absconde me. Non permittas me separari à te: Ab hoste maligno defende me. Jube me venire ad te, & pone me juxta te: ut cum Angelis & Archangelis tuis laudem te, per infinita sæcula sæculorum. Amen.

Obsecro te, mitissime & bone Jesu, ut hæc immortalis hostia pro me tibi gratias referat, me tibi reconciliet, me tibi restituat, mihi peccatori veniam tribuat, & ad vitam perducat æternam. Amen.

*Gratiarum actio post Missam.*

O Dulcedo cordis mei, & vita animæ meæ, & jucunda requies spiritûs mei, dulcis Jesu. Immortales tibi ago gratias pro omnibus beneficiis

mihi collatis; signanter veró, quia hodie me dignum fecisti, verum & immaculatum Corpus & Sanguinem tuum pretiosum consecrare, pertractare, illudque tibbi offerre in memoriam tuorum mirabilium, ad tuam gloriam, & in remissionem omnium peccatorum, tam meorum, quàm illorum pro quibus orare et offerre proposui; illoque in salutem & consolationem animæ meæ cibari & nutriri. Quapropter verè dicere audeo: Cibus meus Christus & ego ejus.— Multiplico ergo, & quotiescumque respiro, multiplicare intendo meam voluntatem in infinitum, in tuis laudibus; precorque B. Virginem, Angelos, Sanctos, Sanctas, & Creaturas universas, pro me immensas tibi referre gratias. Immo quia ista minimè, sufficiunt, te supplico, tibi ipsi gratias agere, te laudare & glorificare complaceas: & quia dignatus es istam indignam, tuam tamen facere habitationem; dignare quoque apud ipsam perpetuam facere man-

sionem. Effice me hominem secundùm cor tuum. Uni me tibi intimè, & totum transforma, & transmuta in te. Salva me, Jesu Christe, & cunctam à me hostis antiqui depelle nequitiam, per innocentissimam tuam Passionem. Oro totidem, ut digneris gratias & indulgentias omnes, quas hoc sacrificio, vel communione mediante acquirere & lucrari possum, concedere, tam mihi quàm aliis vivis & defunctis, quibus applicare proposui: quia te ipsum, & pro ipsis exoro pro quibus, & tu vis, & sanctissimus Pontifex intendit hac de causa me debere orare. Amen. Pater noster, &c. Ave, &c.

*Alia Oratio post Missam.*

GRATIAS ago tibi omnipotens et misericors Deus, gratiarum actiones tremendæ majestati tuæ, piissime et immense Pater, habeo, quia me indignissimum & nefandissimum peccatorem pretioso Corpore et Sanguine Filii tui Domini nostri Jesu Christi, conso-

lari et satiare dignatus es. Quæso igitur, dulcissime Domine Jesu, ut hæc sancta communio non sit mihi ad judicium et condemnationem, sed tuâ gratiâ et pietate sit mihi suavitas et dulcedo, animæ meæ salus et sanctitas, in omni tentatione pax et gaudium, in omni tribulatione lumen et virtus, in omni verbo et opere solatium, et tutela finalis in morte, ad evadendas omnium inimicorum meorem insidias; et proficiat mihi ad salutem corporis et animæ in vitam æternam: et præsta, ut ibi nulla remaneat peccati macula, ubi tua sancta introïerunt sacramenta. Qui cum Patre et Spiritu, &c.

*Precatiuncula Sacerdotibus quotidie legenda, ut in dies Deo ferventiùs deserviant. Ex. Thom. Kemp. de Imit. Chr.*

ADJUVET nos gratia tua, omnipotens Deus, ut qui officium sacerdotale suscepimus, dignè et devotè tibi cum omni puritate et in consci-

entia bona famulari valeamus.

Etsi non possumus in tanta innocentia vitæ conversari, ut debemus, concede nobis tam dignè flere mala quæ gessimus, ut in spiritu humilitatis, ac bonæ voluntatis proposito, tibi ferventiùs deservire valeamus.

*Oratio ad B. Virginem Mariam.*

O Serenissima & inclyta Mater Domini nostri Jesu Christi Virgo Maria, Regina mundi, quæ eumdem Creatorem omnium creaturarum tuo sanctissimo utero fuisti digna portare, cujus idem sacratissimum Corpus & Sanguinem sumpsi, ad ipsum pro me misero peccatore intercedere digneris, et quidquid in hoc ineffabili sacramento ignoranter, negligenter, irreverenter & accidentaliter òmisi, tuis precibus sanctissimis mihi indulgere dignetur. Qui vivit.

*Alia Oratio sancti Bonaventuræ.*

Transfige, dulcissime Domine Jesu, medullas & viscera animæ meæ

suavissimo ac saluberrimo amoris tui vulnere, verâ, serenâque & apostolicâ sanctissimâ charitate, ut langueat & liquefiat anima mea solo semper amore & desiderio tuî, te concupiscat, & deficiat in atria tua; cupiat dissolvi, & esse tecum. Da ut anima mea te esuriat, panem Angelorum refectionem ammarum sanctarum, panem nostrum quotidianum, supersubstantialem, habentem omnem dulcedinem & saporem, & omne delectamentum suavitatis: te in quem desiderant Angeli prospicere, semper esuriat & comedat cor meum, & dulcedine saporis tui repleantur viscera animæ meæ, te semper sitiat fontem vitæ, fontem sapientiæ & scientiæ, fontem æterni luminis, torrentem voluptatis, ubertatem domûs Dei: te semper ambiat, te quærat, te inveniat, ad te tendat, ad te perveniat; te meditetur, te loquatur, & omnia operetur in laudem et gloriam nominis tui, cum delectione et delectatione, cum facilitate et affectu, cum perseverantia usque in

finem, et tu sis solus semper spes mea, jucunditas mea, gaudium meum, quies et tranquillitas mea, pax mea, suavitas mea, odor meus refectio mea, refugium meum, sapientia mea, portio mea, et possessio mea, thesaurus meus, in quo fixa et firma, et immobiliter semper sit radicata mens mea et cor meum. Amen.

## SANCTUS AUGUSTINUS

*De Dignitate Sacerdotum,*

SIC AIT.

O Veneranda Sacerdotum dignitas, in quorum manibus Dei Filius, velut in utero Virginis incarnatur! O felices Sacerdotes, si sacerdotaliter vixeritis! O cœleste mysterium, quod per vos Pater & Filius & Spiritus Sanctus tam mirabiliter operantur! Sub tam ineffabili ministerio vestro, quod uno eodemque momento, idem Deus qui præsidet in cœlo, in manibus vestris est in sacrificio. Cœlum miratur, horrescit infernus, contremiscit diabolus, reveretur quàm plurimum Angelica celsitudo. Quid retribuam Domino (ut taceam de cæteris) quo retribuit mihi, pro tam singulari dono mihi sacrificii impenso, quod est datum optimum & omne donum perfectum? O venerabilium sanctitudo manuum! O felix exercitium! ubi tractat Christum Sacerdos Dei Filium, Cujus deliciæ sunt esse cum

filiis hominum. O, Sacerdotes, attendite! major est dignitas vobis collata, quàm Angelis, qui adorant quod vos conficitis; nec ipsi conficere possunt. O altitudo sapientiæ Dei! O ineffabilis clementia Salvatoris! quod datum non est Angelis, concessum est homini. Sacerdos hoc sacramentum ineffabile conficit: Angelus conficienti, sibi quasi famulus assistit. O quàm venerabile, quàm gloriosum, quàm insigne fuit apud antiquos nomen Sacerdotii; sed hodie quid abjectius eo, quid vilius! O Sacerdotes! si anima cujuslibet justi, sedes Dei sit; multo magis sedes ac Templum Dei esse debetis mundum & immaculatum. Si beatus est venter qui novem mensibus Christum portavit, ita, etsi non tantum, tamen beata esse debent corda vestra, in quibus quotidie elegit sibi hospitium Filius Dei. Si beata sunt ubera quæ parvulus suxit; ita debet & os esse beatum, quod carnem ejus sumit, & sanguinem sugit. Carnes ergo vestras cum timore ejus configite, & vobis diligenter providete, ne lingua loquendo, quæ vocat de cœlo Filium Dei, contra Dominum loquatur: & ne manus quæ intinguntur sanguine Christi, polluantur sanguine peccati.

FINIS.